

EKSPERYMENTY EMI/EMC **z wykorzystaniem skanera pola bliskiego** **Y.I.C. Technologies** **DO CELÓW EDUKACYJNYCH LUB DEMONSTRACYJNYCH** ***Zestaw slajdów dla instruktora***

Prof. Dr. Arturo Mediano
Dept. Electronics Engineering and Communications
UNIVERSITY OF ZARAGOZA (HISZPANIA)
amediano@unizar.es

IMPORTANT

Ten dokument PowerPoint został stworzony dla YIC i partnerów YIC z myślą o umożliwieniu tłumaczenia na inne języki. Dokument może być używany w stanie "takim jaki jest" ("as is") w połączeniu z Zestawem Edukacyjnym (Education Kit) i skanerami YIC.

Plik ani jego zawartość techniczna nie mogą być zmieniane ani wykorzystywane do innych celów bez pisemnej zgody autora, w szczególności do publikacji lub kursów komercyjnych.

Prof. Dr. Arturo Mediano

Dept. Electronics Engineering and Communications

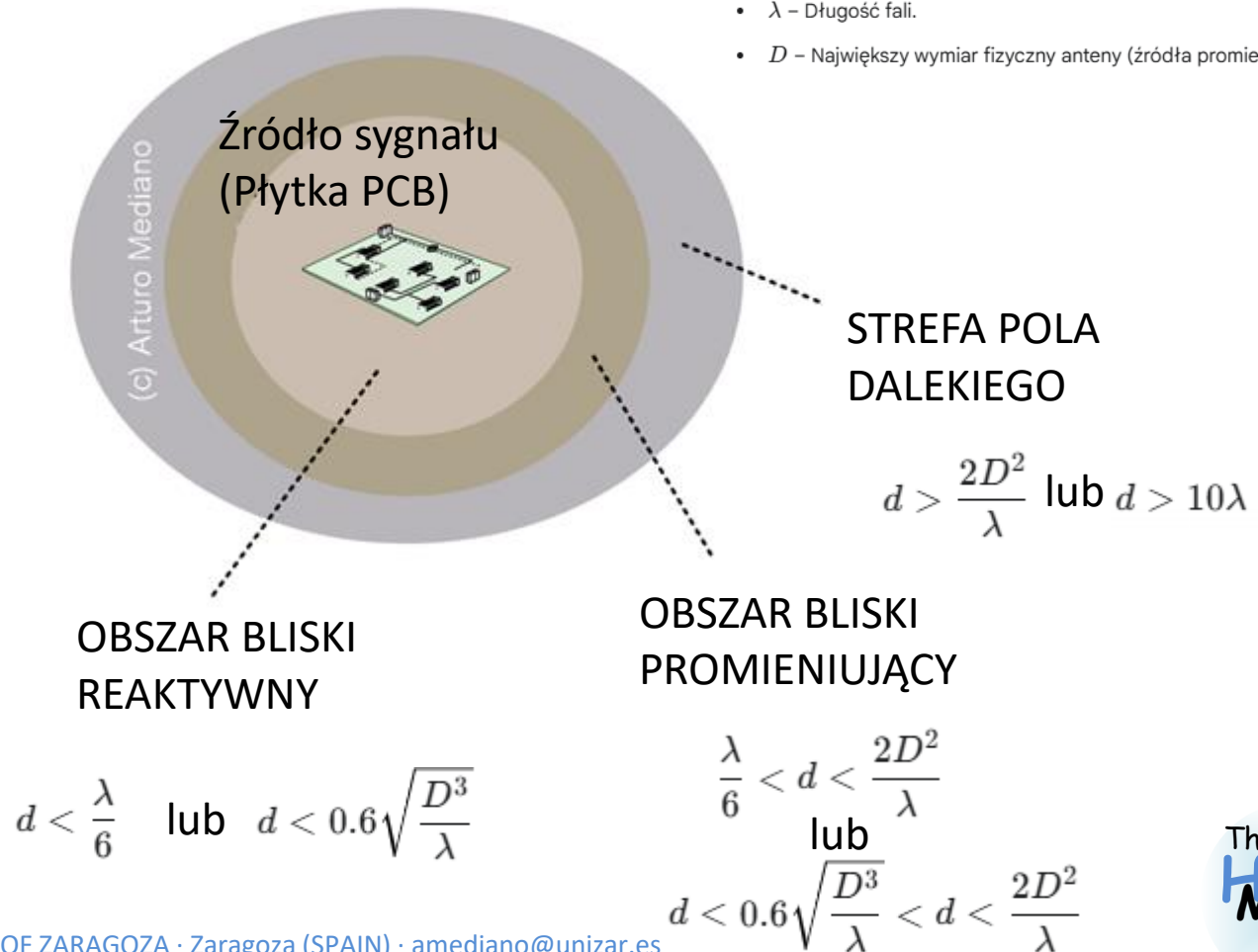
UNIVERSITY OF ZARAGOZA (HISZPANIA)

amediano@unizar.es

Pole bliskie to ...

Legenda symboli:

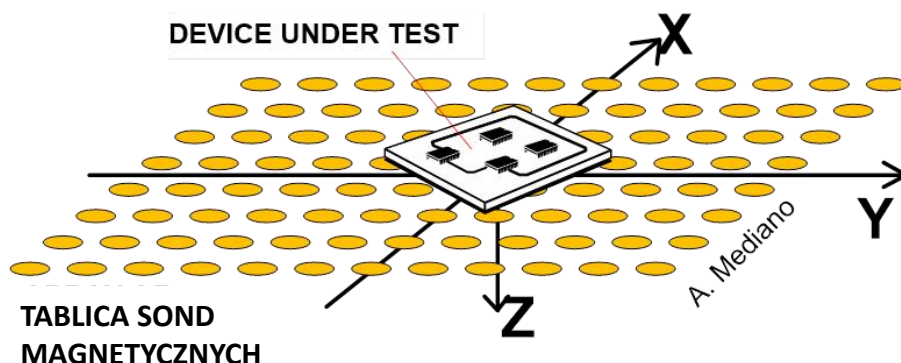
- d – Odległość od źródła.
- λ – Długość fali.
- D – Największy wymiar fizyczny anteny (źródła promieniowania).

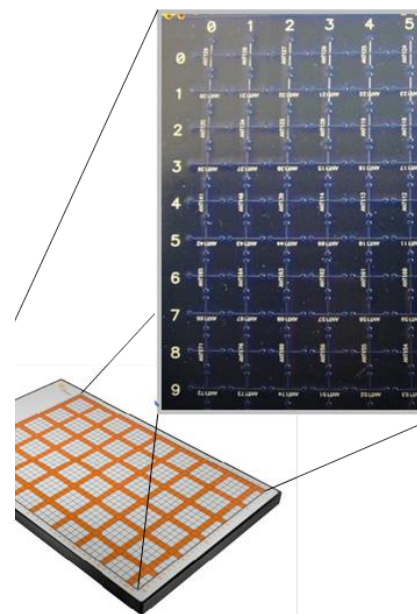
Skanner EMScanner od Y.I.C.

Ta informacja może się różnić (być zmienna) w zależności od modelu skanera, analizatora widma lub zmian w produkcji.

EMScanner from Y.I.C.

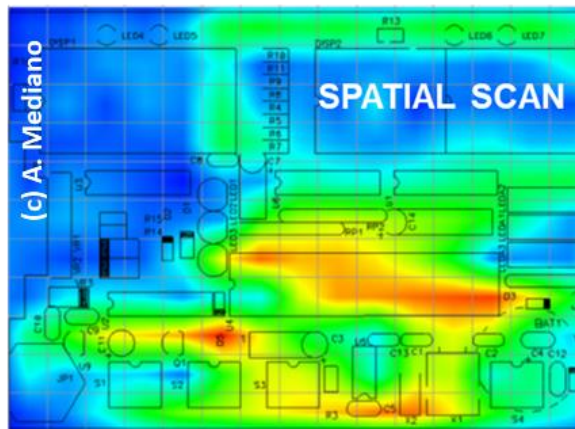
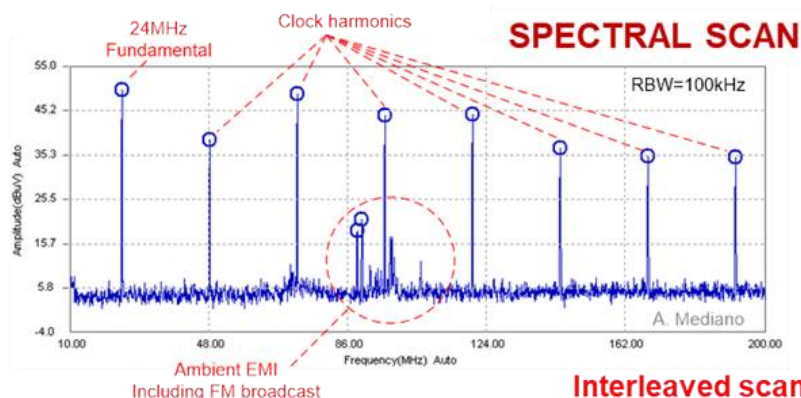
Skanner stołowy. 2436 pętli tworzących 1218 sond pola magnetycznego (pola H). Rozmieszczonych co 7,5 mm w elektronicznie przełączanej macierzy (szyku). Pasma pracy: od 150 kHz do 8 GHz.

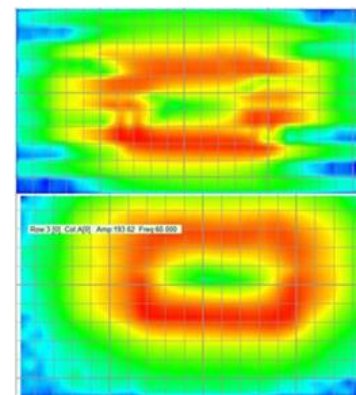
- 150 kHz – 8 GHz (Pasma pracy).
  - Anteny o czułości do -135 dBm (*).
  - Obszar skanowania: 21,8 cm x 31,6 cm.
  - Rozdzielczość 58 mikronów (*).
  - Szybka elektronika przełączająca (układy przełączające).
  - Czas rzeczywisty (< 1s) – (Skanowanie w czasie rzeczywistym, poniżej 1 sekundy).
  - Nie wymaga komory (możliwość pracy poza komorą bezodbićową).
- (*) Zależne od modelu

Mapowanie częstotliwości i lokalizacji, w kontekście EMC

- Skanowanie spektralne
- Skanowanie przestrzenne
- Skanowanie spektralno-przestrzenne
- Skanowanie w czasie rzeczywistym
- Znajdowanie źródła emisji
- Znajdowanie niebezpiecznych częstotliwości
- Lokalizacja Pętli Krytycznych
- Wgląd w pierwotne przyczyny
- Problemy z układem
- Problemy z okablowaniem
- Problemy z ekranowaniem
- Pre-zgodność
- Ocena przeprojektowania

Interleaved scan

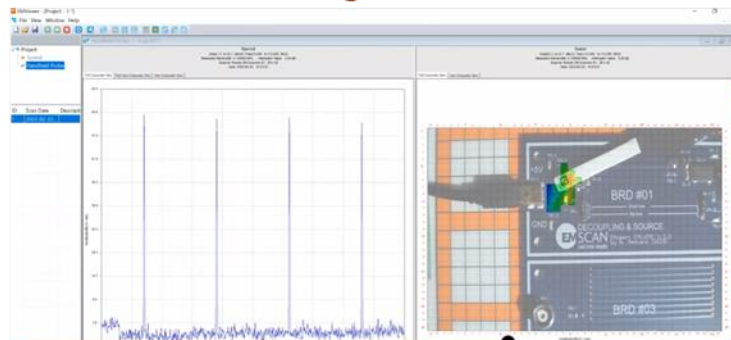

Narzędzia do skanowania pola bliskiego

H&E Near Field Probe Kit
10MHz-18GHz

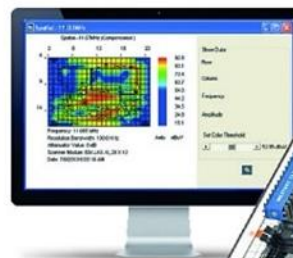
Camera tracking

EMprobe

EMViewer

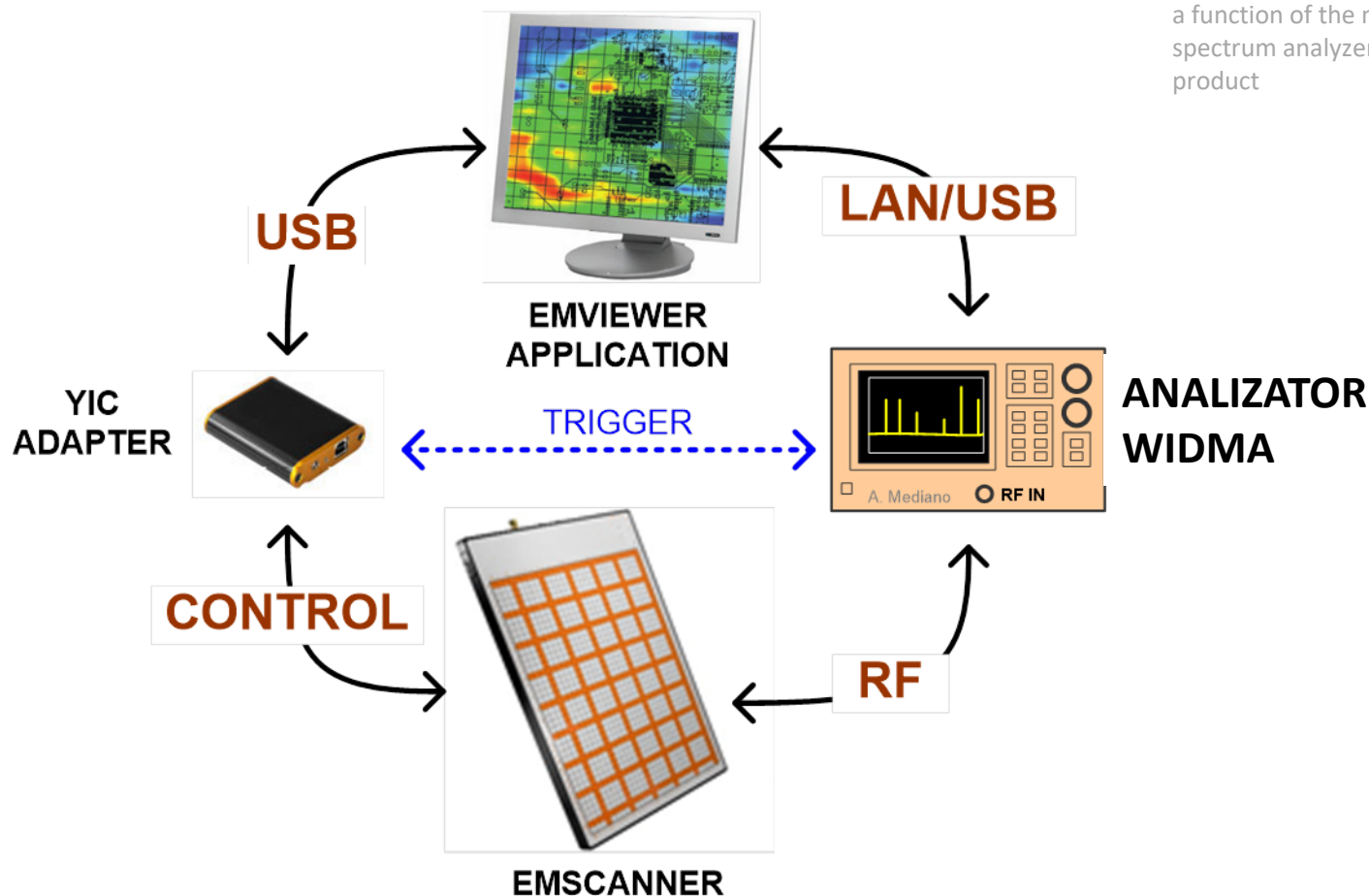

EMScanner

Podstawowa konfiguracja

This information can be different as
a function of the model of scanner,
spectrum analyzer or changes in
product

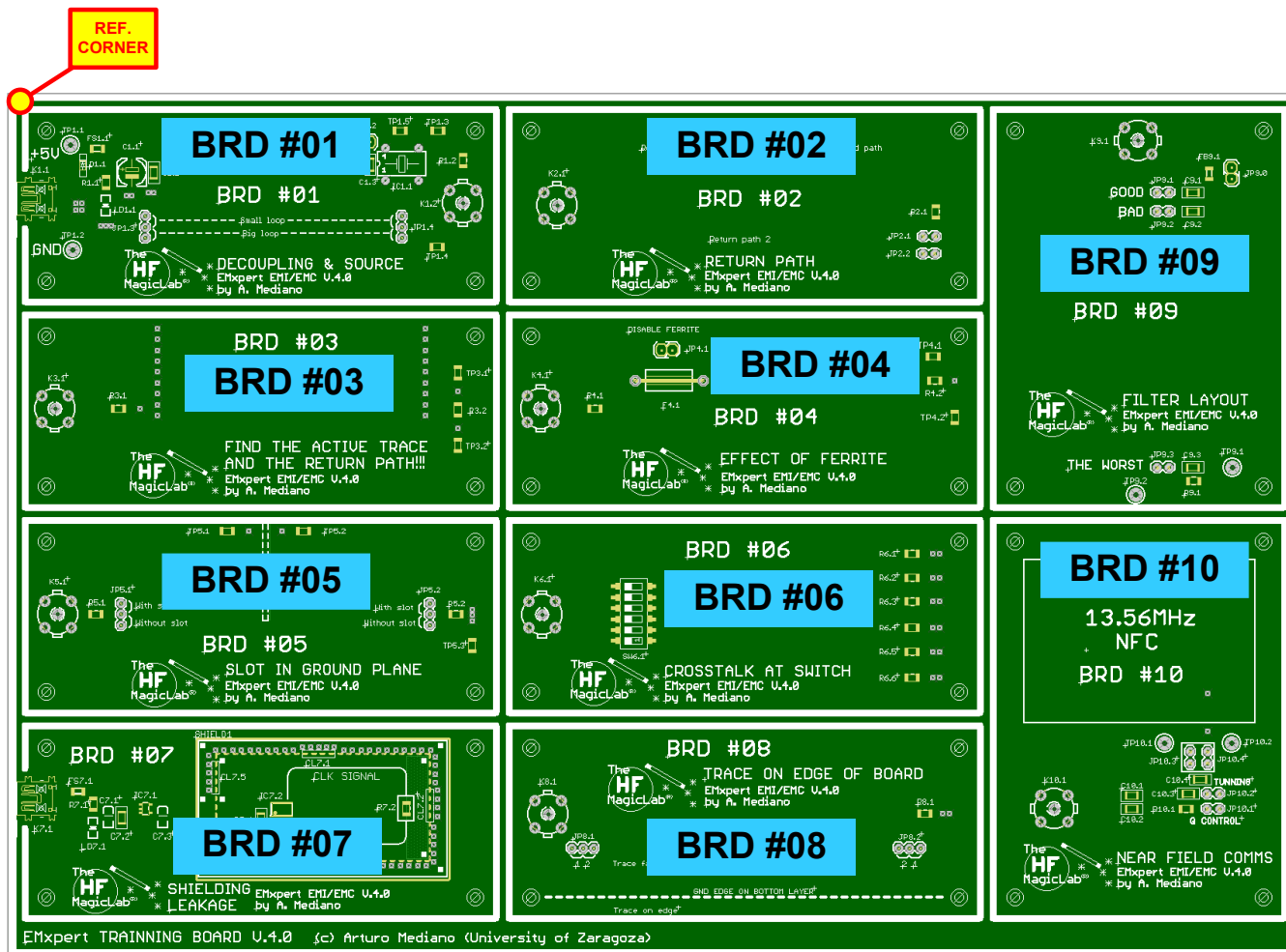
Zestaw edukacyjny

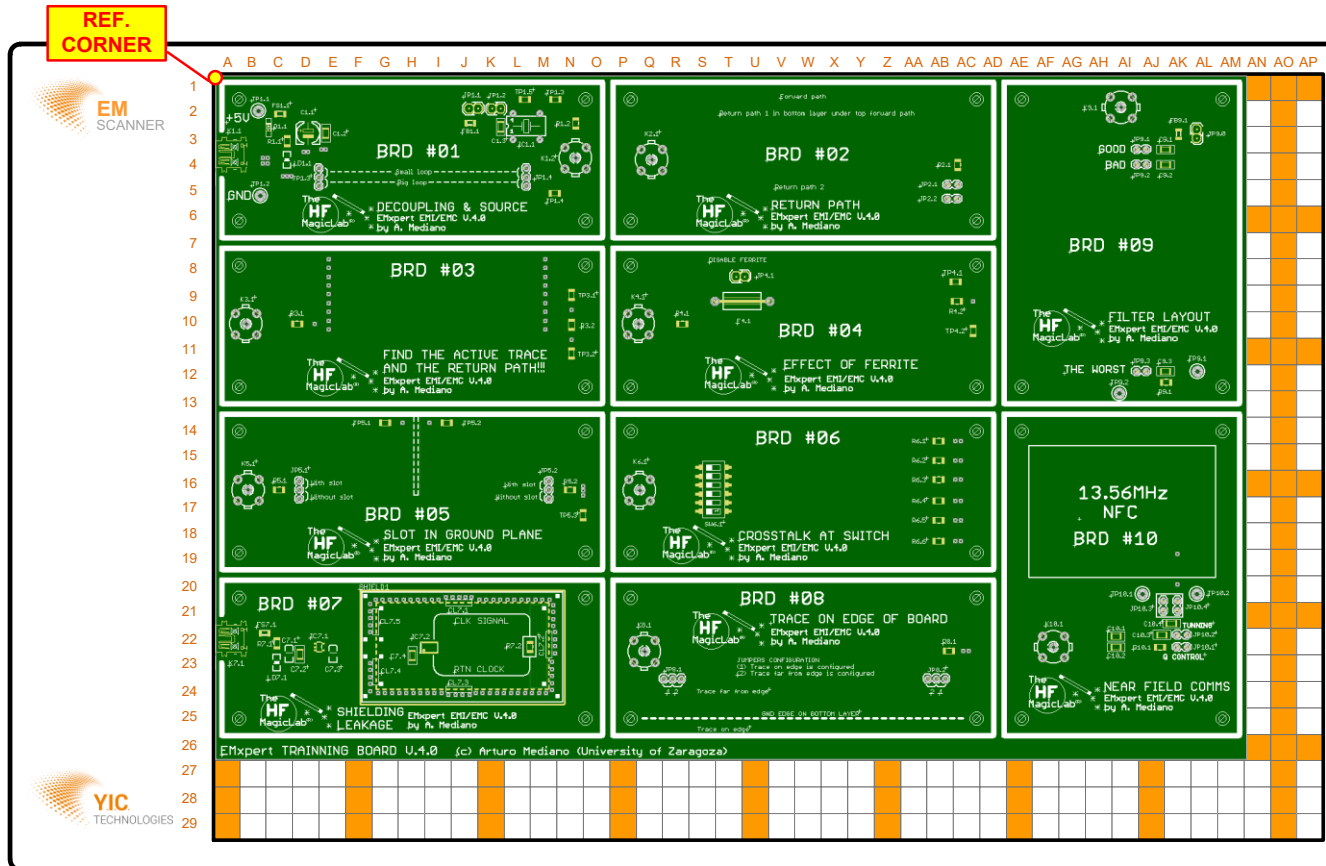
PŁYTKA Z PRZYKŁADAMI

10 PRZYKŁADÓW – 1 PCB

WIDOK PCB NA SKANERZE

The image displays the HF MagicLab software interface, which is used for simulating and analyzing electromagnetic compatibility (EMC) and electromagnetic interference (EMI) on circuit boards. The main window shows a grid of 12 circuit board diagrams, each representing a different test scenario. The diagrams are labeled with 'BRD' numbers and specific test points or components. The software interface includes a top menu bar with 'File', 'Edit', 'View', 'Tools', 'Help', and 'About'. A toolbar with various icons is located below the menu bar. The main area displays the selected circuit board diagram. To the right of the grid, there is a list of test scenarios with checkboxes and a search bar. The bottom of the screen shows the 'EMxpert TRAINING BOARD V4.1.0' and the copyright information '(c) Arturo Mediano (University of Zaragoza)'.

The test scenarios shown in the grid are:

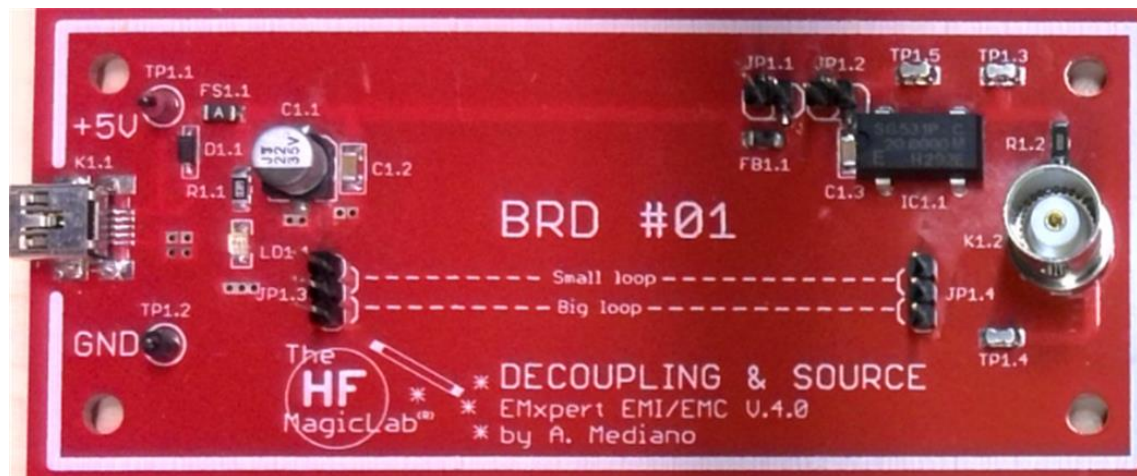
- BRD #01: DECOUPLING & SOURCE (HF MagicLab)
- BRD #02: FIND THE ACTIVE TRACE AND THE RETURN PATH!!! (HF MagicLab)
- BRD #03: SLOT IN GROUND PLANE (HF MagicLab)
- BRD #04: CROSSTALK AT SWITCH (HF MagicLab)
- BRD #05: TRACE ON EDGE OF BOARD (HF MagicLab)
- BRD #06: NEAR FIELD COIMS (HF MagicLab)
- BRD #07: SHIELDING LEAKAGE (HF MagicLab)
- BRD #08: RETURN PATH (HF MagicLab)
- BRD #09: EFFECTIVE (HF MagicLab)
- BRD #10: (HF MagicLab)
- BRD #11: (HF MagicLab)
- BRD #12: (HF MagicLab)

The bottom of the screen displays the text: "EMxpert TRAINING BOARD V4.1.0 (c) Arturo Mediano (University of Zaragoza)".

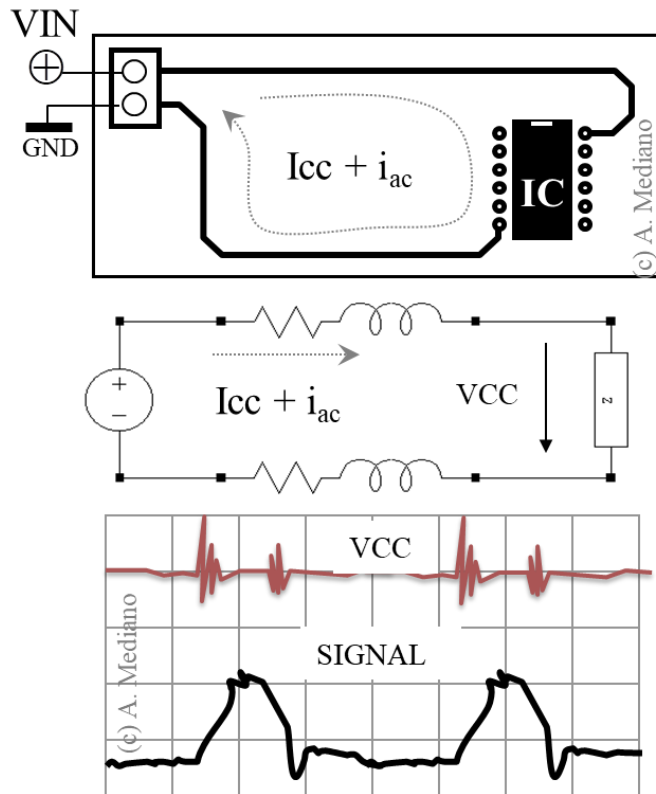

PŁYTKA 01

Odsprężanie w układach scalonych

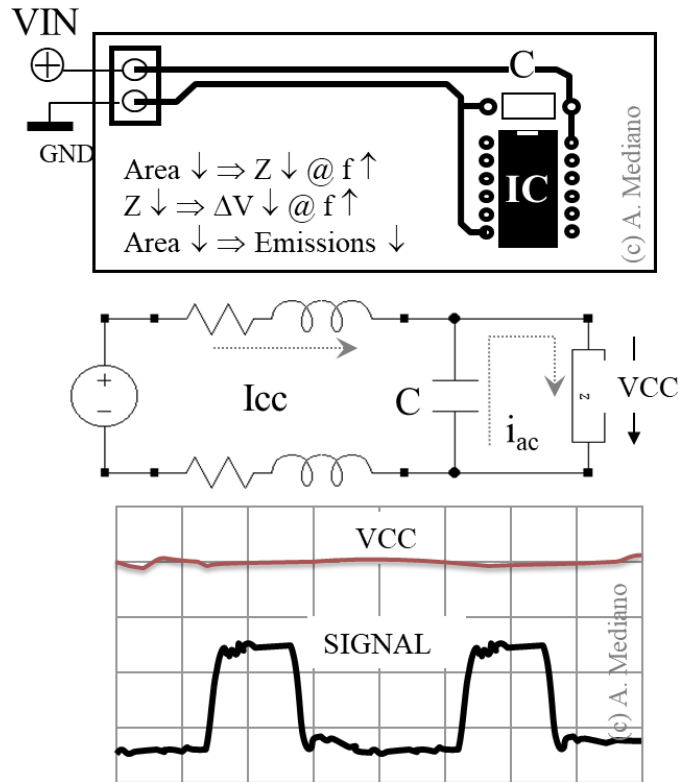
Istota problemu

- Odsprężanie (Decoupling): JEDNA Z NAJWAŻNIEJSZYCH strategii minimalizacji problemów w zakresie EMI (Interferencji Elektromagnetycznych), EMC (Kompatybilności Elektromagnetycznej), INTEGRALNOŚCI SYGNAŁÓW (Signal Integrity) oraz INTEGRALNOŚCI ZASILANIA (Power Integrity).
- Rozważmy na przykład układ scalony (IC) na płycie PCB (patrz rysunek). Urządzenie jest zasilane teoretycznym napięciem V_{in} .
- Urządzenie do prawidłowego działania wymaga prądu stałego I_{cc} oraz prądu zmiennego i_{ac} . Ten prąd i_{ac} jest szczególnie niebezpieczny ze względu na przebieg o wysokiej szybkości narastania di/dt .
- Jeżeli sieć odsprężająca jest nieobecna, a pętla prądowa utworzona przez layout (rozmieszczenie elementów) jest duża, można doświadczyć kilku problemów:
  - *Promieniowanie (Radiation) z pętli.*
  - *Przesłuch (Crosstalk) z pętli do pobliskich obwodów.*
  - *Sprężenie przez wspólną impedancję (Common impedance coupling) z pobliskimi obwodami.*
  - *Problemy z integralnością sygnału i zasilania (patrz przebiegi w dolnej części rysunku).*

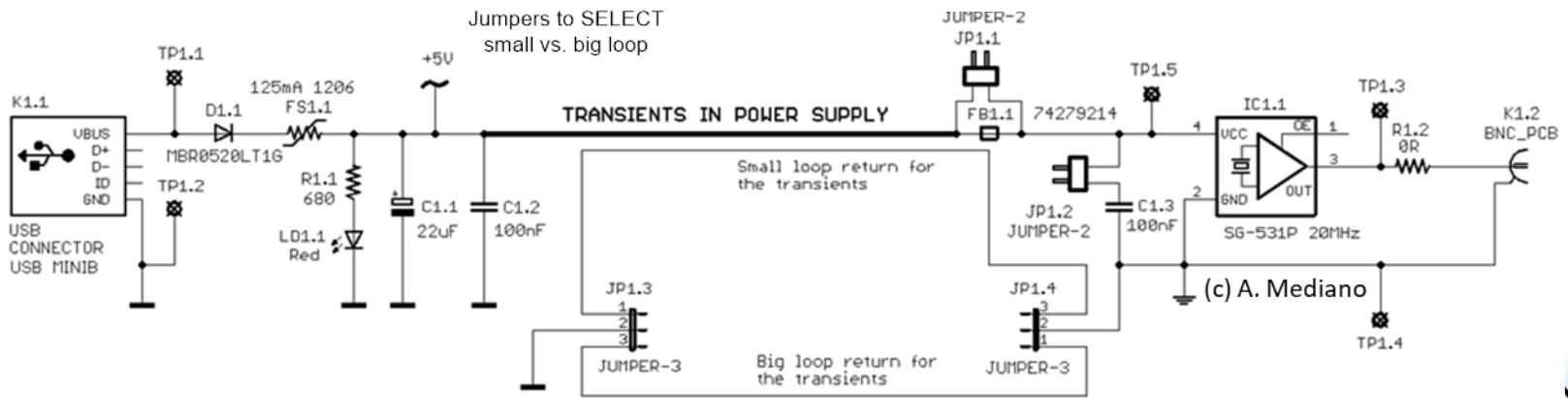
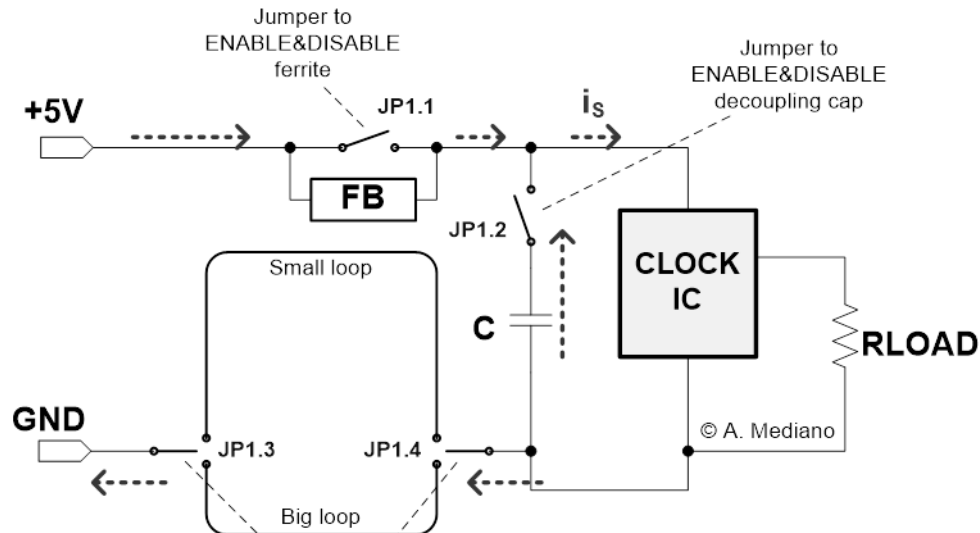

Istota problemu

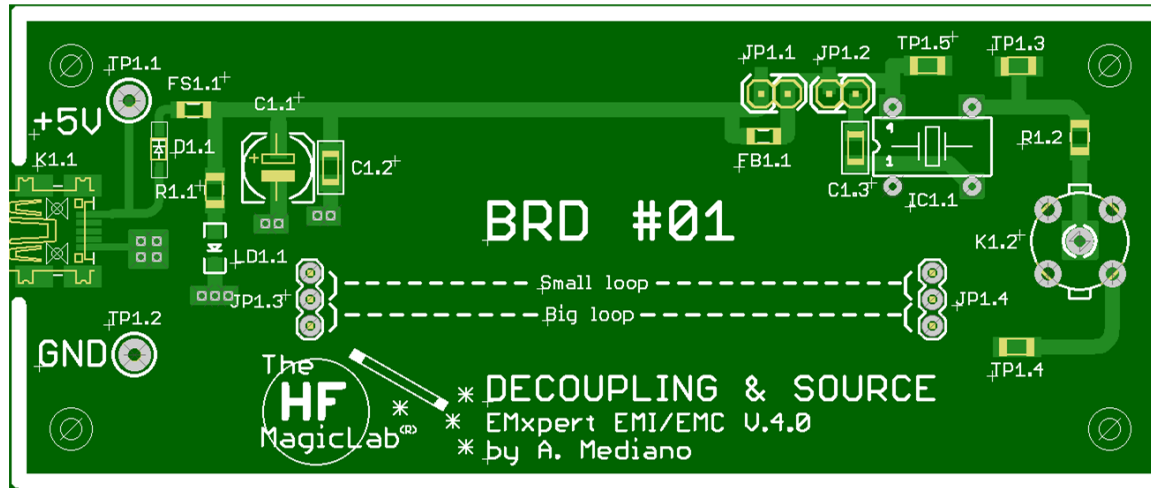
Gdy sieć odsprężająca (decoupling network) jest poprawnie uwzględniona w projekcie (kondensator na rysunku) i zastosowano lepszy layout (minimalna pętla) w projekcie, problemy te są zminimalizowane.

Schemat

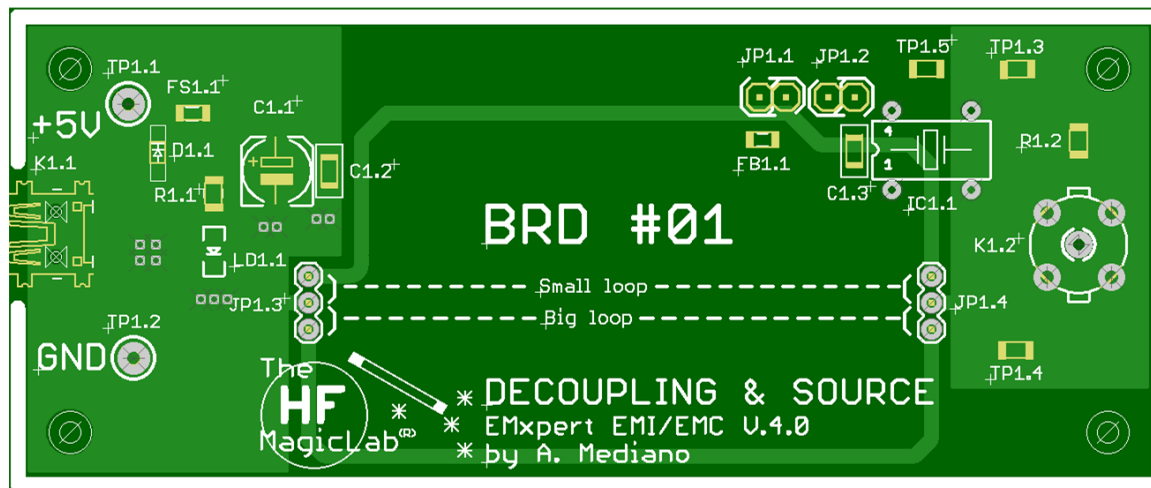

PCB

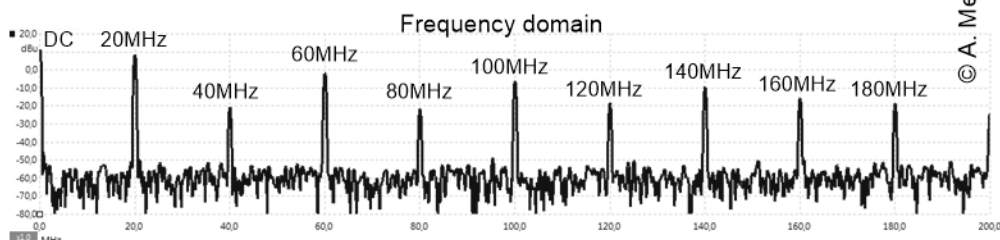
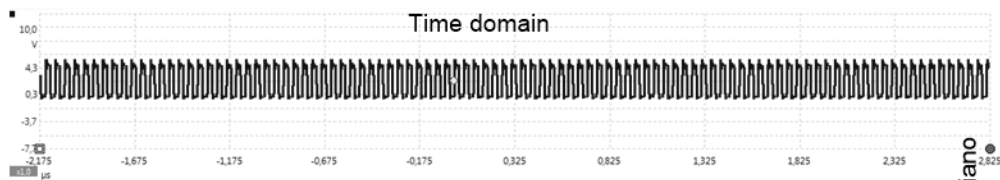
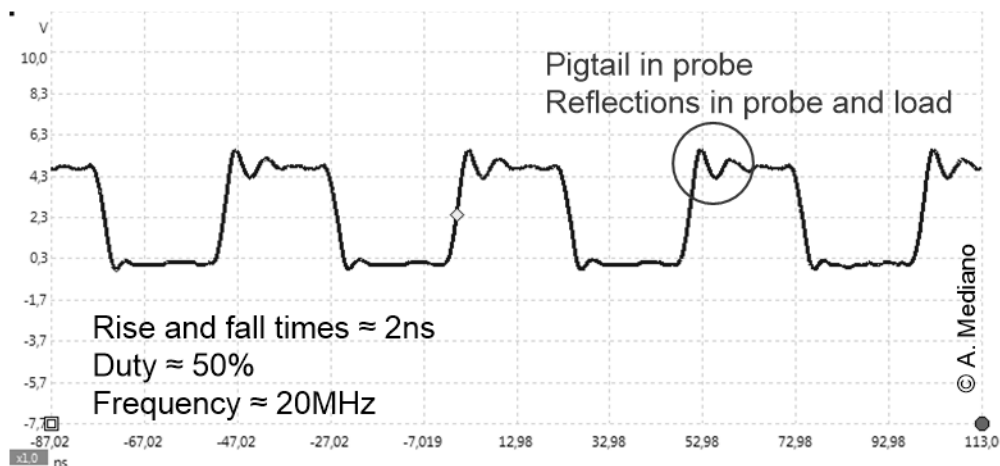
Warstwa
górna

Warstwa
dolna

PRZEBIEGI Z ODSPRZĘGANIEM

Należy zauważyć, że idealny sygnał fali prostokątnej zawiera tylko 1., 3. i 5. harmoniczną, ale rzeczywisty sygnał o niezerowych czasach narastania i opadania oraz cyklu pracy, który nie wynosi dokładnie 50%, generuje harmoniczne parzyste. Maksymalna częstotliwość widma jest teoretycznie nieskończona, ale zazwyczaj z praktycznego punktu widzenia bierzemy pod uwagę wartości $1/(\pi \cdot \text{czas\_narastania})$ lub $1/(\pi \cdot \text{czas\_opadania})$. (maksymalną z nich).

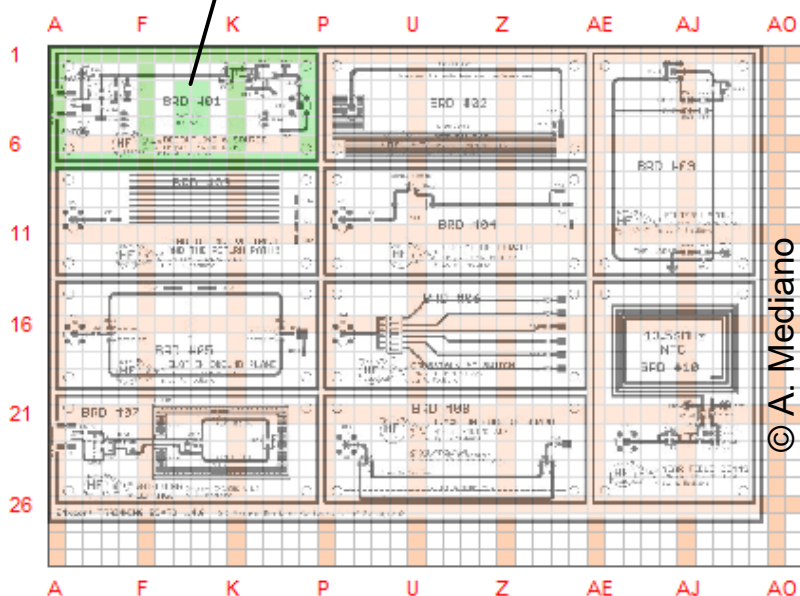
PRZEBIEGI BEZ ODSPRZĘGANIA

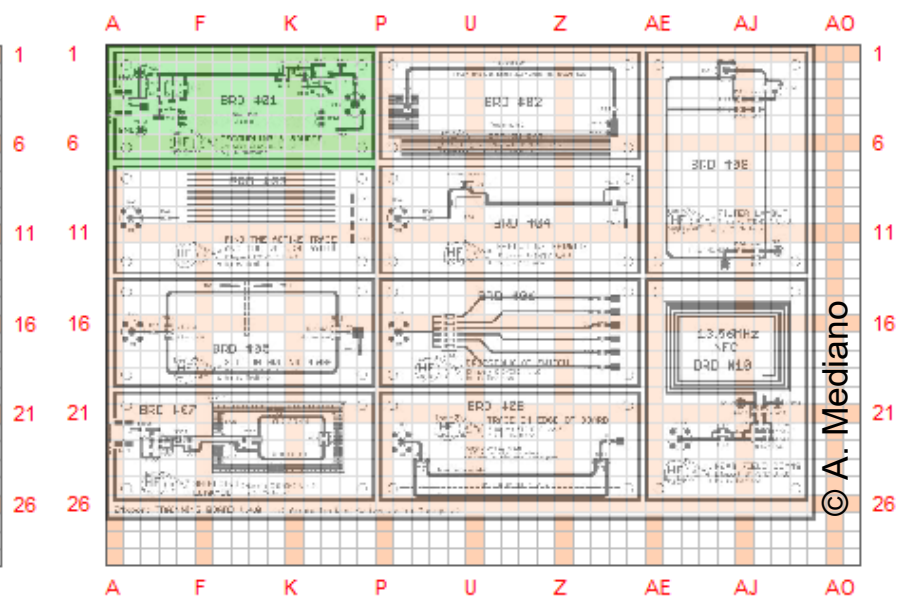

NAKLADKI

Zielonym kolorem zaznaczono, które pola skanera aktywować do pomiarów.

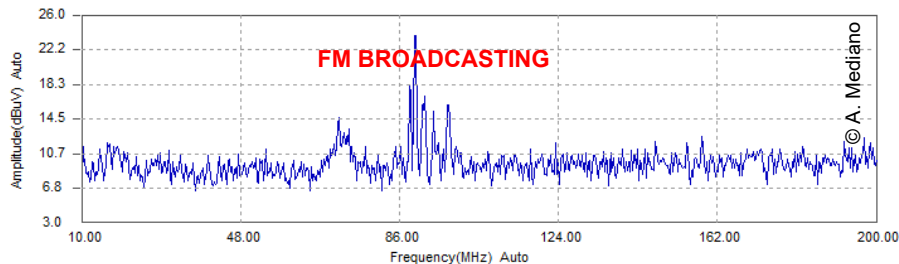
DO ANALIZY SPEKTRALNEJ

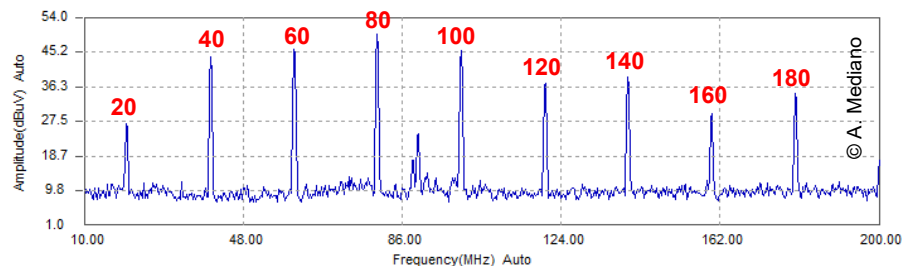
DO ANALIZY PRZESTRZENNEJ

ANALIZA SPEKTRALNA

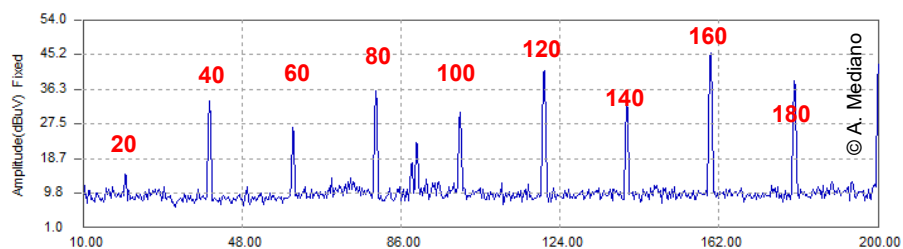
Pomiary tła. Płytką wyłączona.

Pomiary z płytką włączoną, brak odsprzęgania i długa pętla.

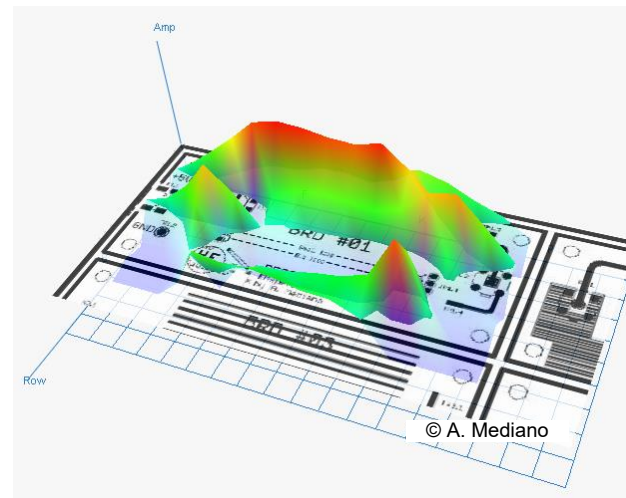
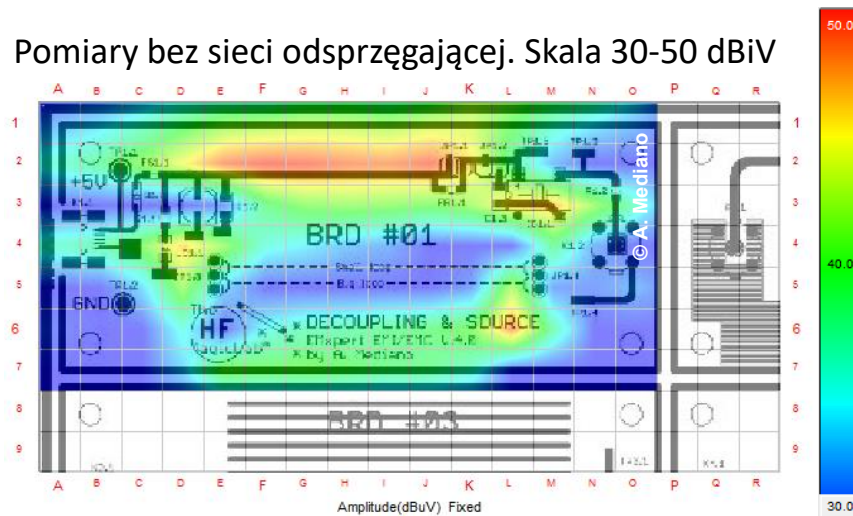
Pomiary z płytką włączoną, odsprzęganie i krótka pętla.

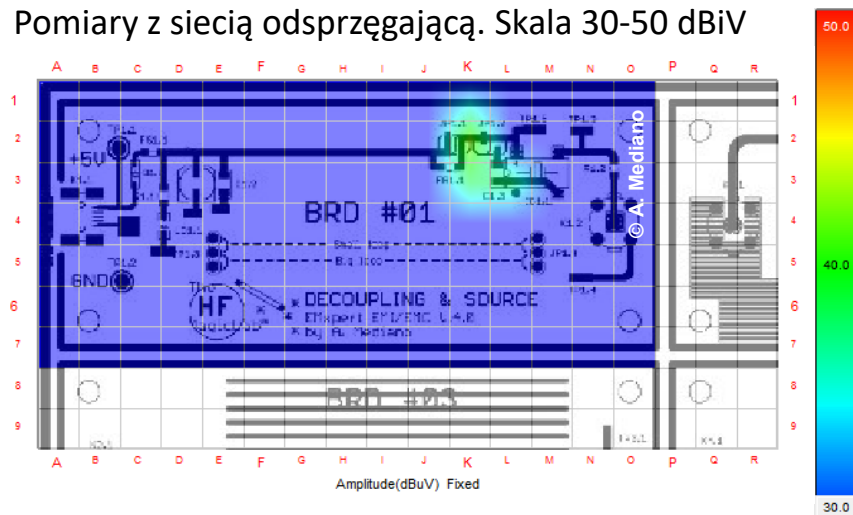
HARMONICZNE SYGNAŁU POCHODZĄCE Z TAKTOWANIA ZEGARA SĄ ZREDUKOWANE, SZCZEGÓLNIE PRZY NIŻSZYCH CZĘSTOTLIWOŚCIACH.

ANALIZA PRZESTRZENNA

Pomiary bez sieci odsprężającej. Skala 30-50 dB μ V

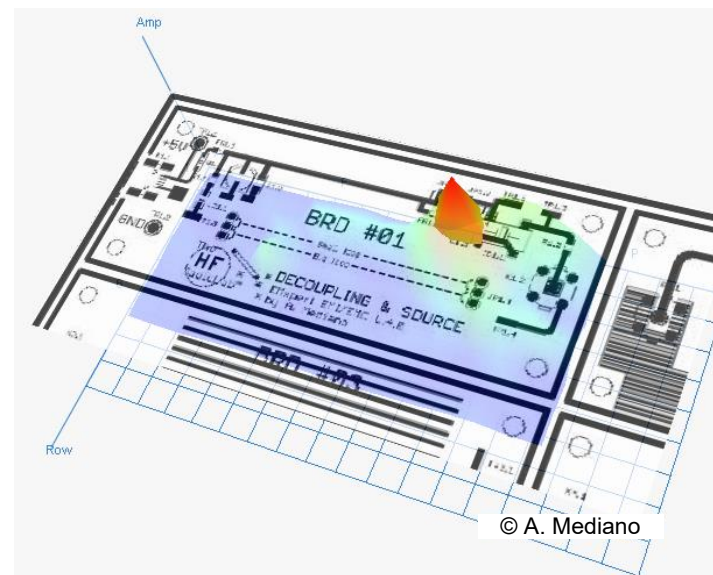
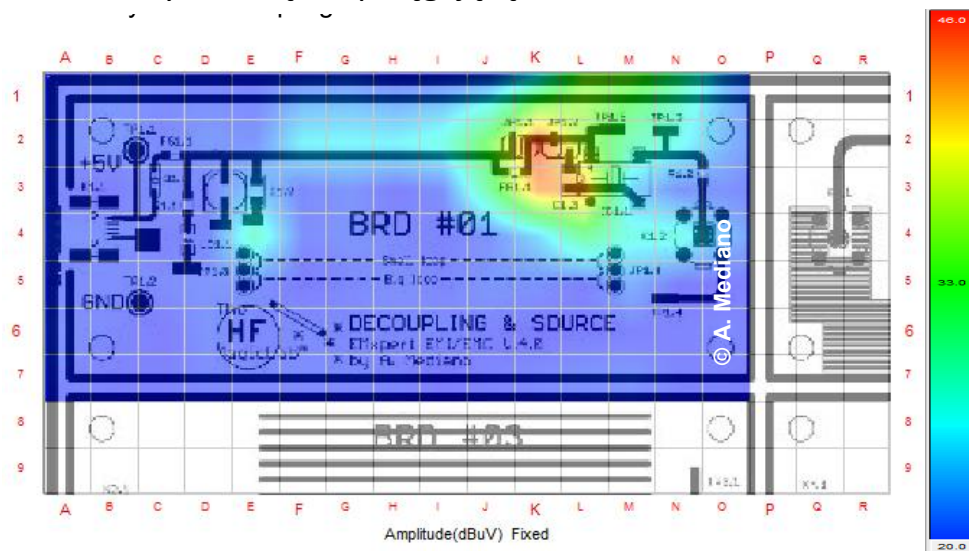

Pomiary z siecią odsprężającą. Skala 30-50 dB μ V

ANALIZA PRZESTRZENNA

Pomiary z siecią odsprężającą. Skala 30-50 dB μ V

PŁYTKA 02

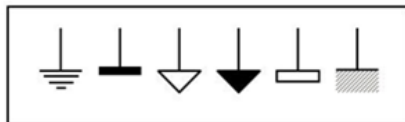
Sterowanie ścieżką prądową

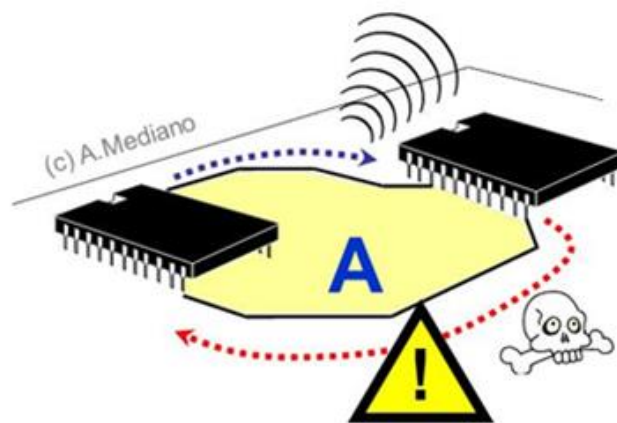

Istota problemu

To doświadczenie służy demonstracji jednego kluczowego czynnika w kontroli EMI (Interferencji Elektromagnetycznych): ścieżki powrotnej (return path) dla prądów. Jeśli ścieżka powrotna dla wysokich częstotliwości jest niekontrolowana, prawdopodobieństwo wystąpienia problemów z EMI jest wysokie: duże pętle promieniujące, duże pętle generujące przesłuch (crosstalk), wysoka impedancja dla integralności sygnałów itp.

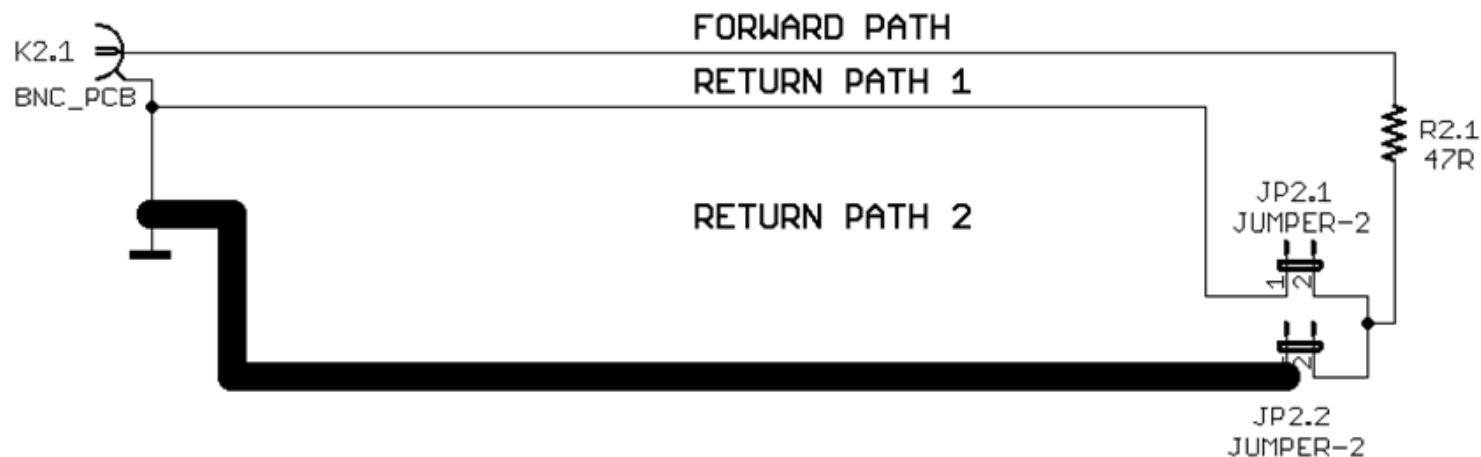

W obwodach elektronicznych problem ten jest zazwyczaj powiązany ze sposobem, w jaki używa się symboli masy (ground symbols) w projekcie: Jeśli projektant nie zadba o rozplanowanie (layout) powrotnych ścieżek masy (GND returns), problem jest gwarantowany:

SCHEMAT

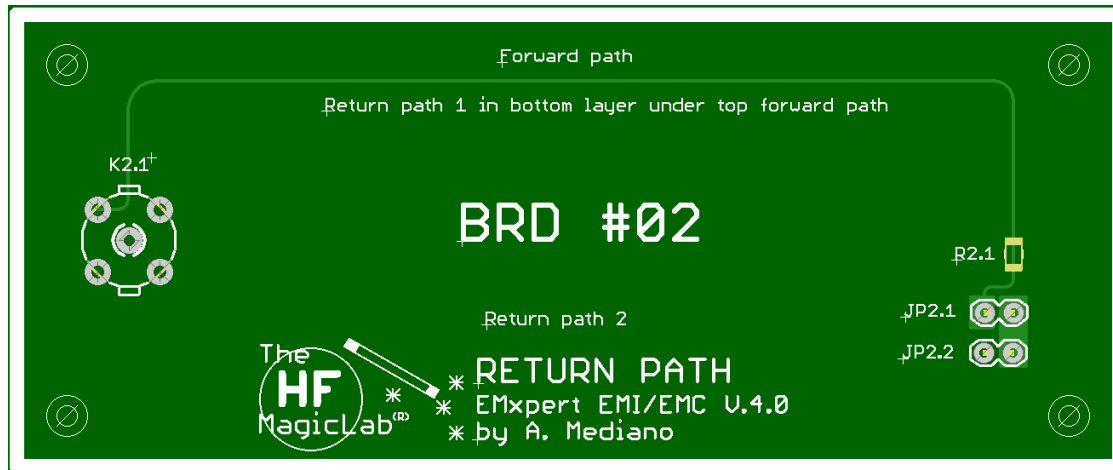

PCBs

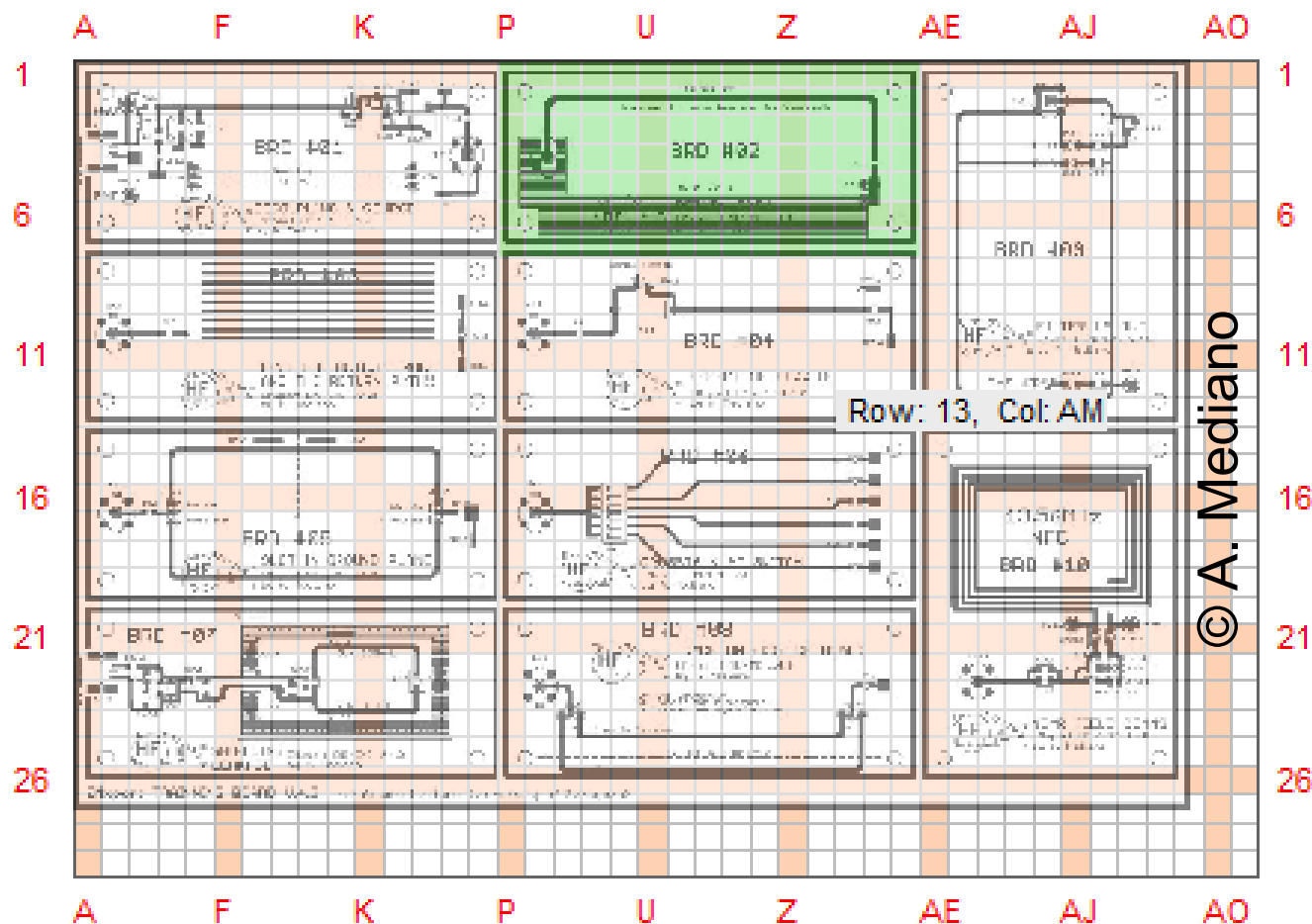
Warstwa
górna

Warstwa
dolna

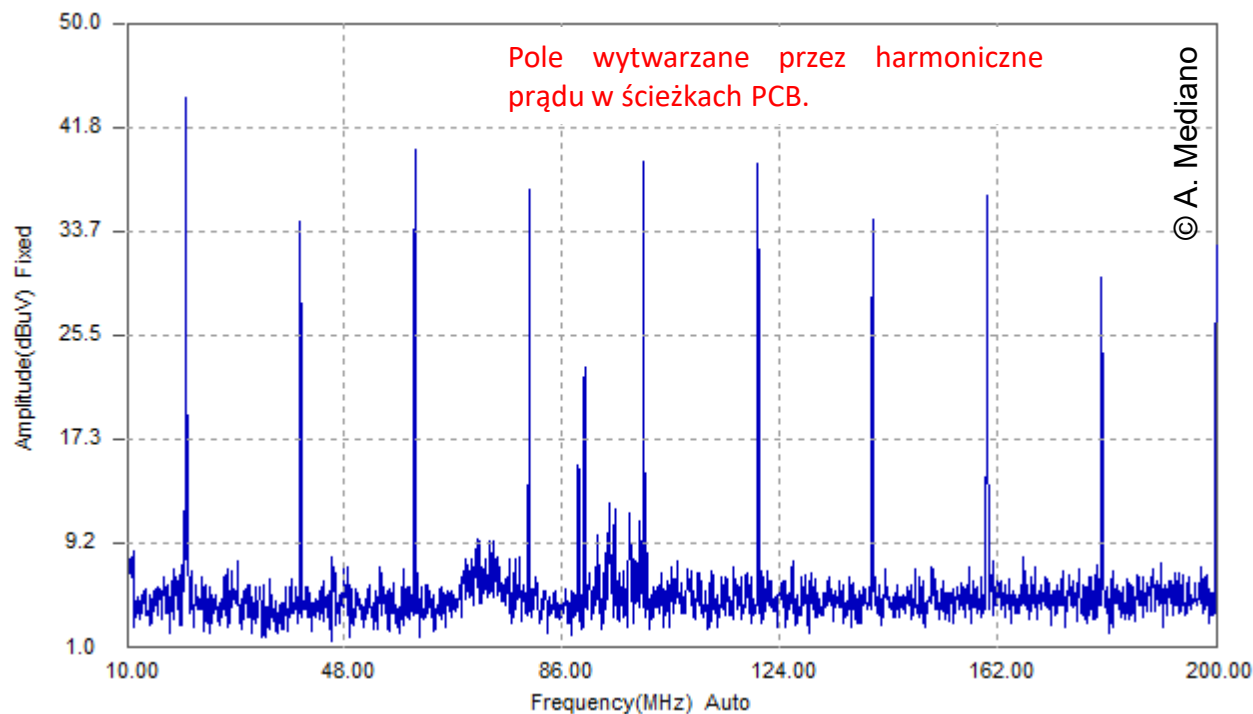

NAKLADKI

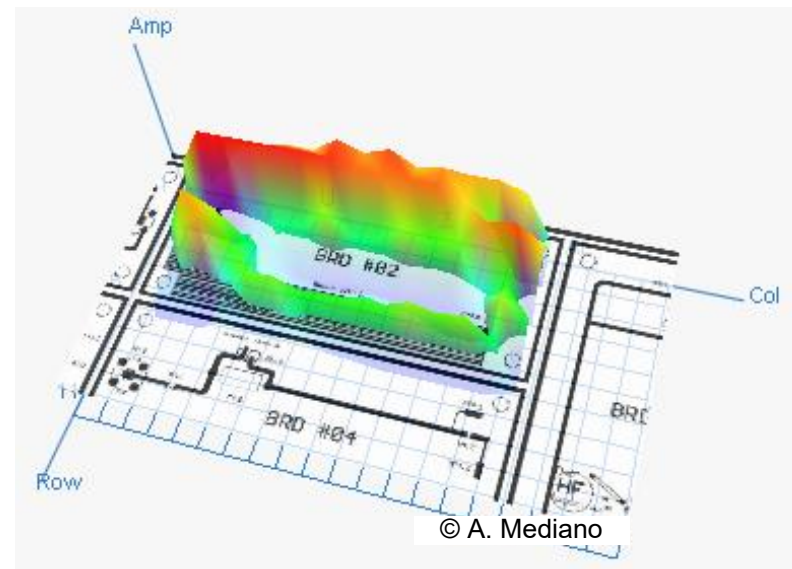
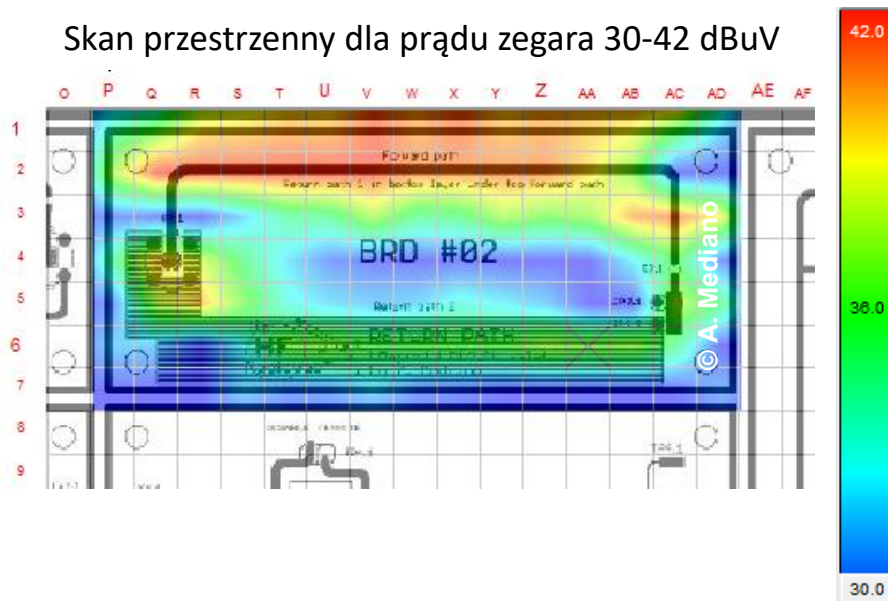
ANALIZA SPEKTRALNA

Measurement with CLK from BRD01

ANALIZA PRZESTRZENNA

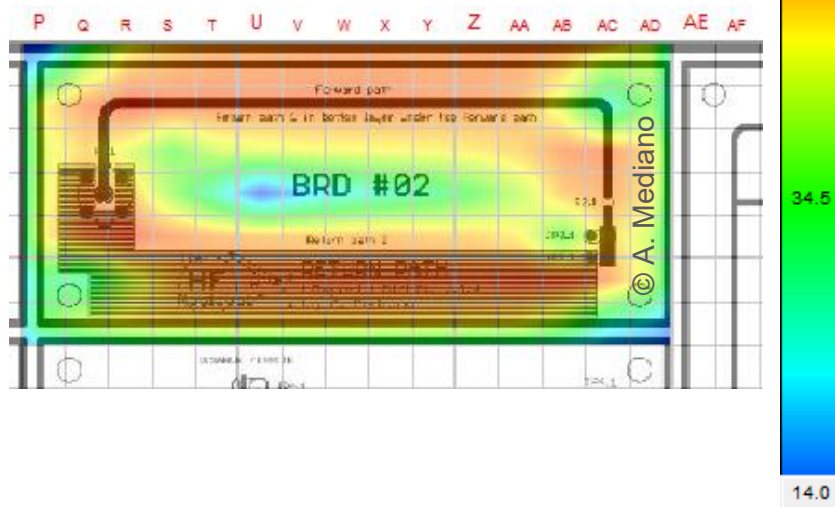
Skan przestrzenny dla prądu zegara 30-42 dBuV

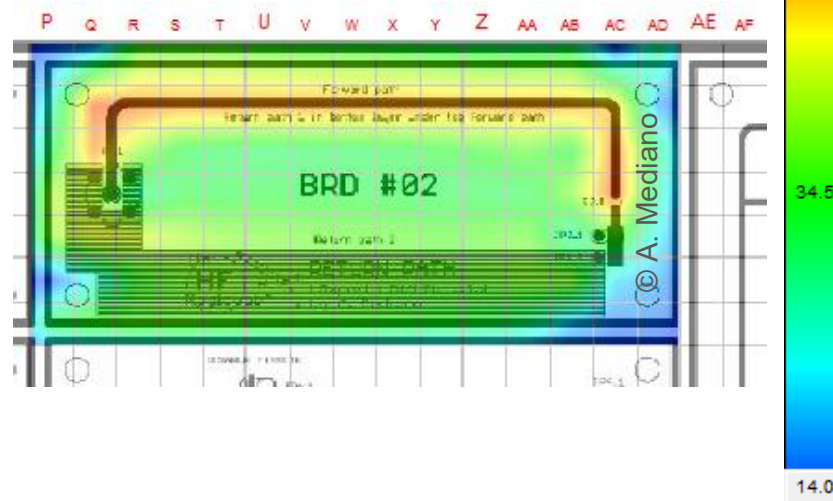

ANALIZA PRZESTRZENNA

Sygnal sinusoidalny 100 MHz
20 dBm Zout=50 Ohm obie zworki
14-55 dBuV

Sygnal sinusoidalny 100 MHz
20 dBm Zout=50 Ohm tylko zworka JP.2.1
14-55 dBuV

PŁYTKA 03

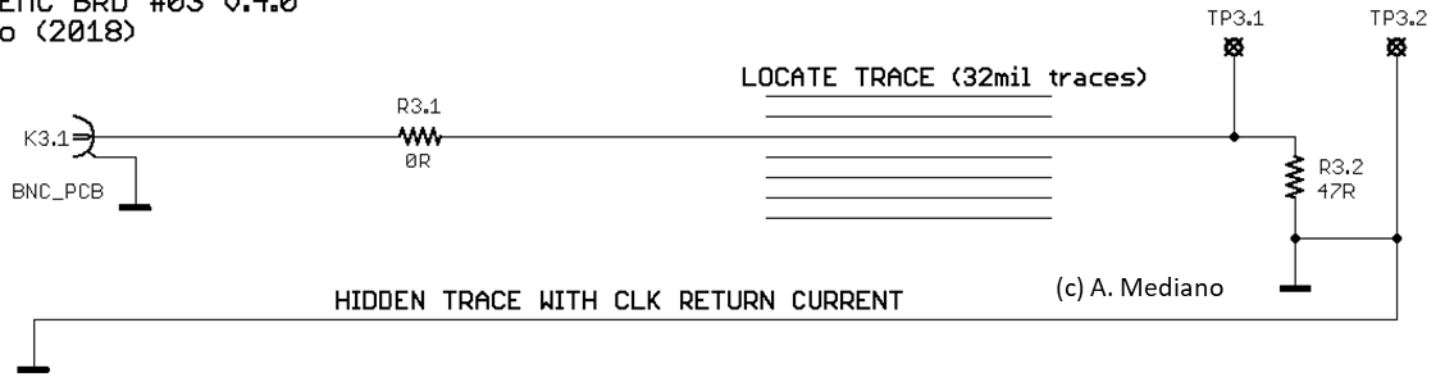
Lokalizowanie aktywnej ścieżki

SCHEMAT

FIND THE ACTIVE TRACE AND THE RETURN PATH!!!

EMxpert EMI/EMC BRD #03 V.4.0
by A. Mediano (2018)

PCBs

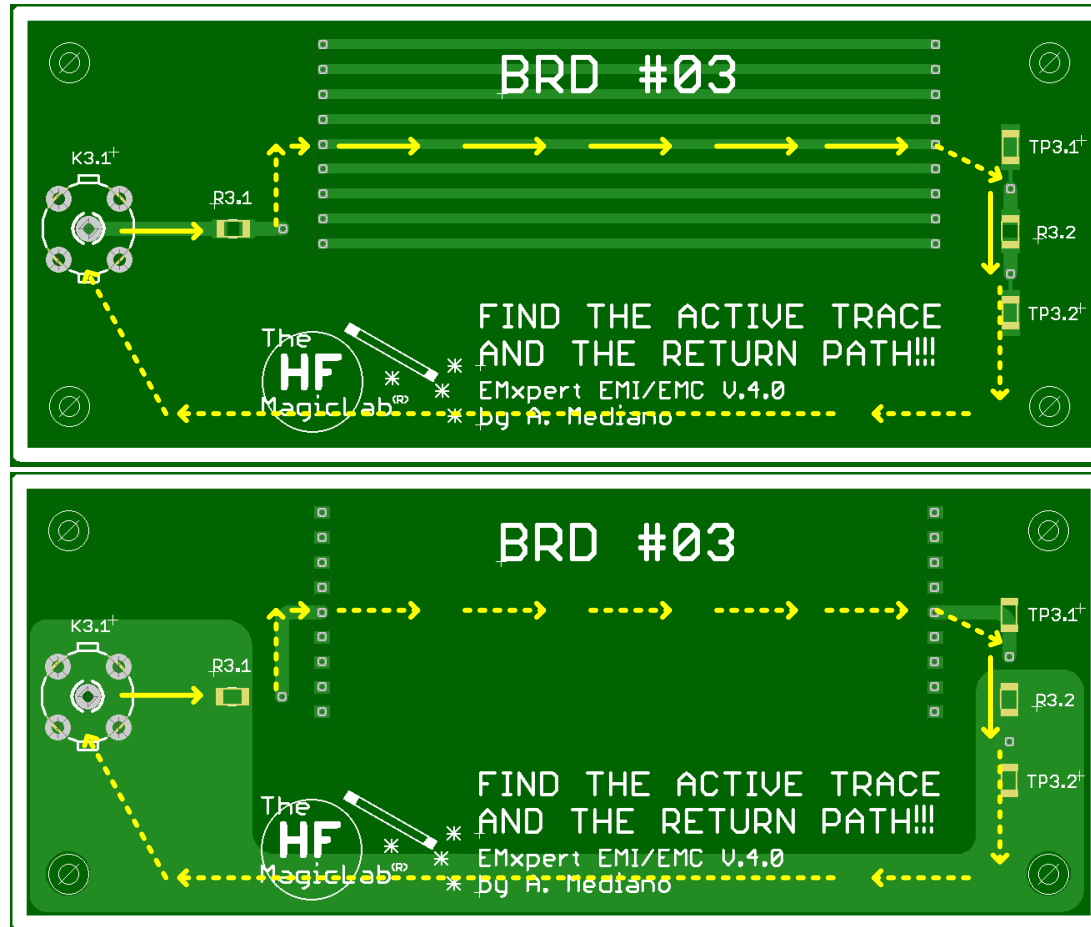
Warstwa
górna

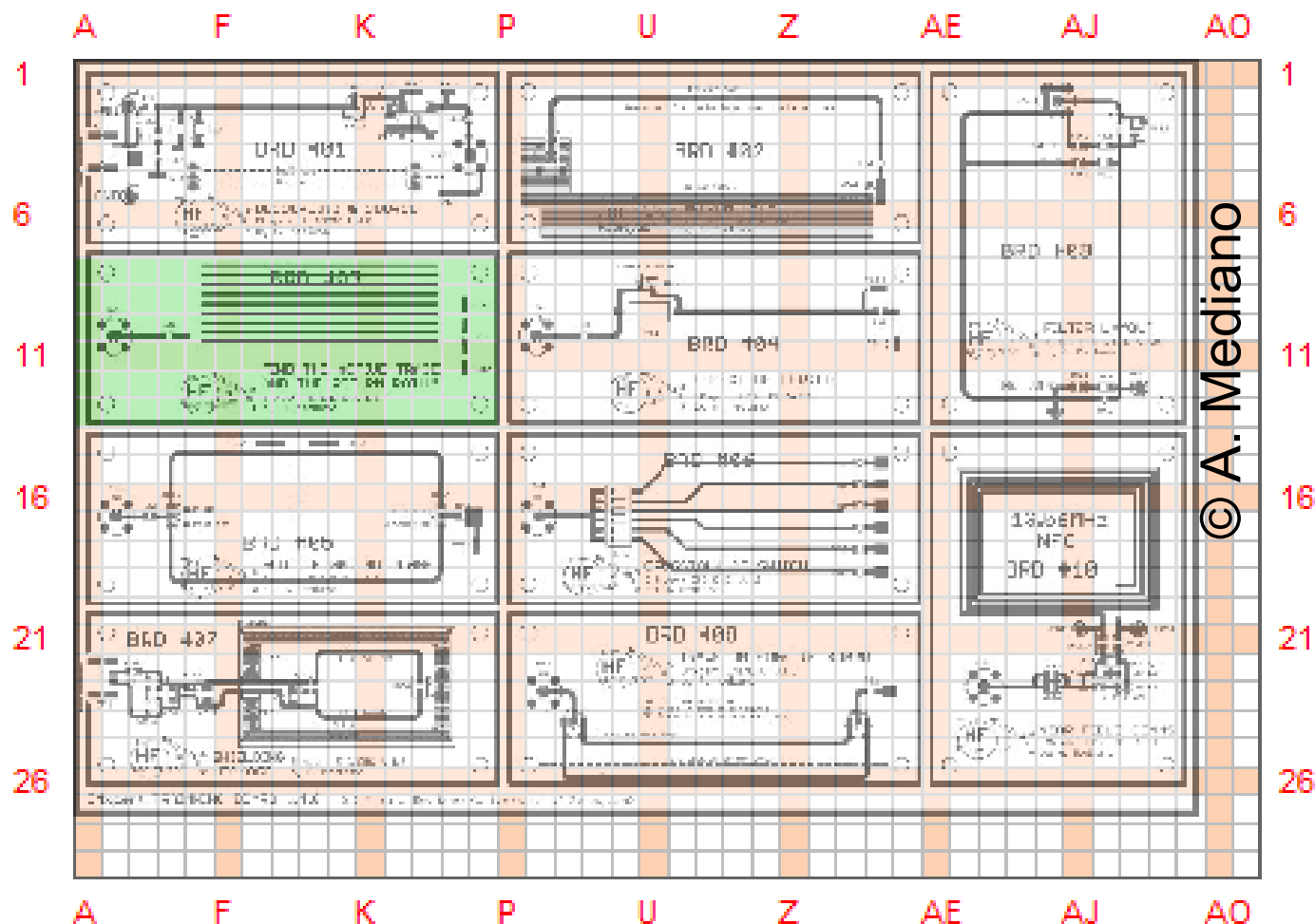
Warstwa
dolna

Teoretyczna droga prądu

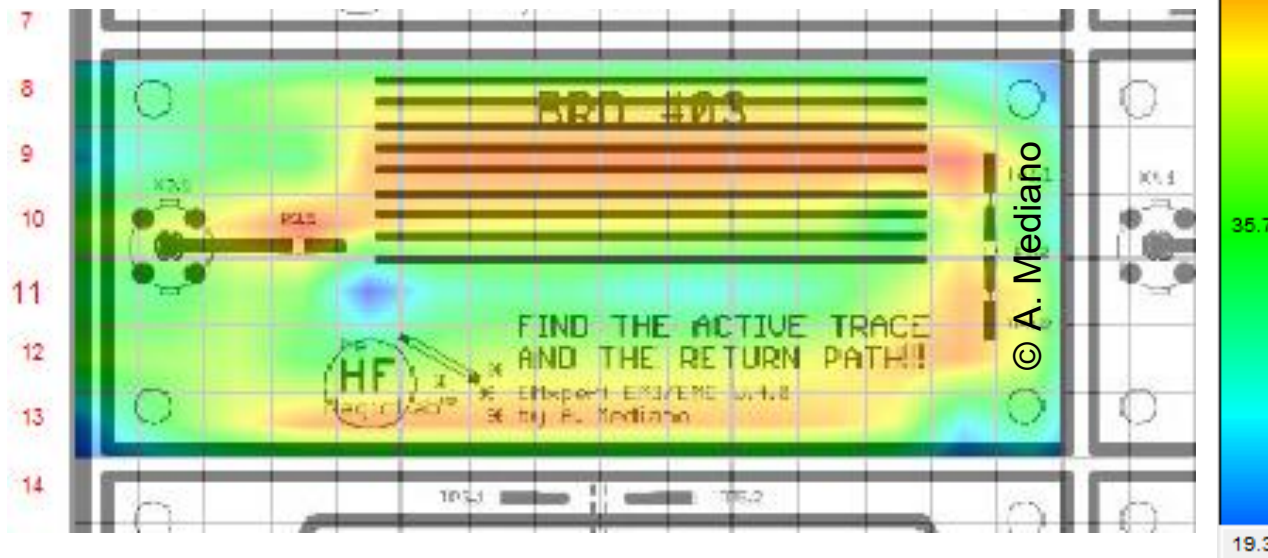
NAKLADKI

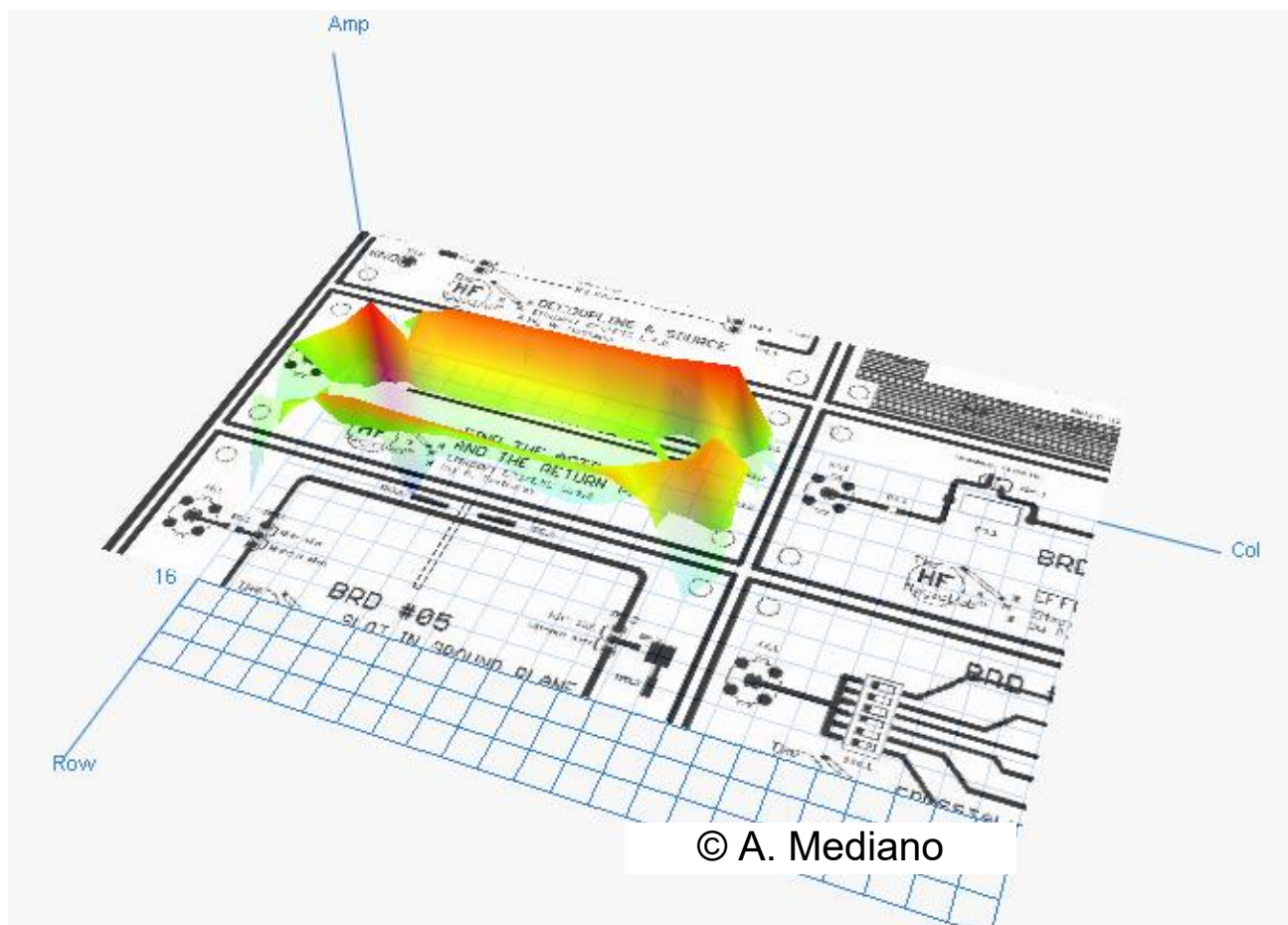
ANALIZA PRZESTRZENNA

Skan przestrzenny dla prądu zegara 19-52 dBuV

Można zaobserwować przesłuch do innych linii!!!.

ANALIZA PRZESTRZENNA

PŁYTKA 04

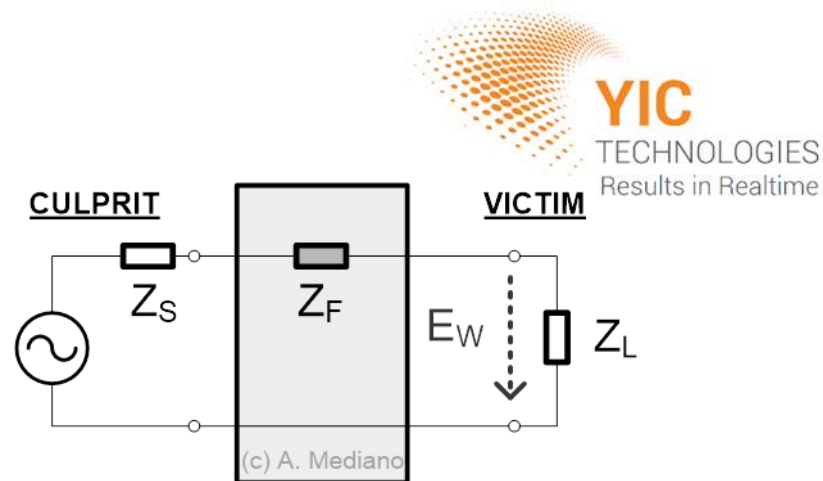
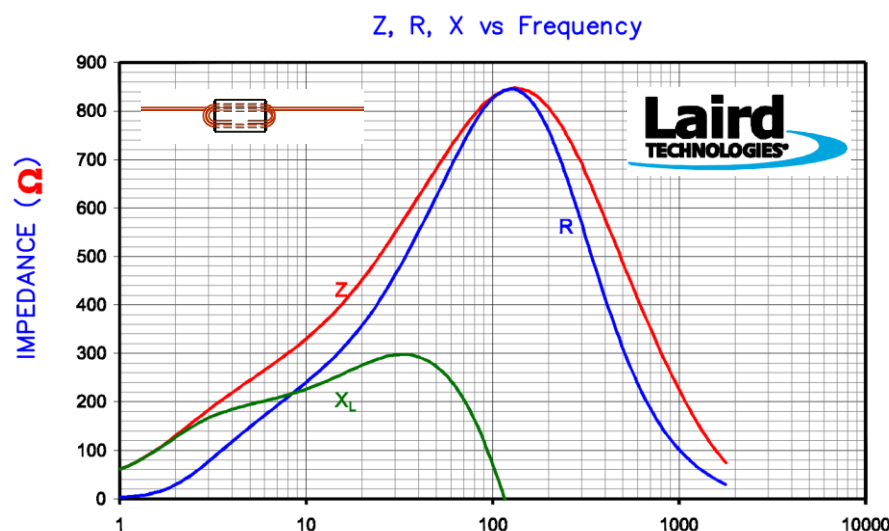
Wpływ ferrytu na ścieżki sygnałowe

Istota problemu

Ferryt jest komponentem, który zazwyczaj włączamy do obwodów w dwóch celach: i) filtrowania oraz ii) tłumienia rezonansów. Ferryt jest włączany szeregowo między impedancję źródła a impedancję odbiorcy wprowadzając dodatkową impedancję w tę ścieżkę.

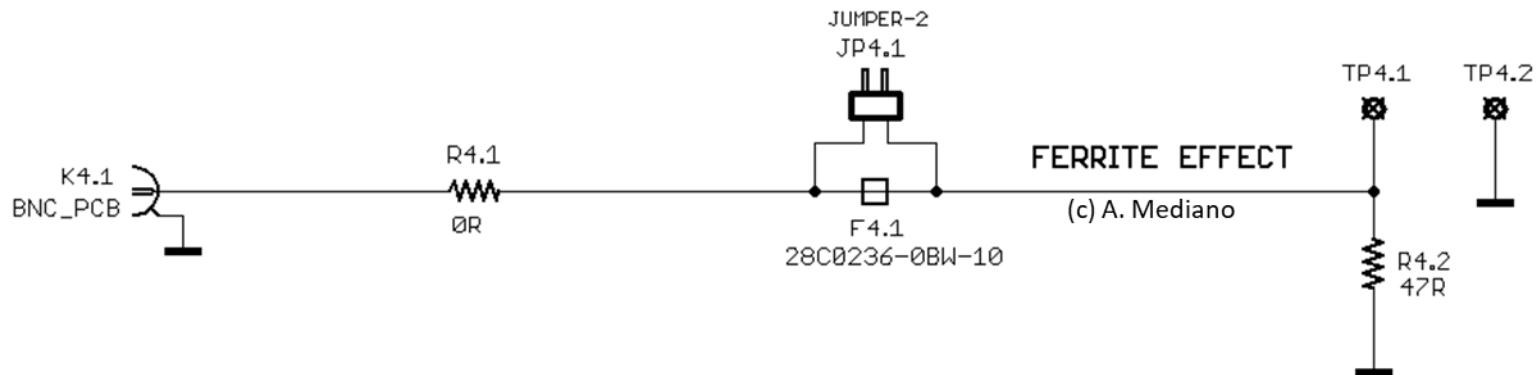
Rozumiemy, jak ferryt działa w kategoriach impedancji::

Należy zauważyć, że:

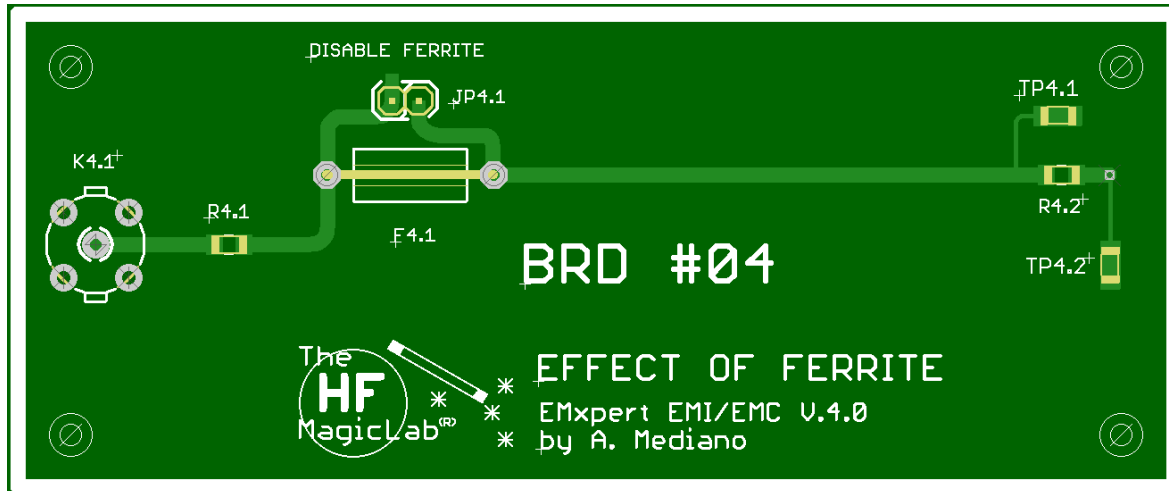
- Impedancja ferrytu **nie jest stała** w funkcji częstotliwości.
- Impedancja osiąga maksimum (w tym przypadku około 100 MHz).
- Impedancja przy niskich (tj. DC) i wysokich częstotliwościach dąży do zera. Jest to zaletą w ścieżkach, w których składowa niskiej częstotliwości (tj. DC) nie może "widzieć" impedancji. Użycie rezystora zamiast ferrytu wprowadziłoby impedancję w bardzo szerokim zakresie częstotliwości.
- Impedancja w maksimum jest REZYSTYNA (rezystancyjna). Należy zauważyć, że mamy również impedancję REAKTYWNA X .

SCHEMAT

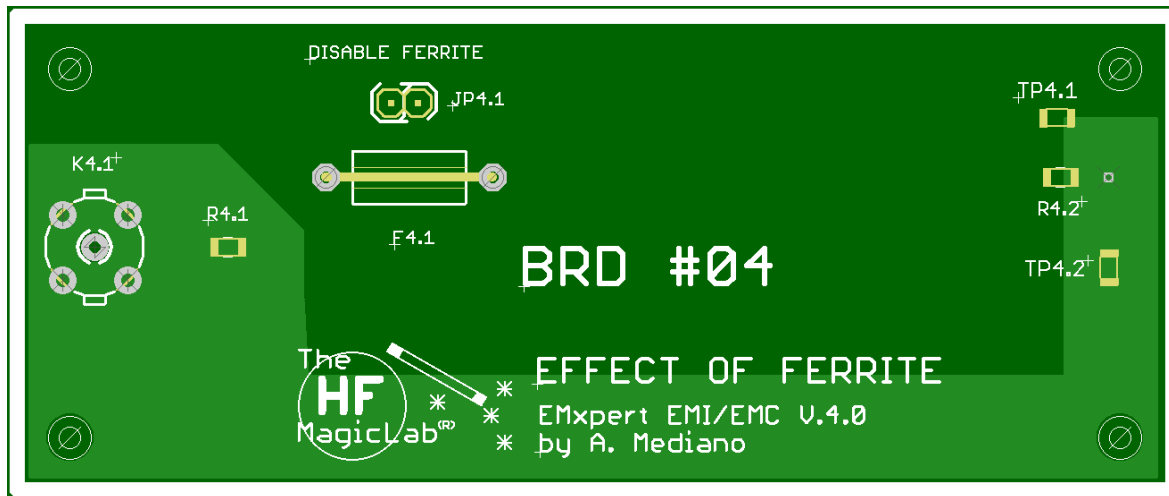

PCBs

Warstwa
górna

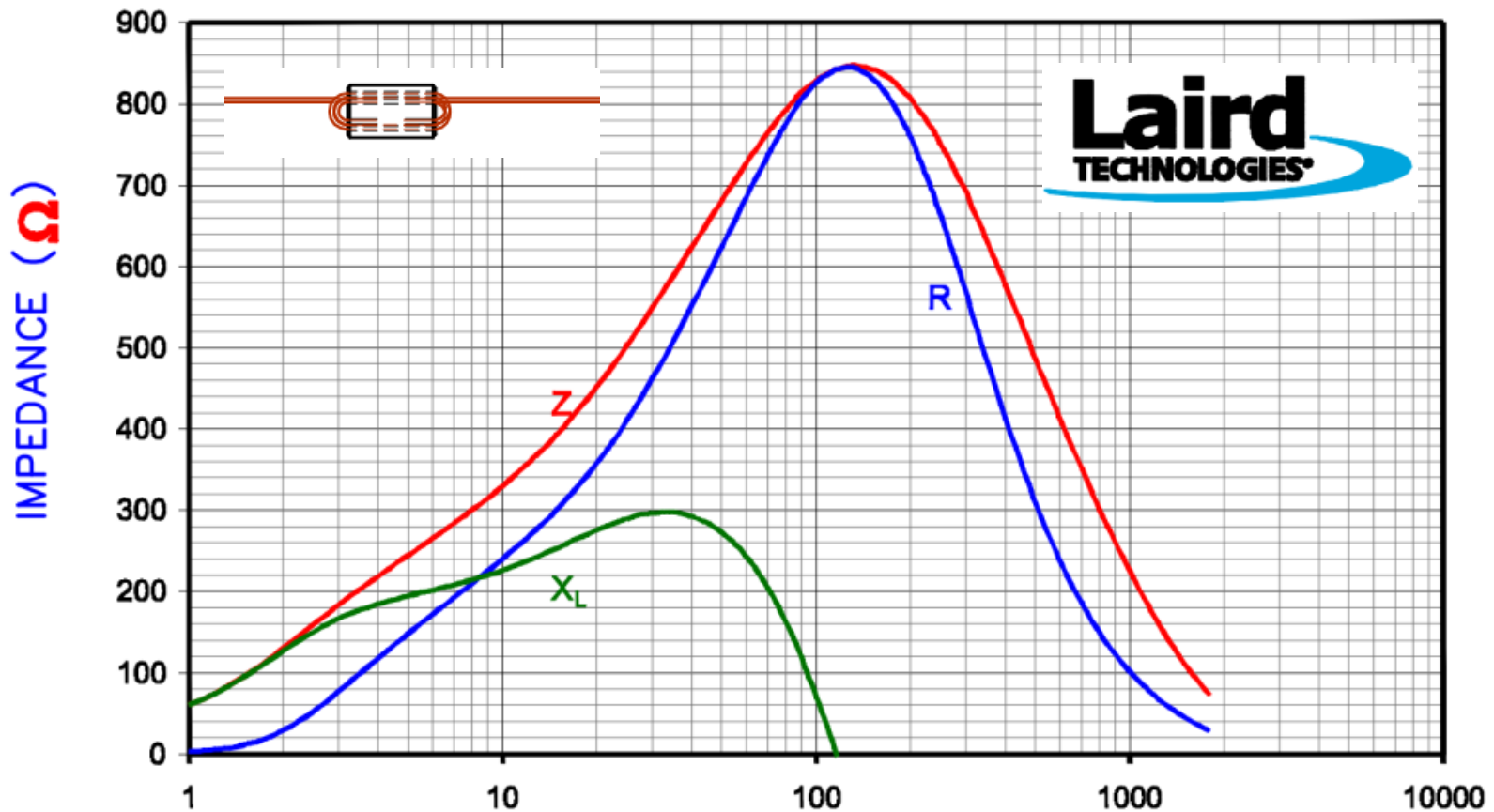
Warstwa
dolna

CHARAKTERYSTYKA FERRYTU

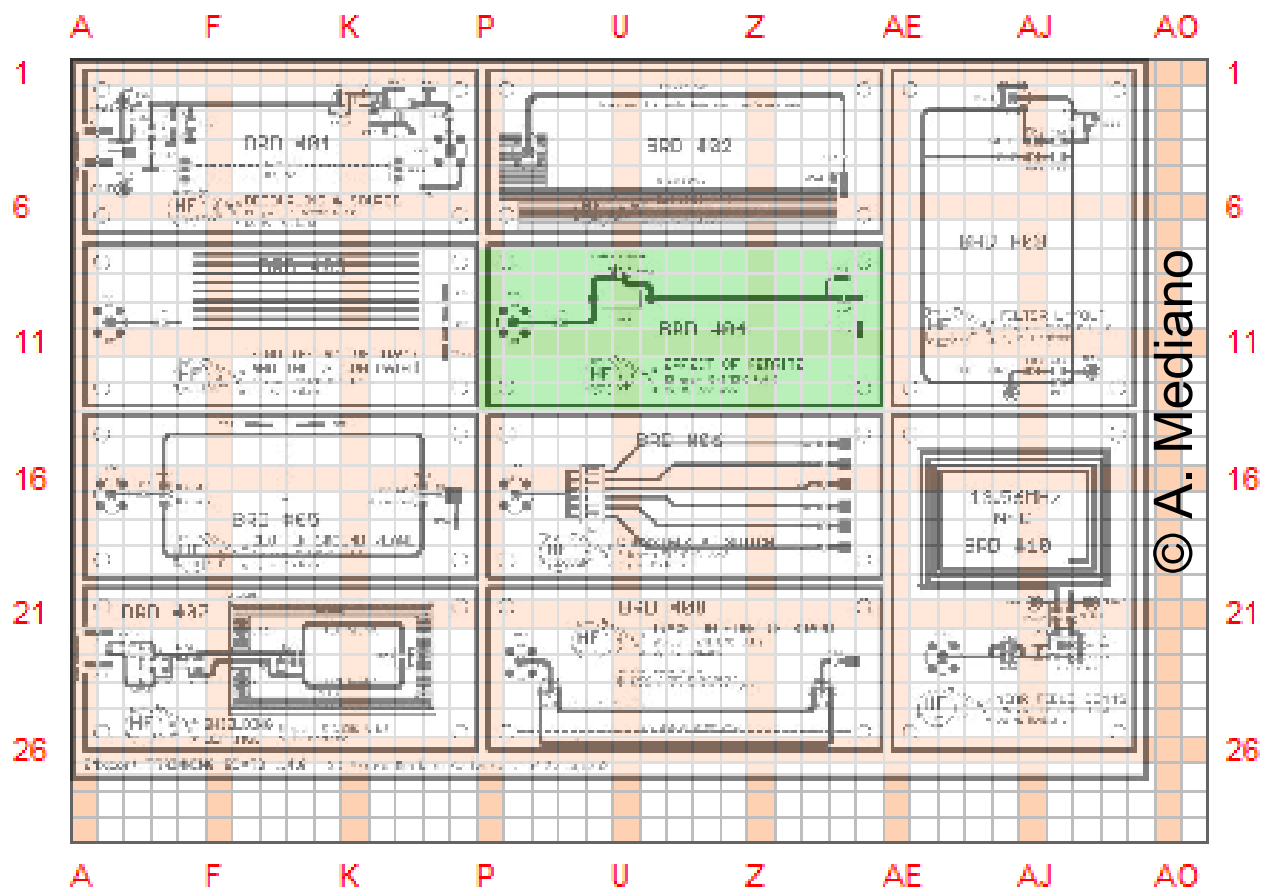
Z, R, X vs Frequency

WAVEFORMS

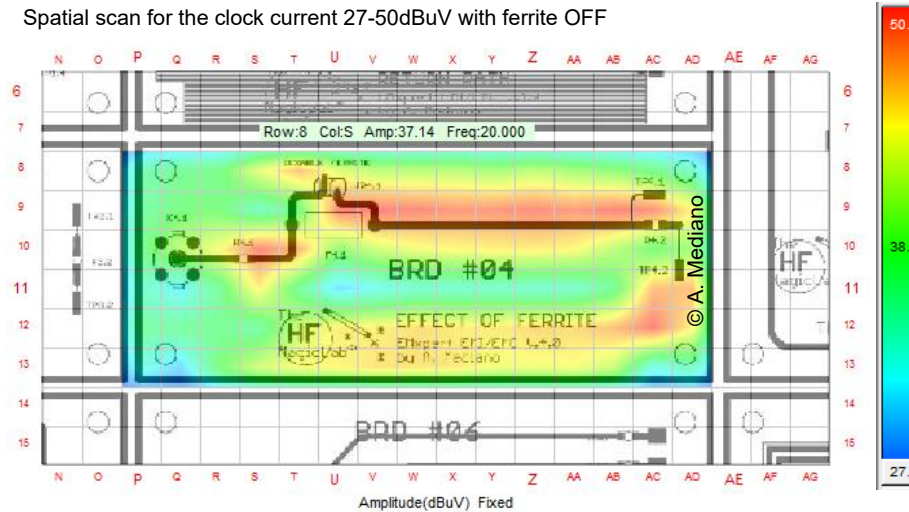

NAKLADKI

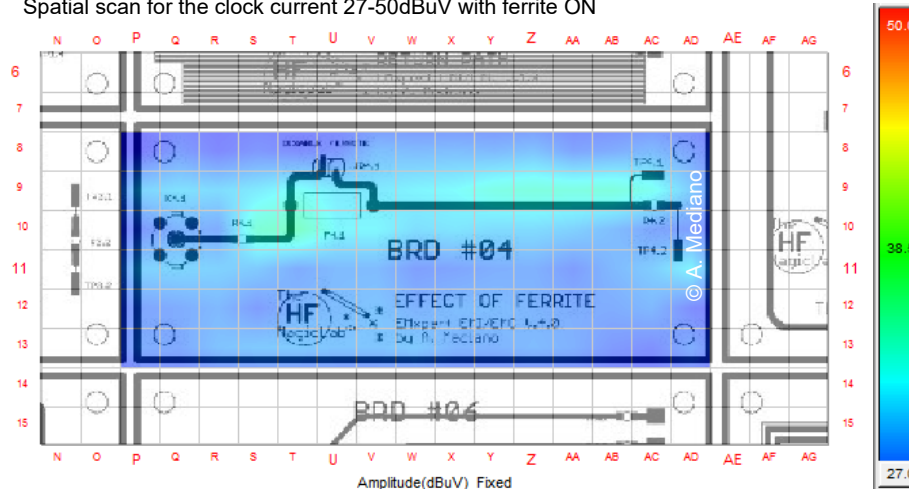

ANALIZA PRZESTRZENNA

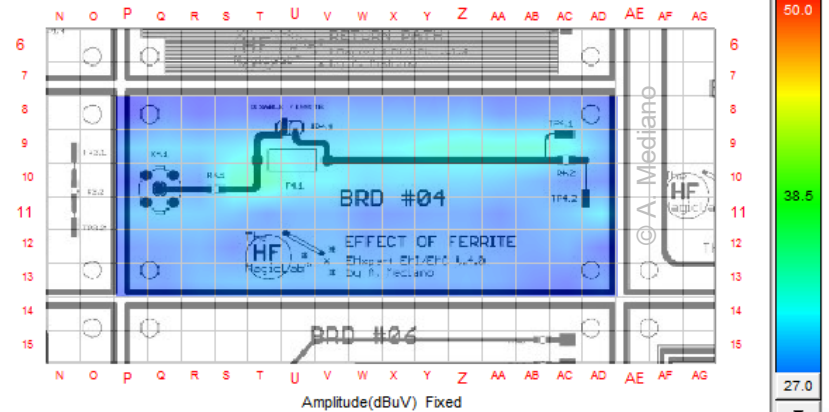
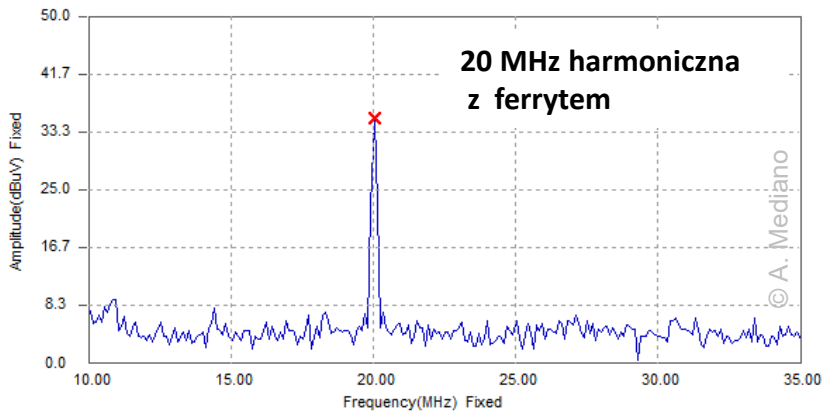
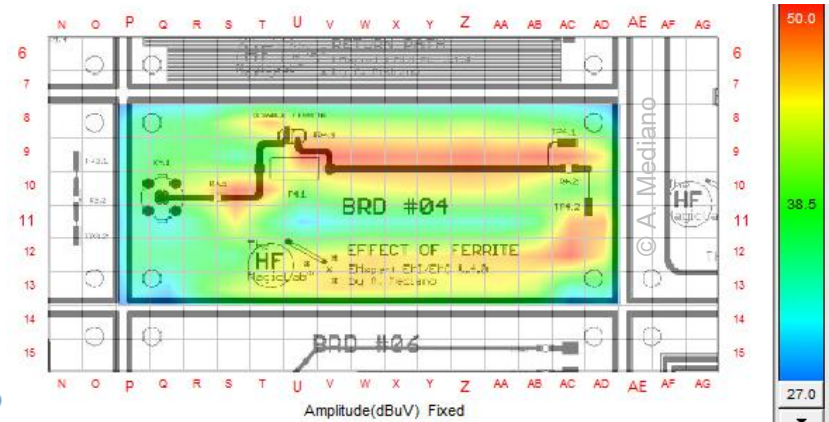
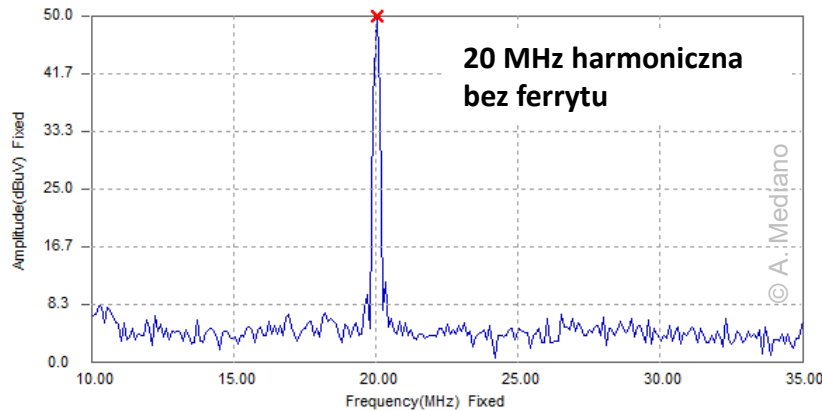
Spatial scan for the clock current 27-50dBuV with ferrite OFF

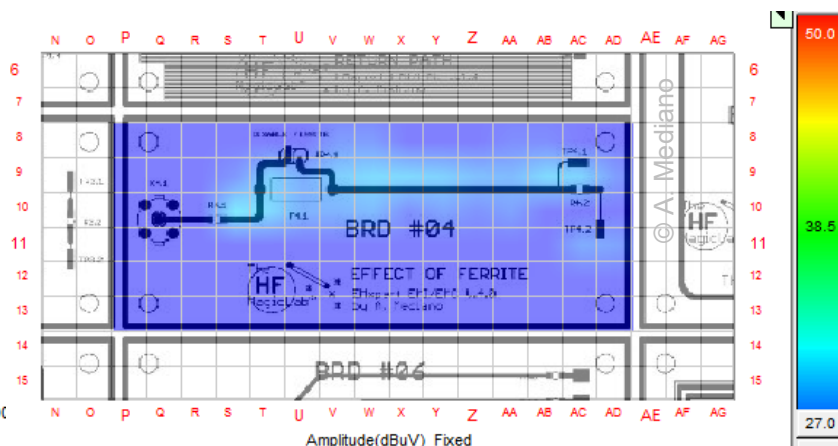
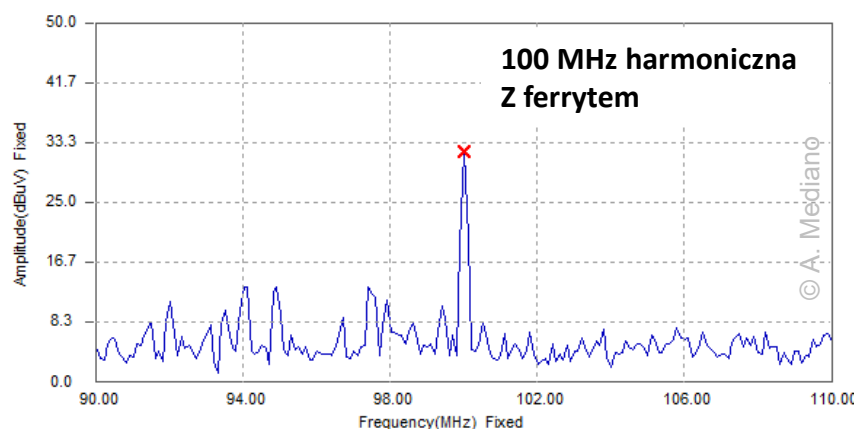
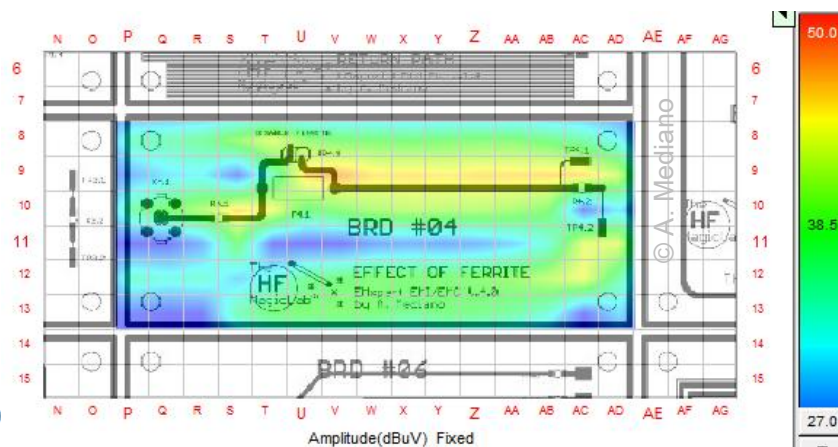
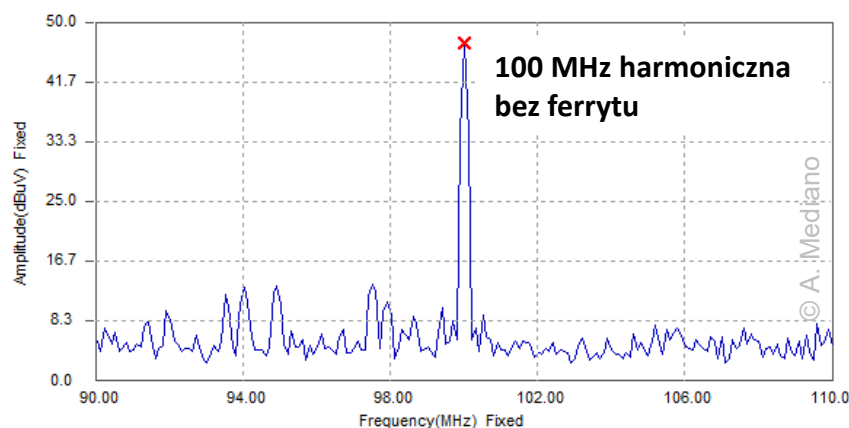
Spatial scan for the clock current 27-50dBuV with ferrite ON

ANALIZA DLA DWÓCH CZĘSTOTLIWOŚCI

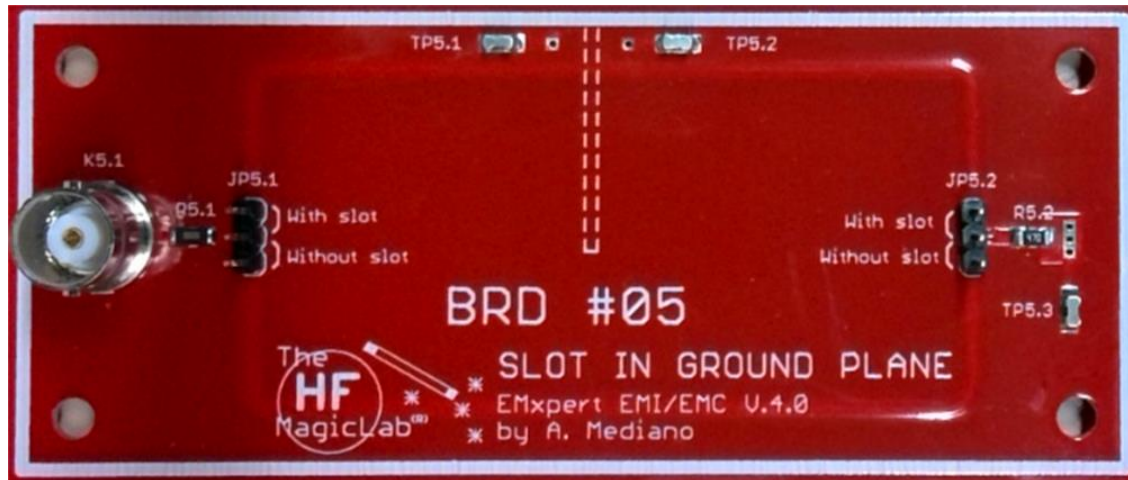
ANALIZA DLA DWÓCH CZĘSTOTLIWOŚCI

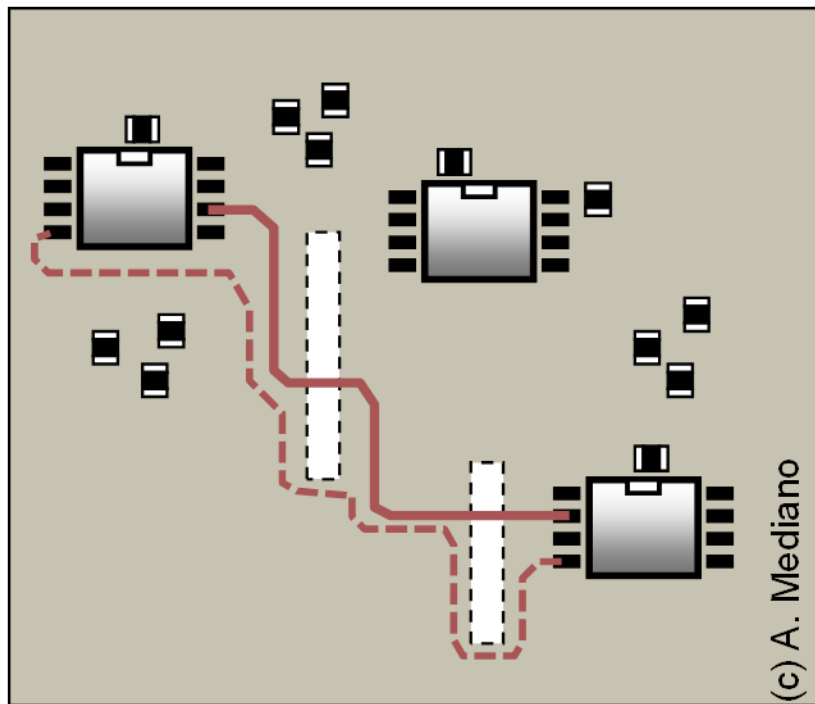

PŁYTKA 05

Przerwy w płaszczyznach masy

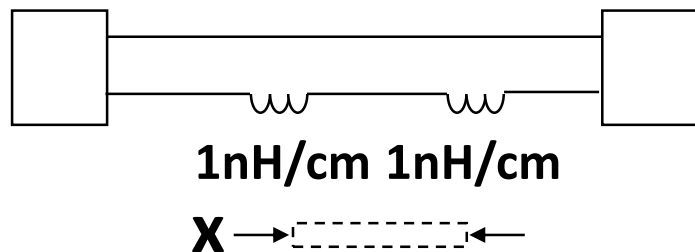
Istota problemu

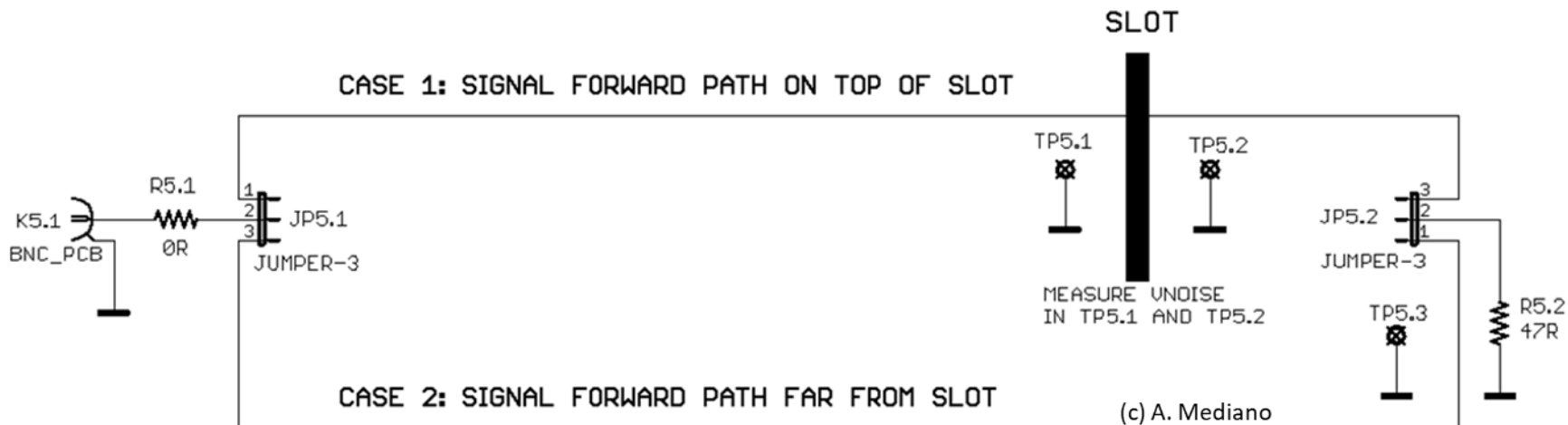
Jedną z najbardziej niebezpiecznych sytuacji zarówno dla emisji (emissions), jak i odporności (immunity) w obwodach elektronicznych jest możliwość tworzenia szczelin (slots) w płaszczyznach masy (ground planes) i prowadzenie sygnałów nad tymi szczelinami.

Prądy powrotne (return currents) są zniekształcone, co pokazano na rysunku, ponieważ szczelina działa jako pewnego rodzaju impedancja.

Ta impedancja i prąd tworzą spadek napięcia w systemie masy, co niesie ze sobą ryzyko wpływu na pobliskie obwody lub wzbudzenia (exciting) kabli podłączonych do płytki PCB

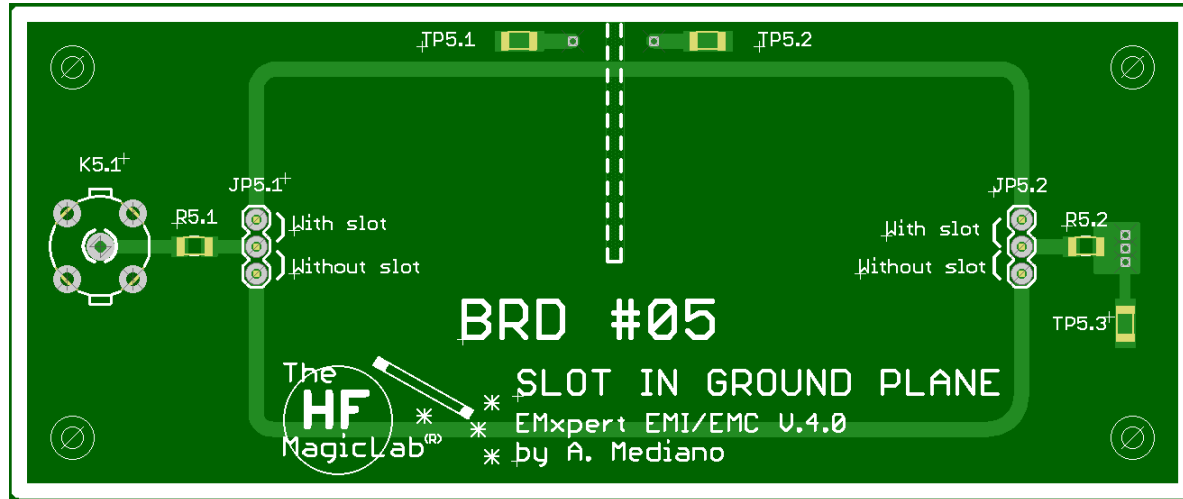

SCHEMATIC

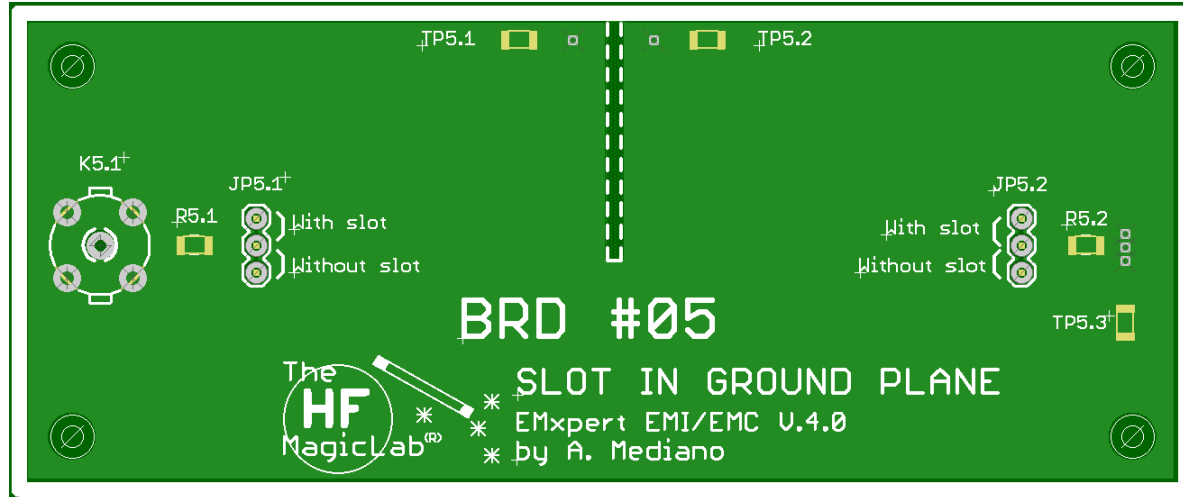

PCBs

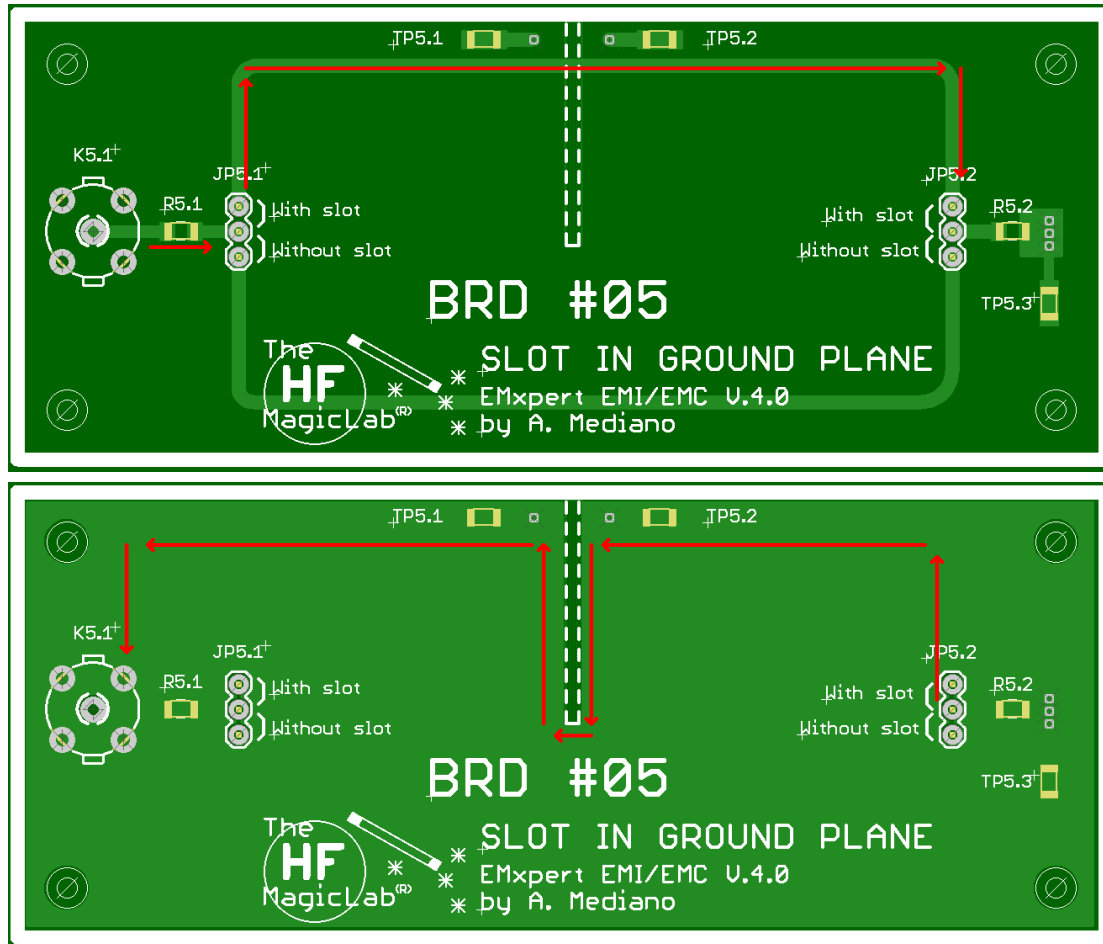
Warstwa
górna

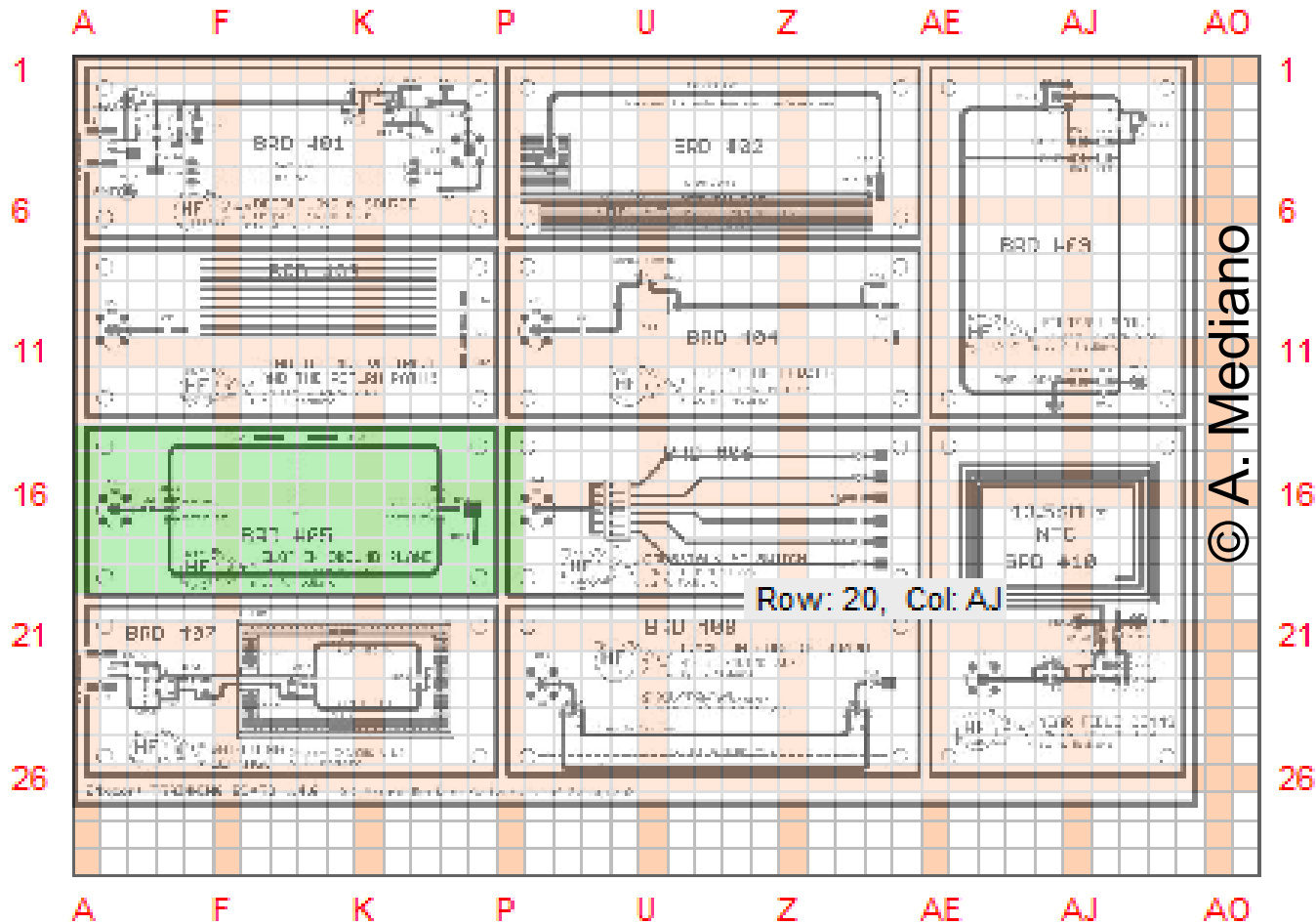
Warstwa
dolna

Teoretyczna droga prądu

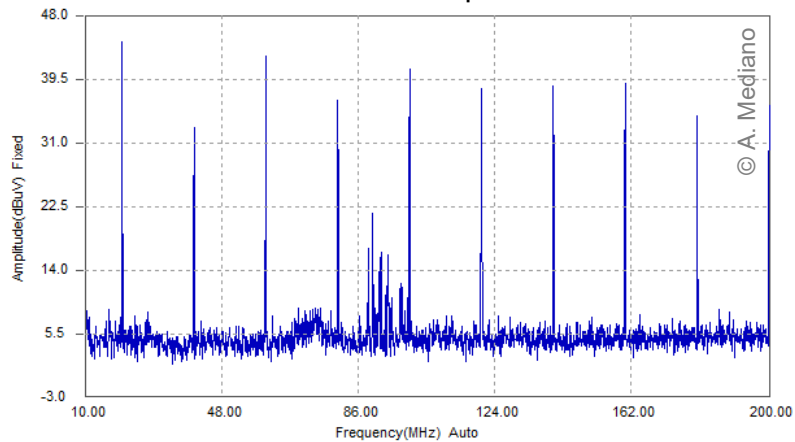
NAKLADKI

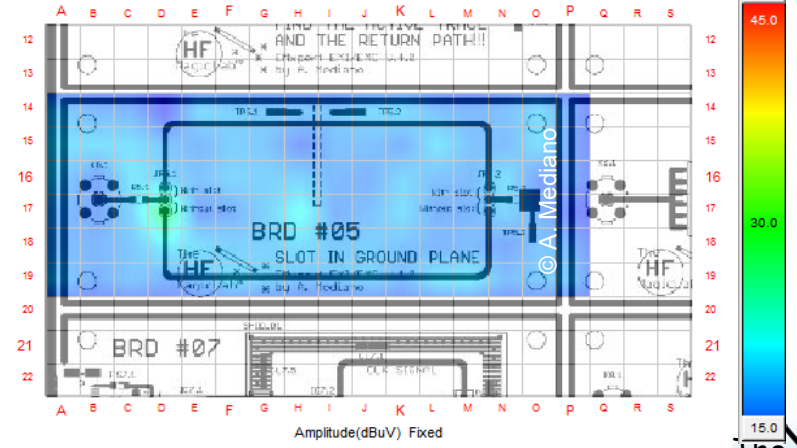
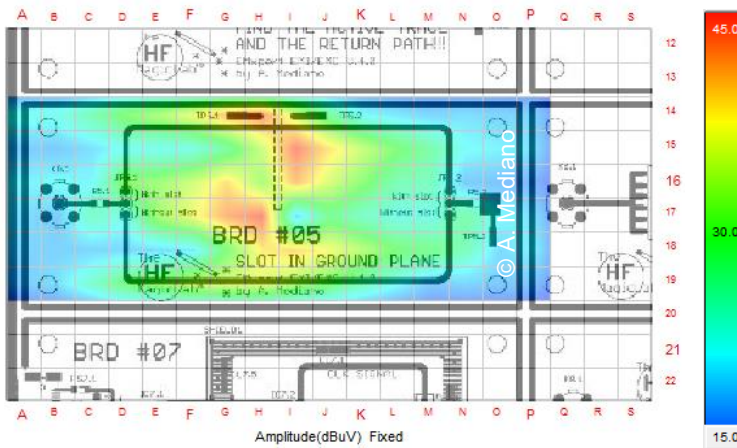
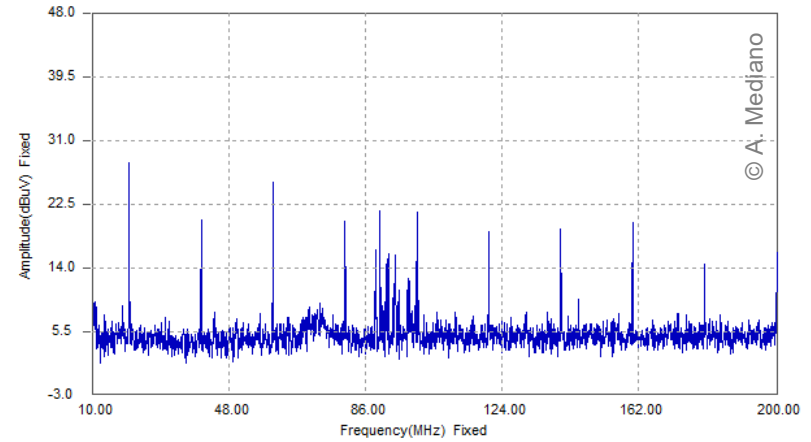

SPECTRAL/SPATIAL SCAN

Emisja (zakłóceń) ze szczeliną w płaszczyźnie masy

Emisja (zakłóceń) bez szczeliny w płaszczyźnie masy

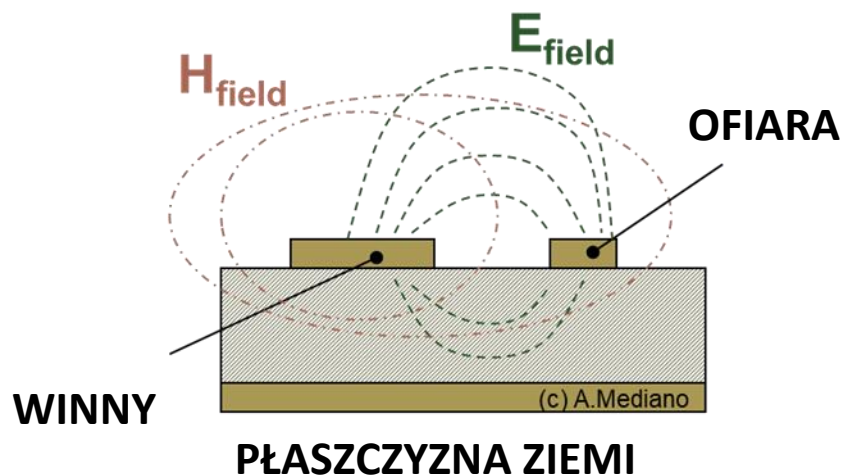

Płytkka 06

Przesłuch na poziomie komponentu

Istota problemu

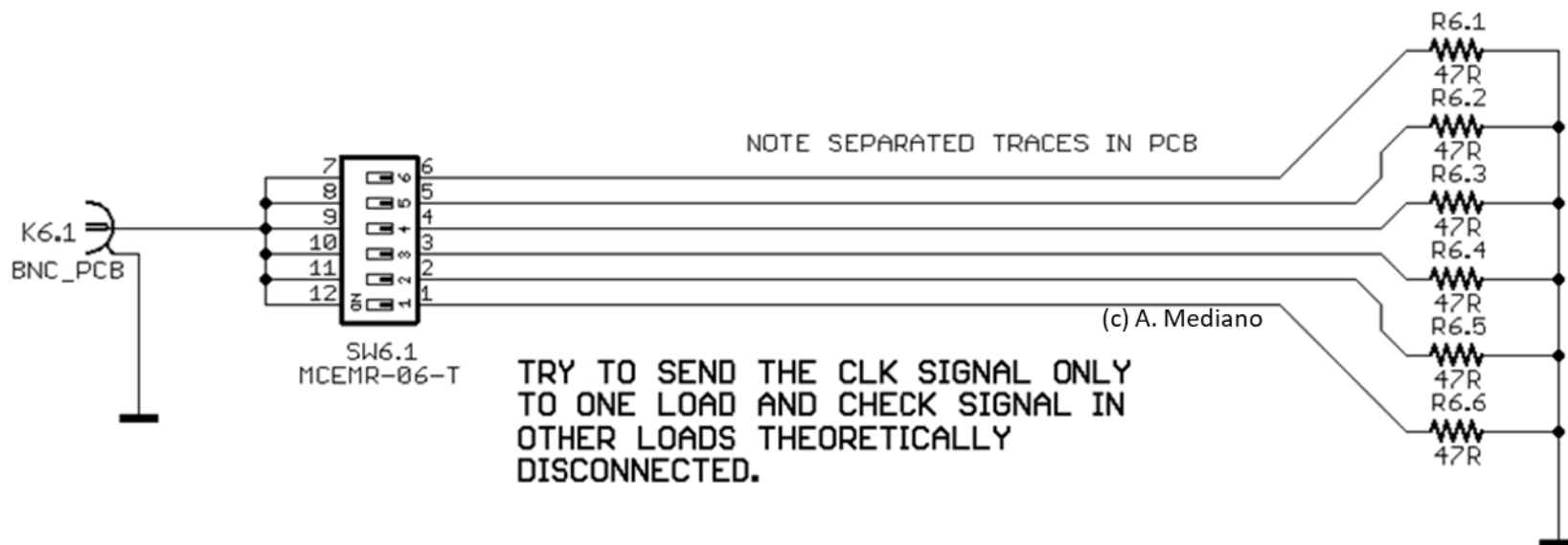

POLE ELEKTRYCZNE = SPRZĘŻENIE POJEMNOŚCIOWE
POLE MAGNETYCZNE = SPRZĘŻENIE INDUKCYJN

Sygnały na płycie PCB lub w kablu mogą się sprzęgać z powodu efektów zbliżeniowych poprzez efekty pojemnościowe i/lub indukcyjne. Nazwa tego zjawiska to przesłuch (crosstalk), i można je zaobserwować w ścieżkach, złączach, komponentach itd. Problem jest szczególnie niebezpieczny podczas prowadzenia krytycznych sygnałów generujących emisje w pobliżu krytycznych sygnałów o wysokiej podatności (susceptibility).

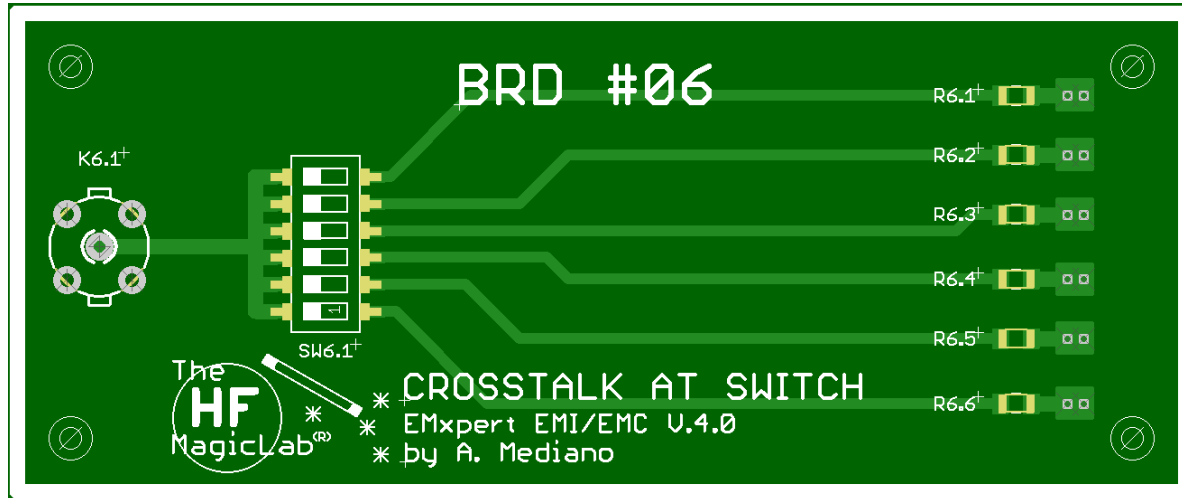
Na rysunku sygnał sprawcy jest sprzężony z sygnałem ofiary poprzez efekty pojemnościowe (pole elektryczne) lub indukcyjne (pole magnetyczne). Typowym rozwiązaniem tego problemu jest poprowadzenie tych sygnałów daleko od siebie (rozdzielenie sygnałów w layoutcie).

SCHEMAT

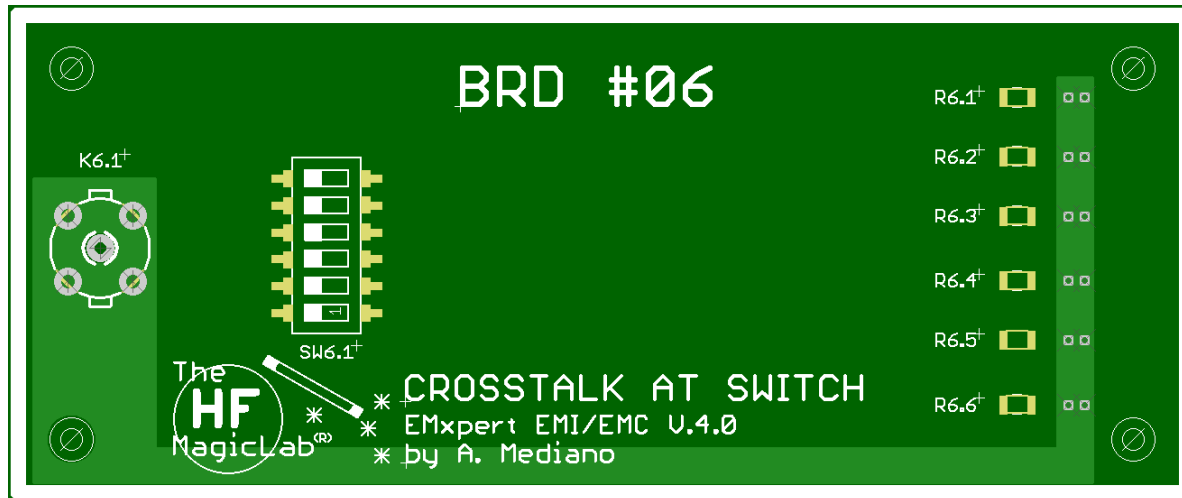

PCBs

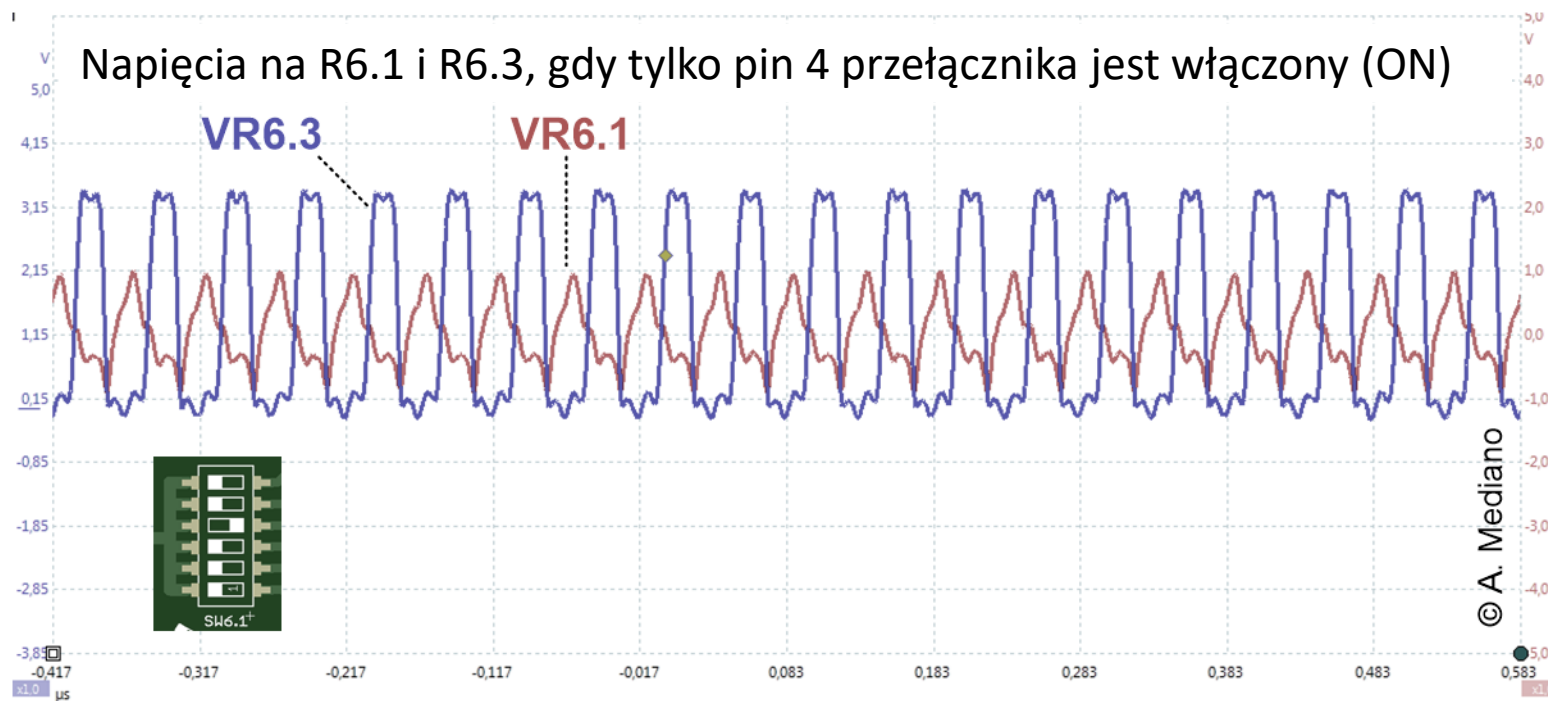
Warstwa
górna

Warstwa
dolna

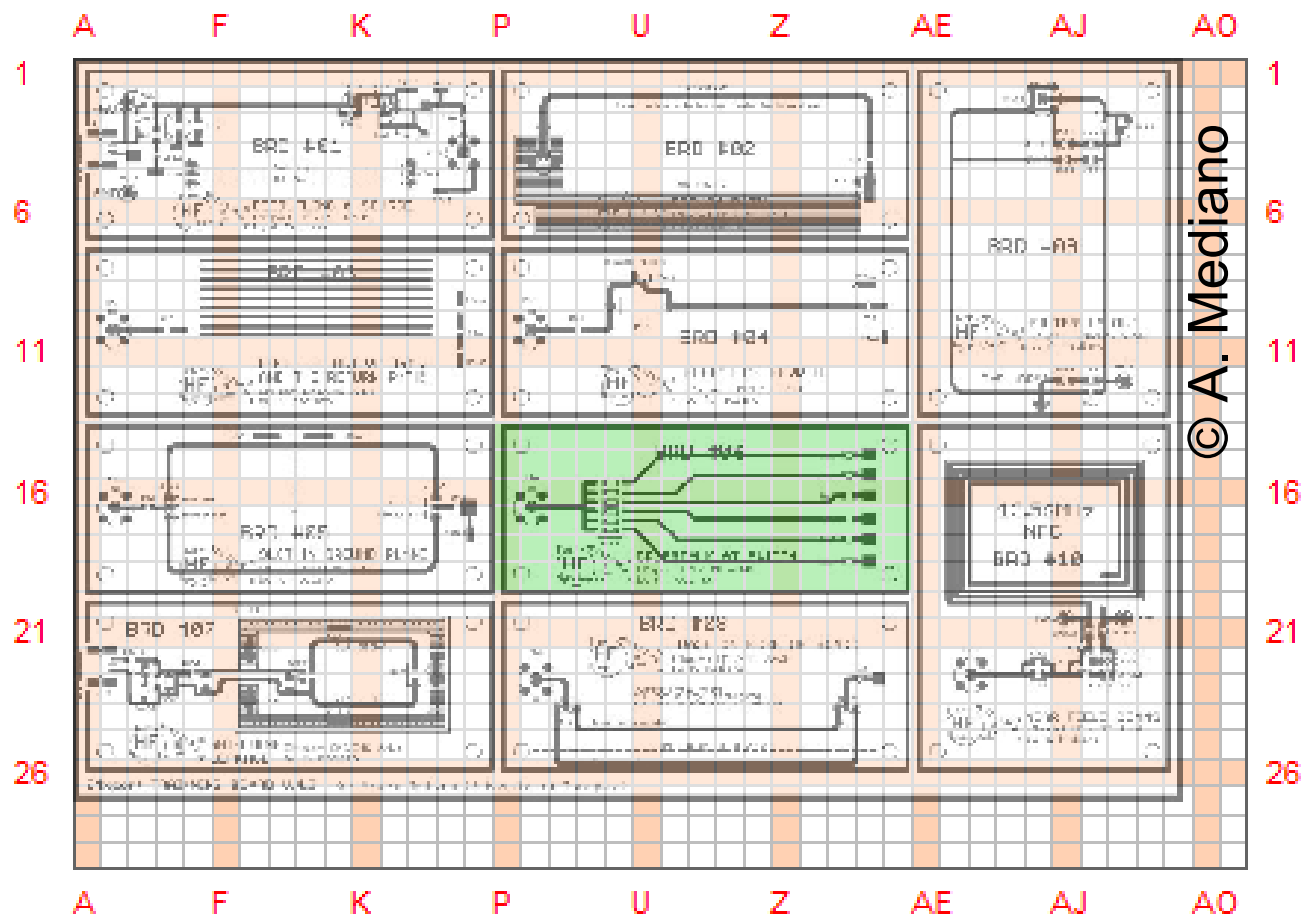

PRZEBIEGI

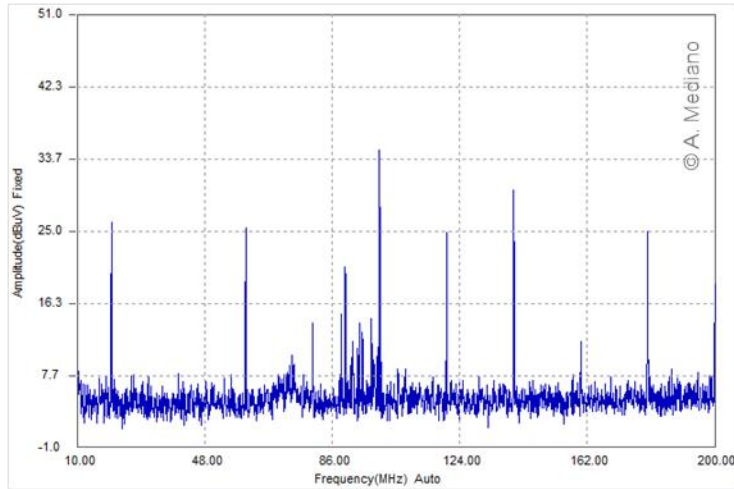

NAKLADKI

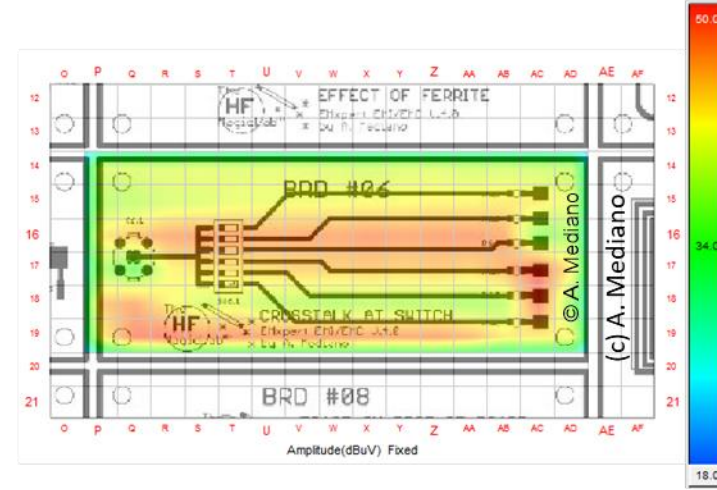
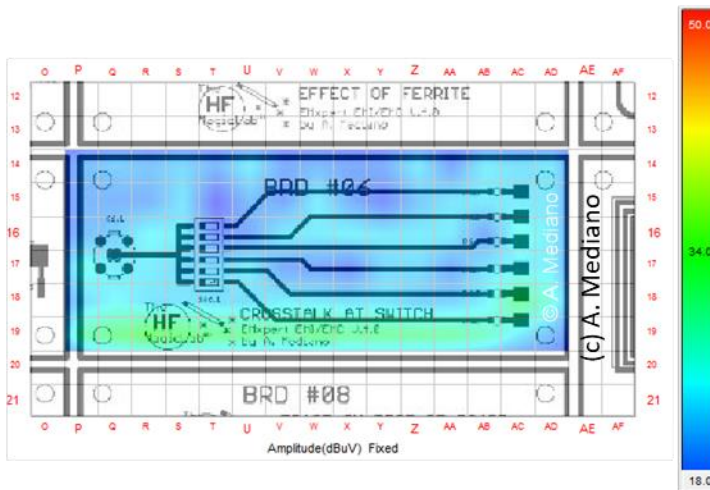
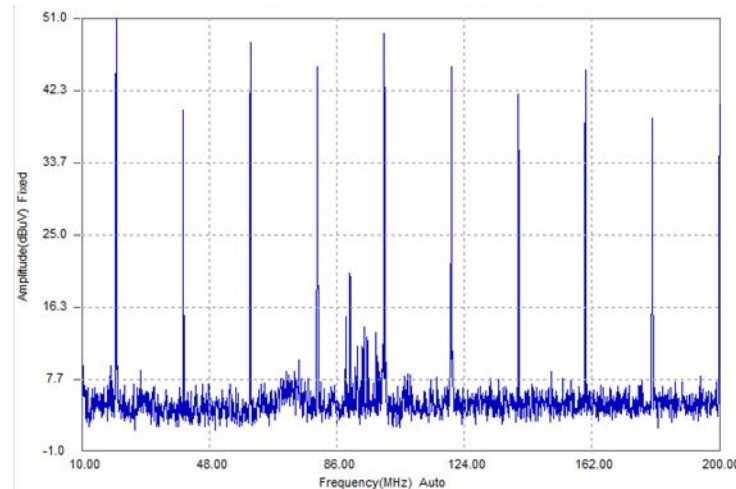

ANALIZA SPEKTRALNA I PRZESTRZENNA

Emisja z wyłączonym przełącznikiem

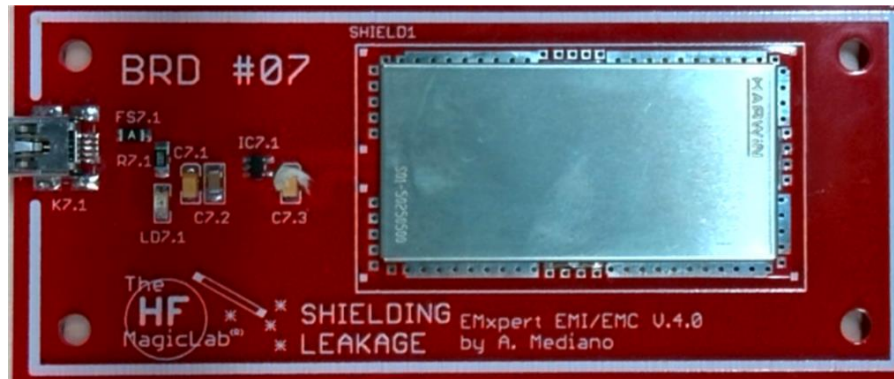

Emisja z włączonym przełącznikiem pin 4 (R6.3)

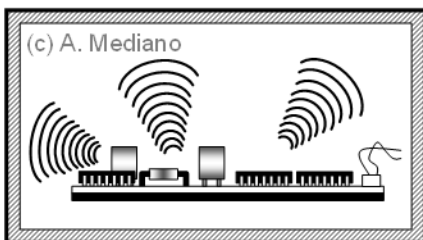
Płytkka 07

Skuteczność ekranowania

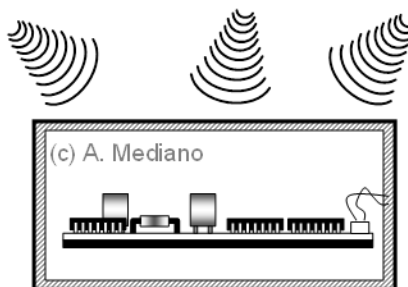
Istota problemu

EMISJA

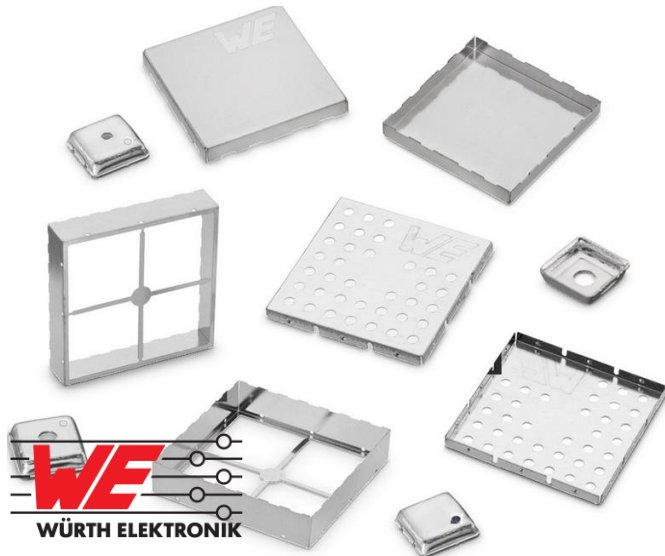

WINNY

ODPRONOŚĆ

OFIARA

Dwie ważne idee:

1. Niemal każdy materiał jest zwykle odpowiedni do ekranowania sygnałów elektromagnetycznych, z jednym wyjątkiem: bardzo niskie pola magnetyczne (tj. 50-60 Hz). Uściślenie: Do ekranowania pól magnetycznych o bardzo niskiej częstotliwości (jak te generowane przez prąd sieciowy 50/60 Hz) potrzebne są specjalne materiały o wysokiej przenikalności magnetycznej, np. Mumetal*. Zwykłe metale, choć skuteczne w ekranowaniu pól elektrycznych, są nieskuteczne w tym zakresie częstotliwości.

2. Pogorszenie właściwości ekranowania poprzez: szczeliny (slots) i apertury/otwory (apertures) lub jeśli kable I/O (wejścia/wyjścia) i ścieżki nie są filtrowane. Na rysunku \ można zobaczyć typową pokrywę ekranującą stosowaną na płytkach PCB, gdy pewien specyficzny obszar obwodu musi być ekranowany. Zazwyczaj płaszczyzna masy (GND plane) jest używana jako jedna ze ścianek ekranowanego obszaru, a komponenty są przykryte metalową osłoną.

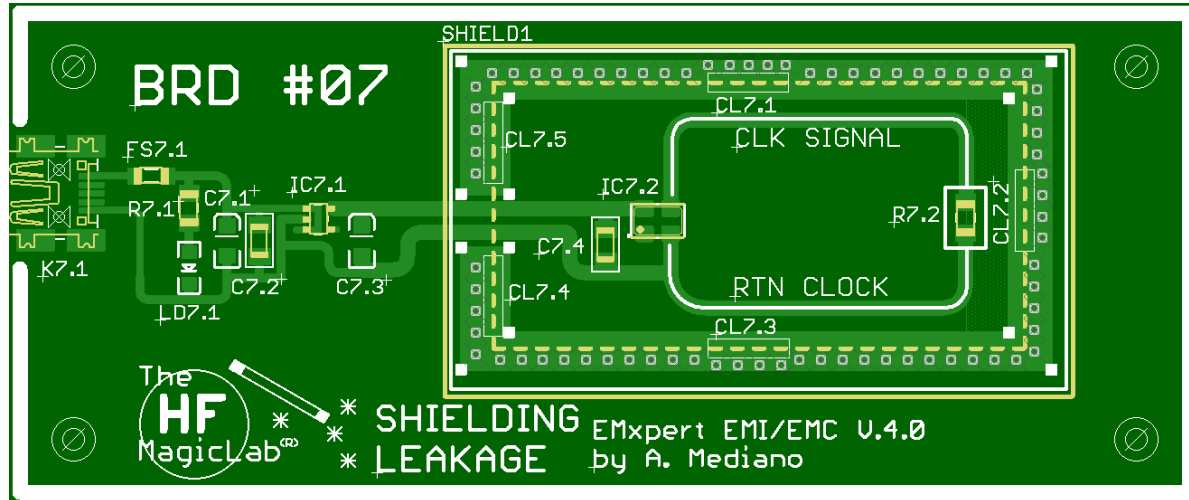
*stop niklu (75%) i żelaza (15%) z niewielkimi dodatkami miedzi i molibdenu

EMxpert EMI/EMC BRD #07 V.4.0
by A. Mediano (2018)

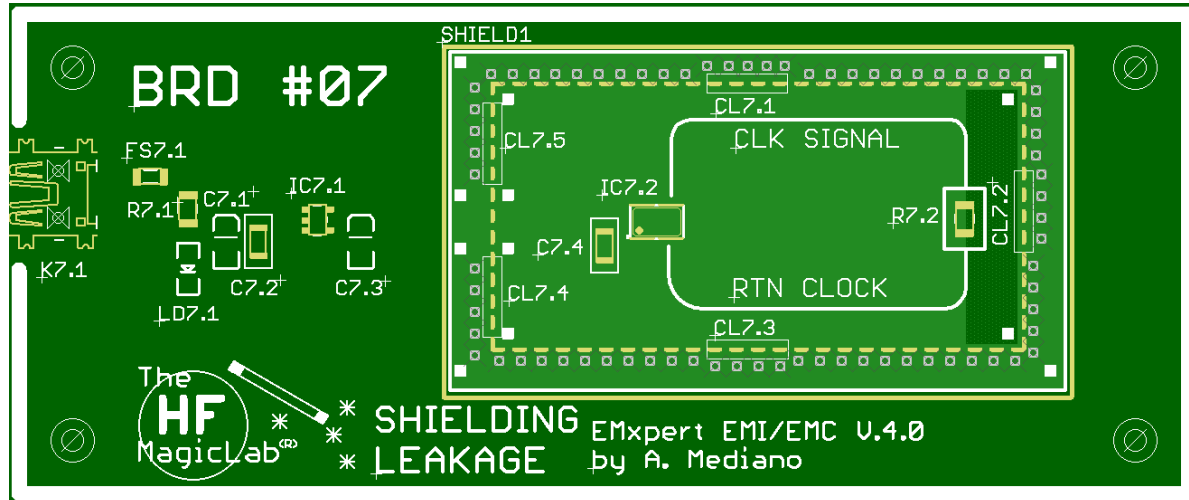

PCBs

Warstwa
górna

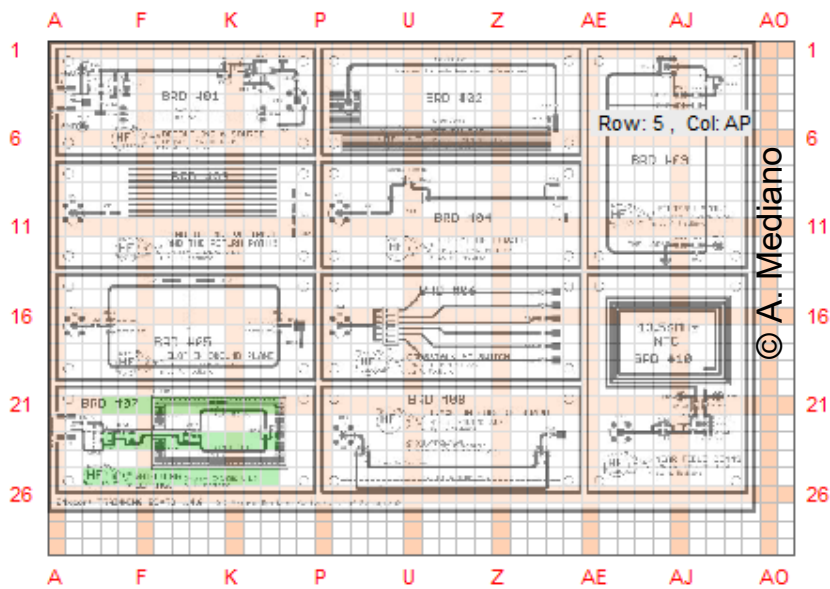

Warstwa
dolna

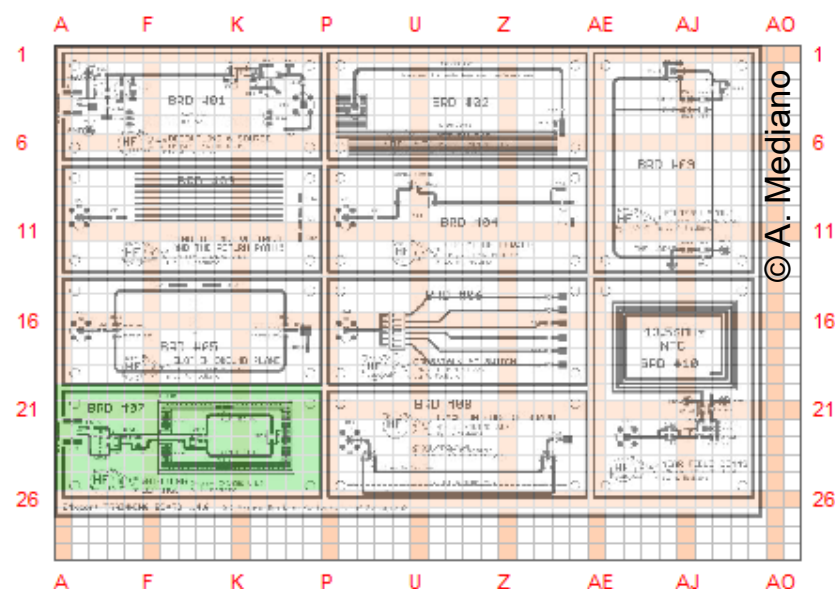

NAKŁADKI

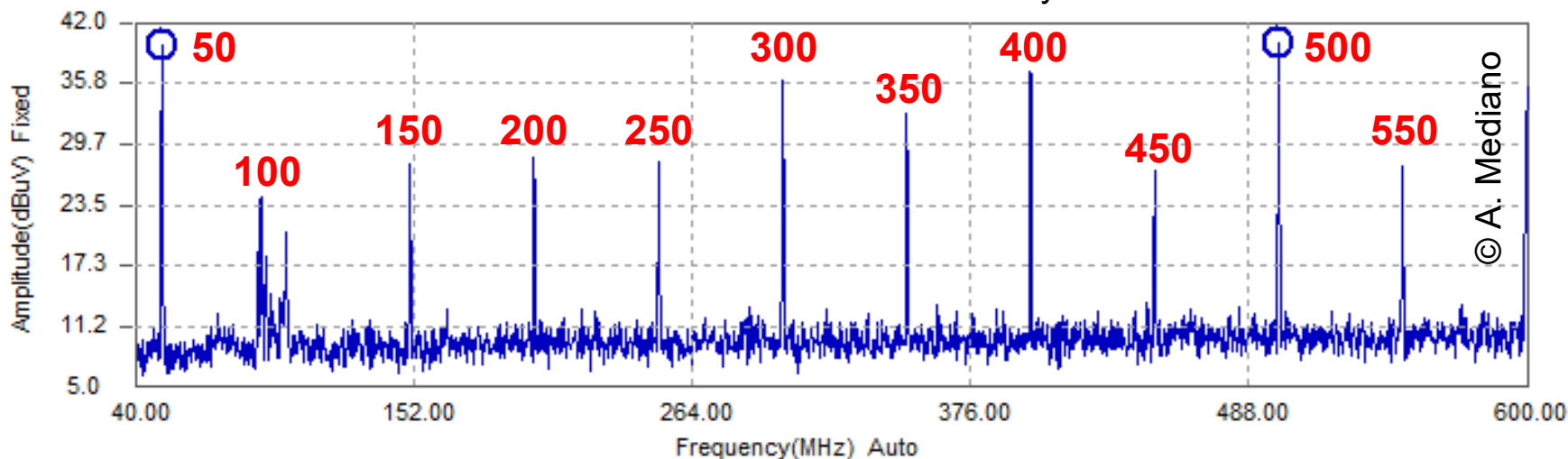
DLA ANALIZY SPEKTRALNEJ

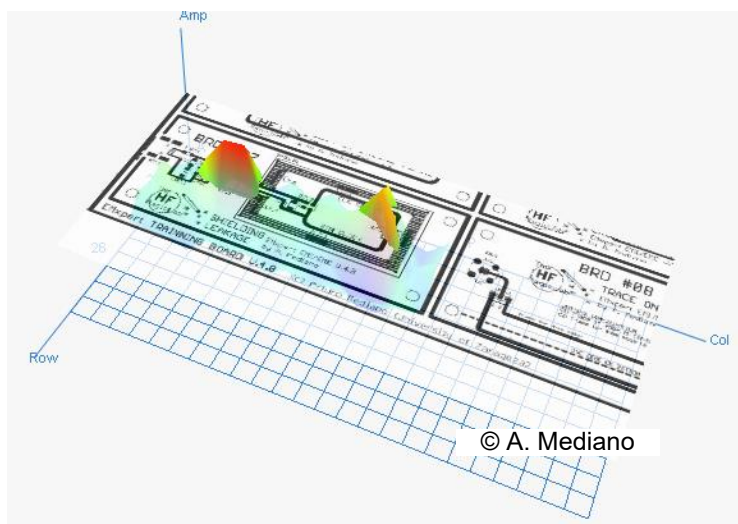
DLA ANALIZY PRZESTRZENNEJ

ANALIZA SPEKTRALNA

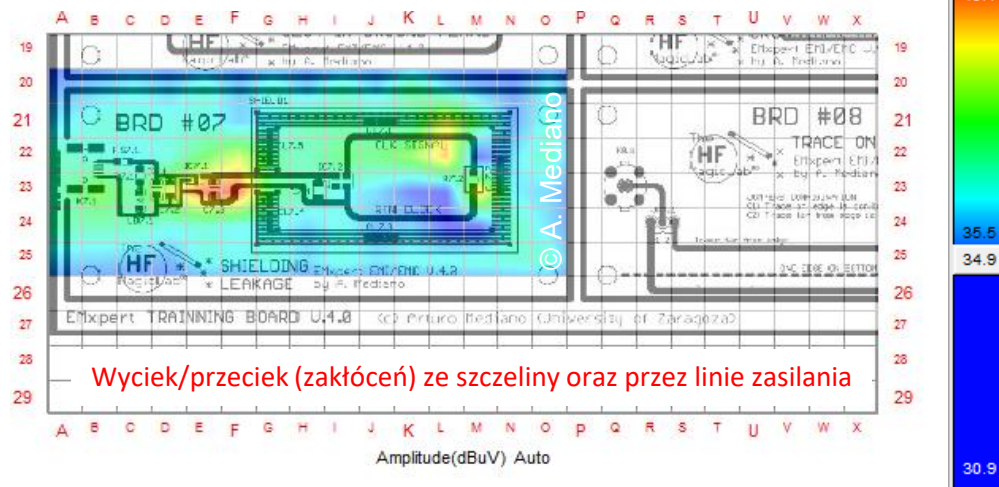
Harmoniczne z wewnętrznego zegara 50 Mhz ze szczeliną w warstwie dolnej

ANALIZA PRZESTRZENNA

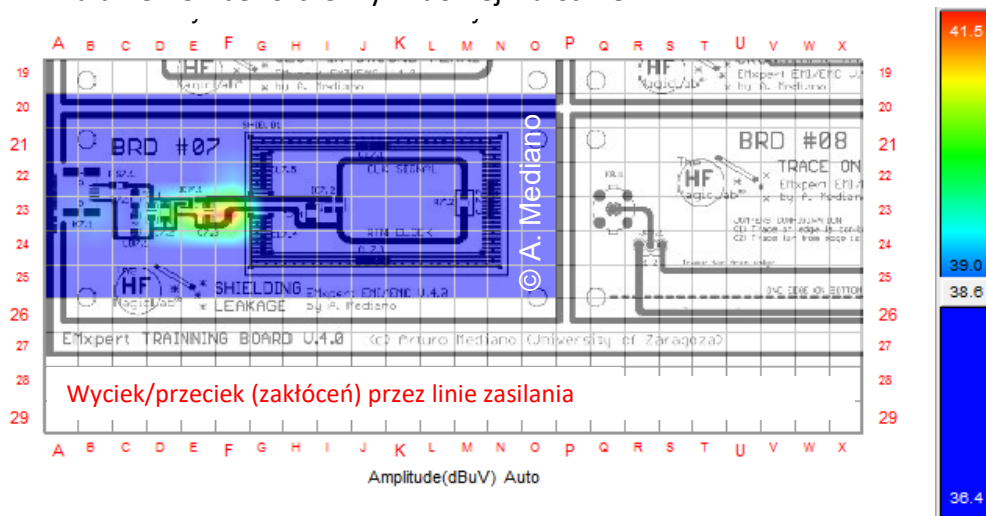
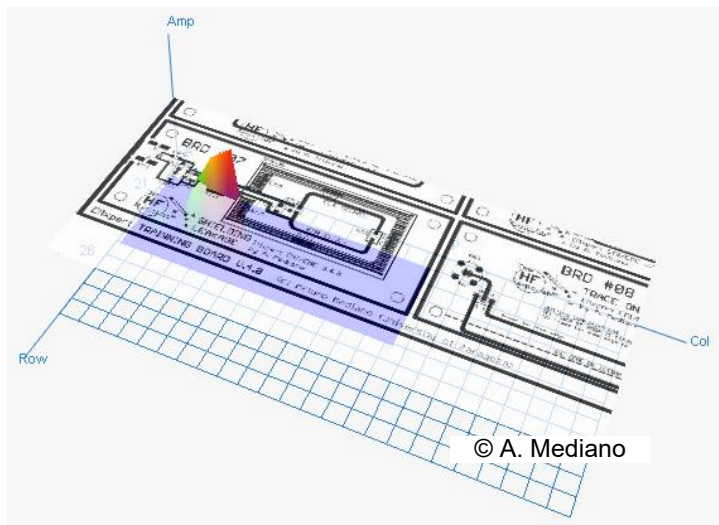

Działanie PCB przy obecności szczeliny w dolnej warstwie

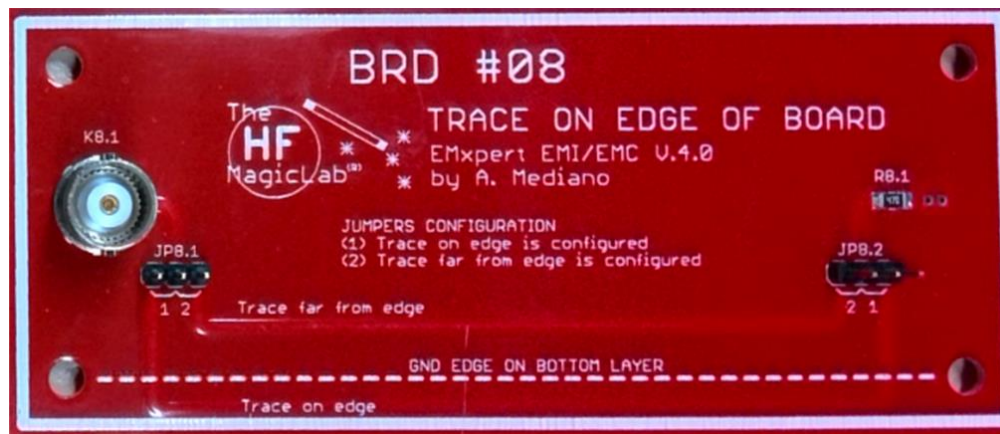
ANALIZA PRZESTRZENNA

Działanie PCB bez szczeliny w dolnej warstwie

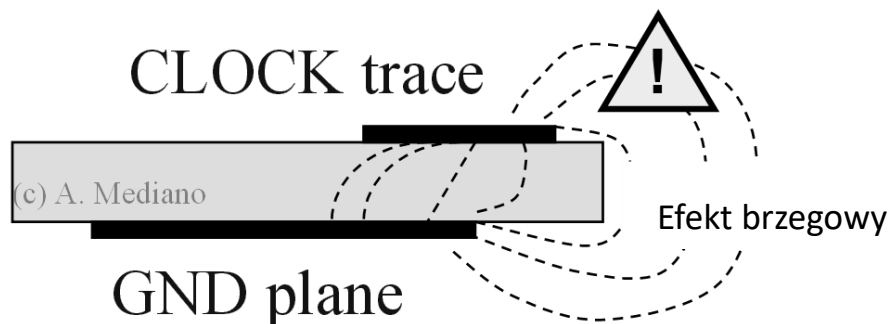
Płytką 08

Ścieżka na brzegu PCB

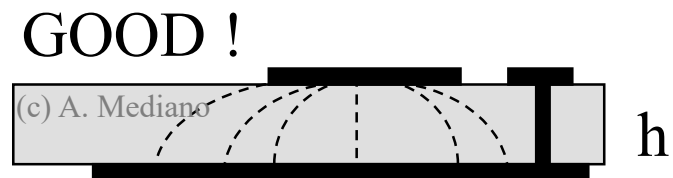
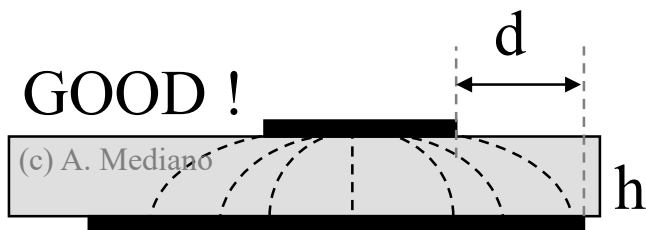
Istota problemu

W projektowaniu płytek PCB bardzo ważne jest unikanie krytycznych ścieżek na krawędzi PCB. W ten sposób unikniesz przecieków (leakage) i efektów brzegowych (fringing effects):

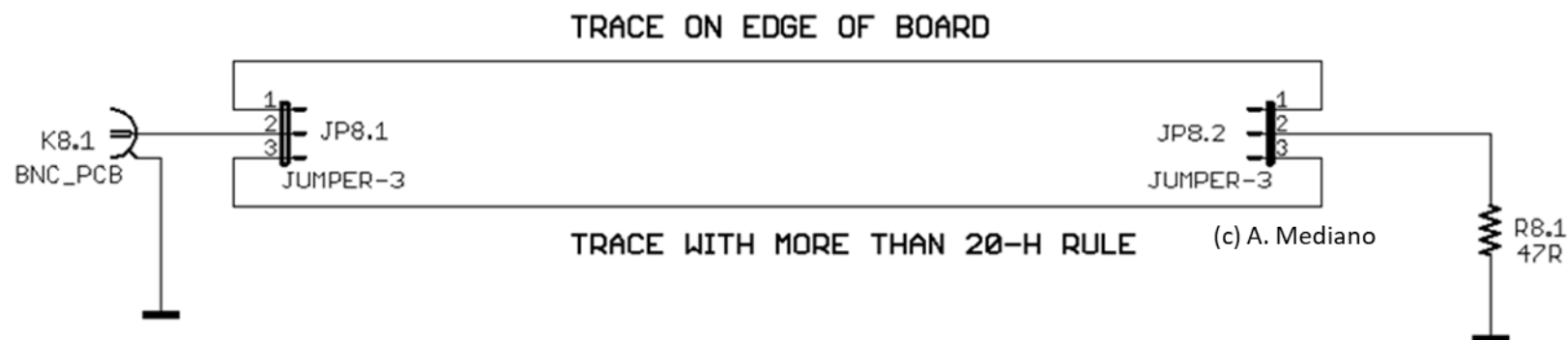
CLOCK trace – ścieżka przenosząca taktowanie procesora

Jedną metodą minimalizacji tego efektu jest częściowe pokrycie (przez) płaszczyznę masy:

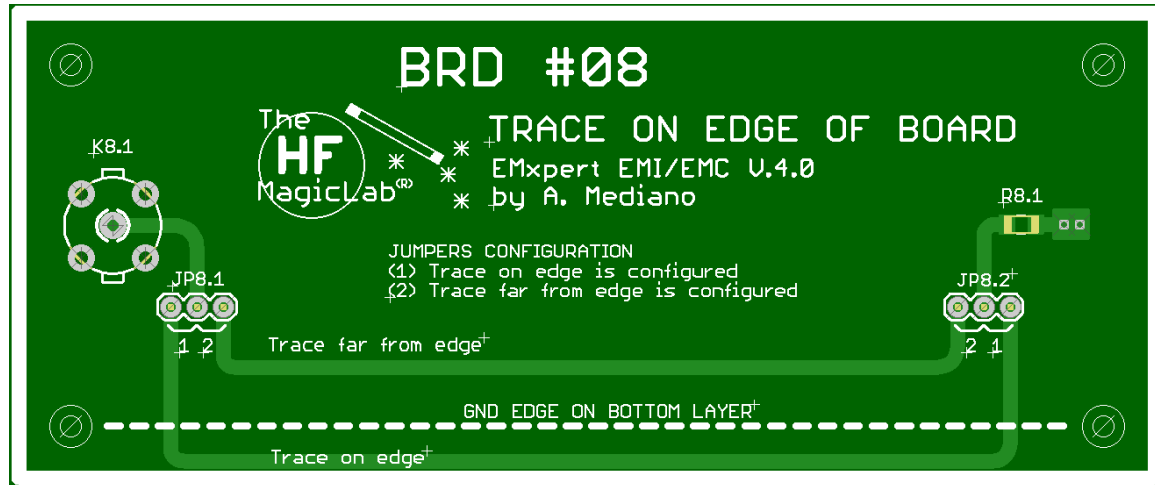

SCHEMAT

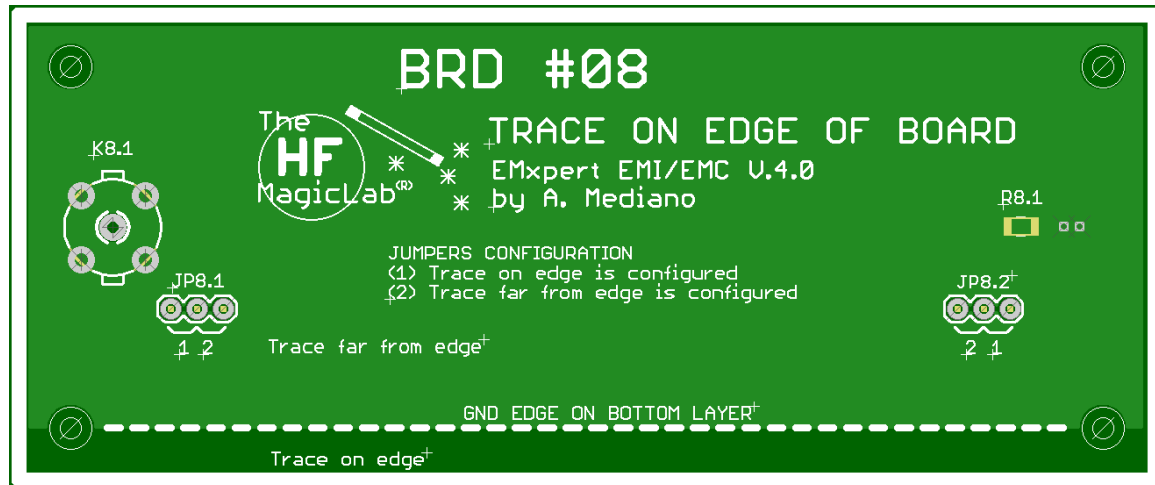

PCBs

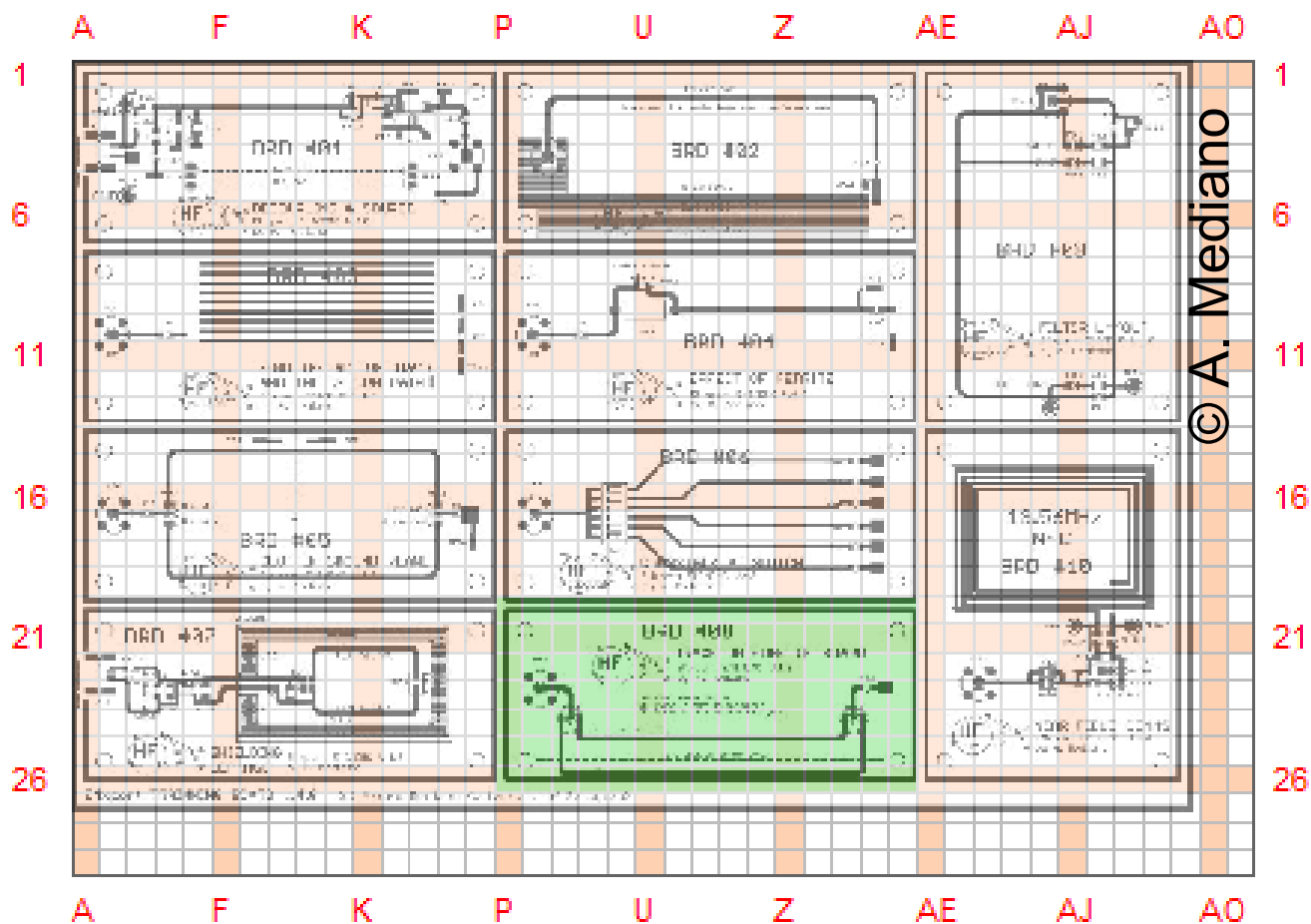
Warstwa
górną

Warstwa
dolna

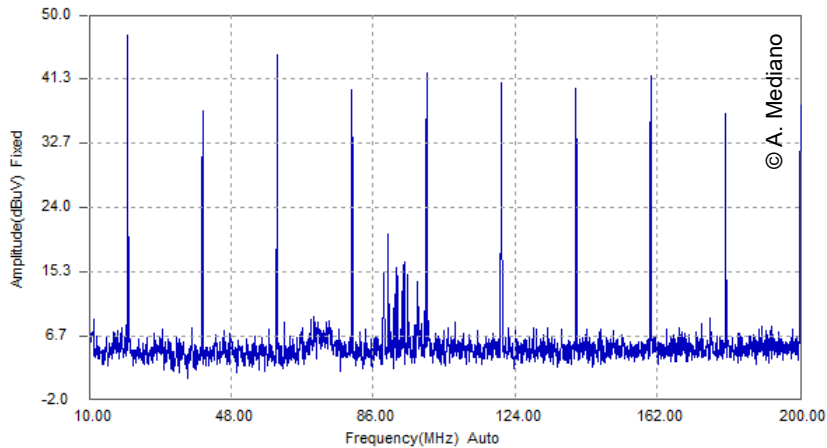

NAKLADKI

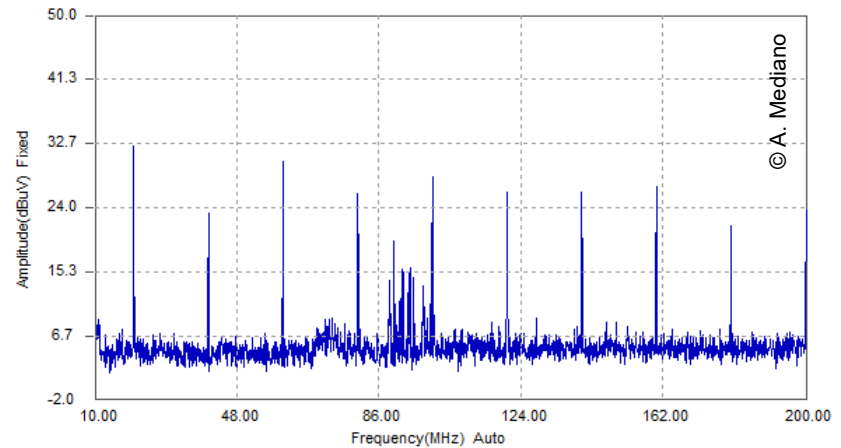

ANALIZA SPEKTRALNA I PRZESTRZENNA

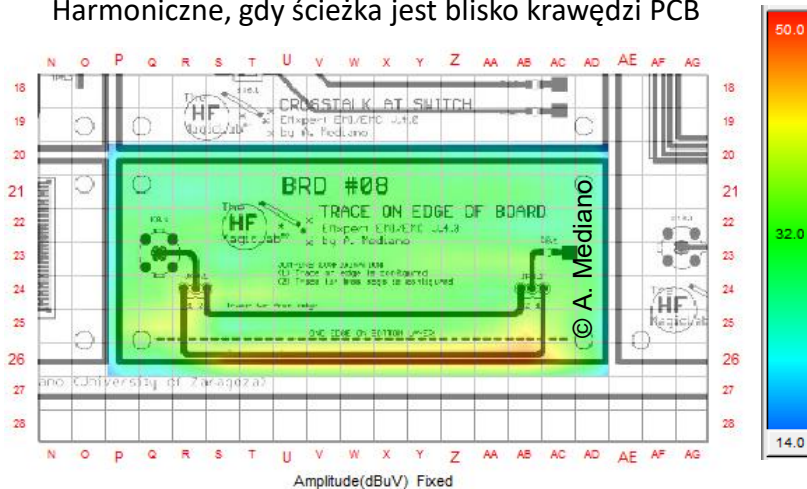
Harmoniczne, gdy ścieżka jest blisko krawędzi PCB

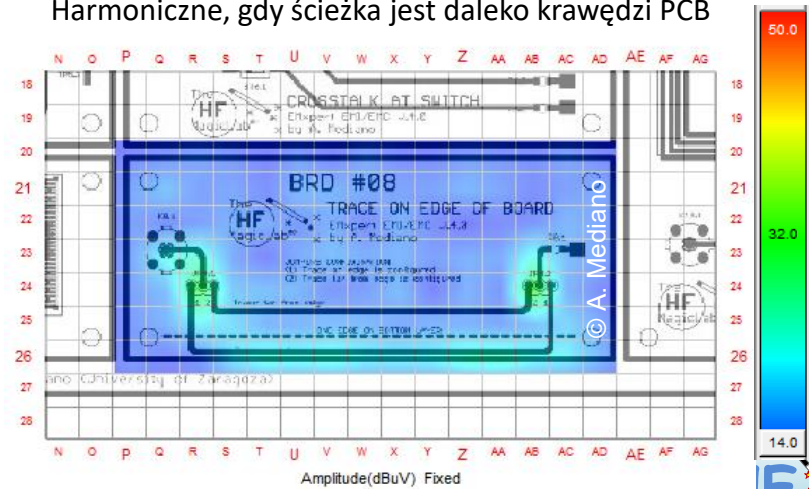
Harmoniczne, gdy ścieżka jest daleko krawędzi PCB

Harmoniczne, gdy ścieżka jest blisko krawędzi PCB

Harmoniczne, gdy ścieżka jest daleko krawędzi PCB

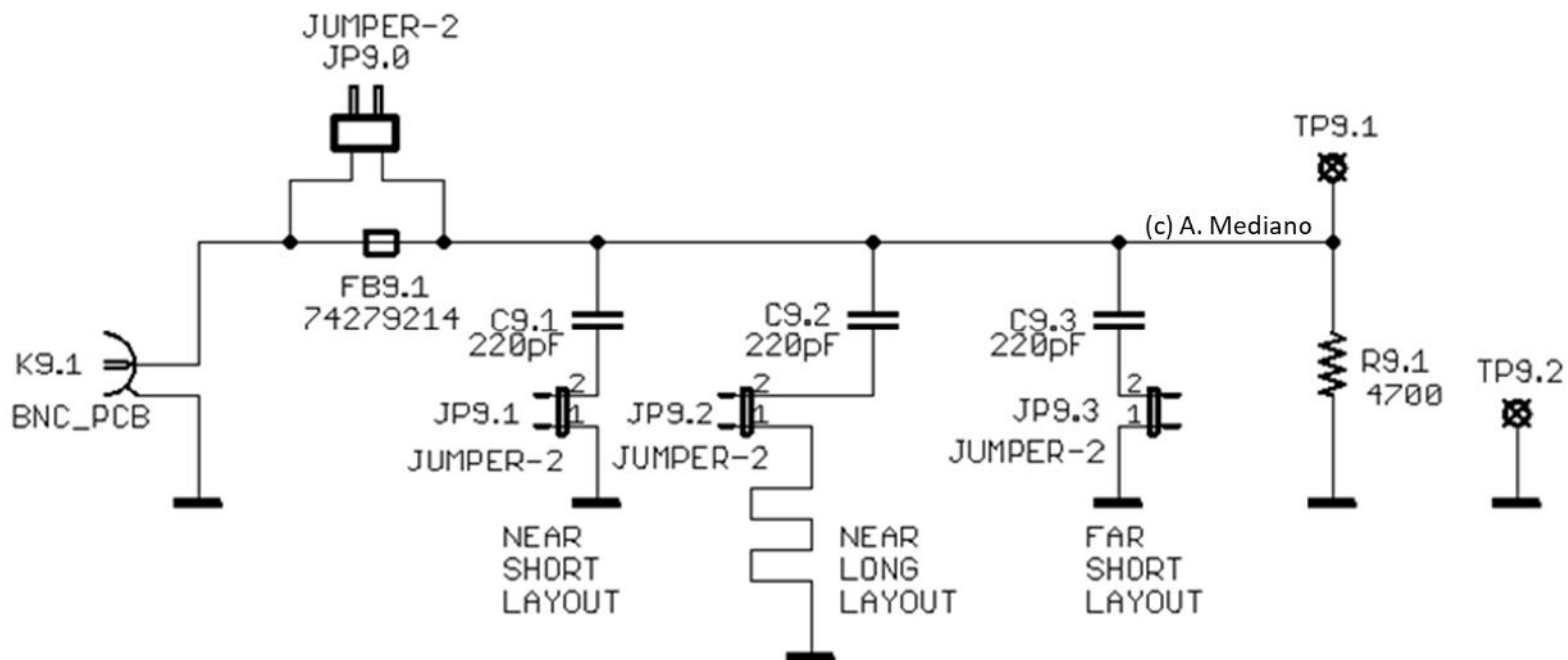

Płytkka 09

Jak rozmieszczenie (layout) zmienia zachowanie filtru

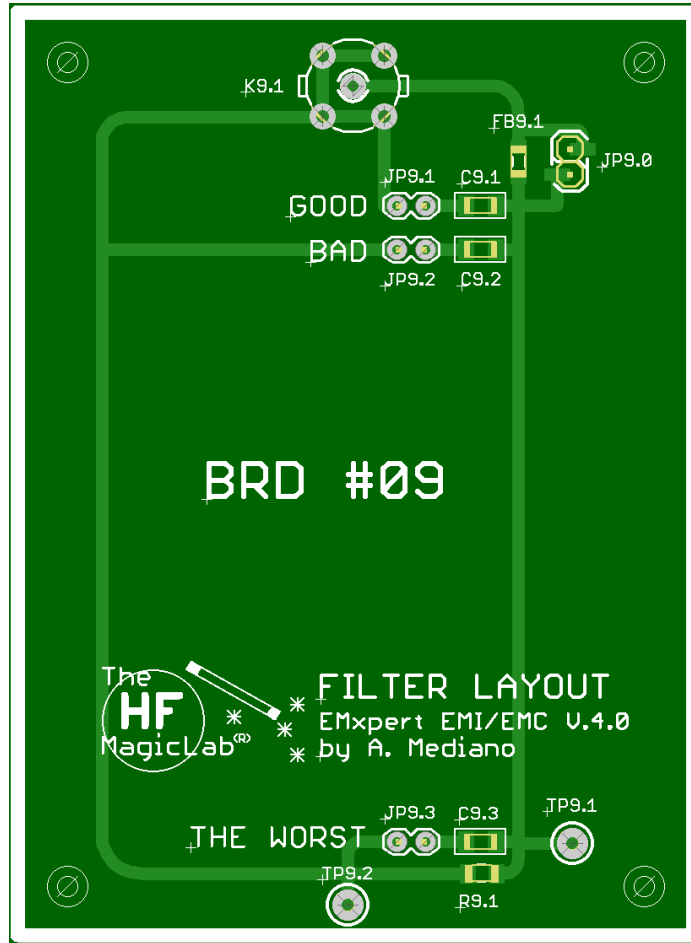

SCHEMAT

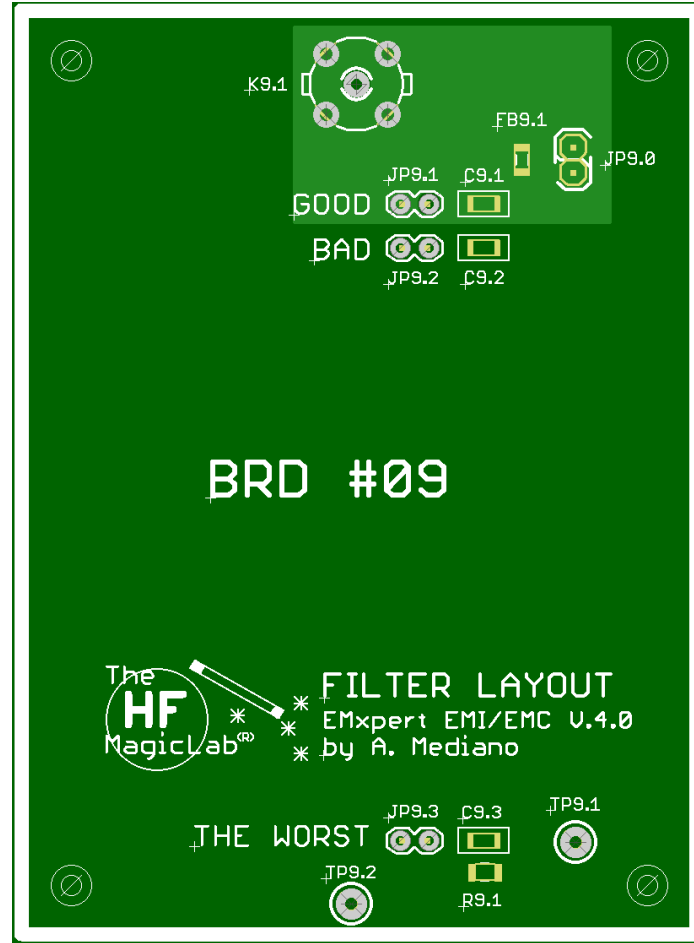

PCBs

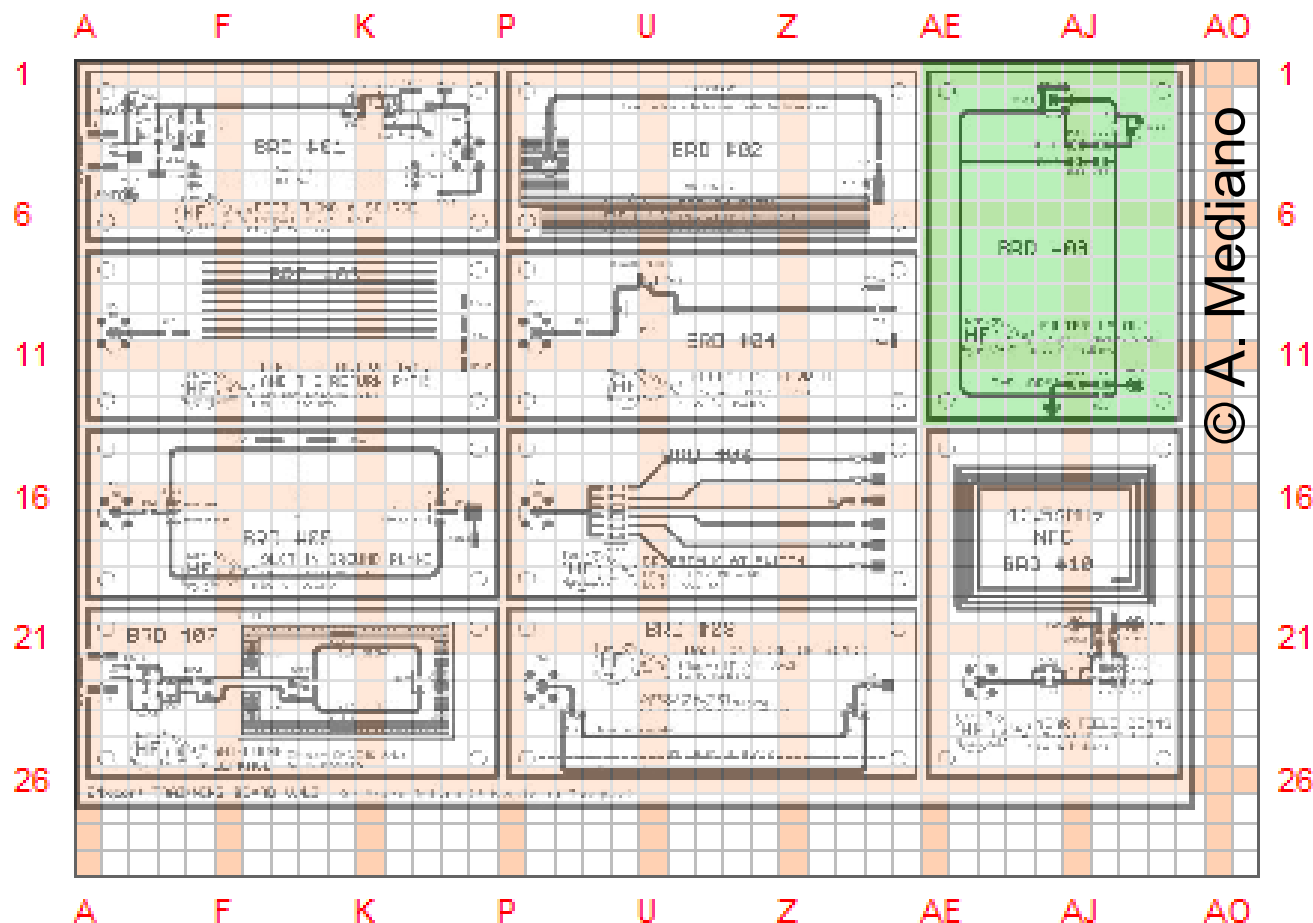

Warstwa górna

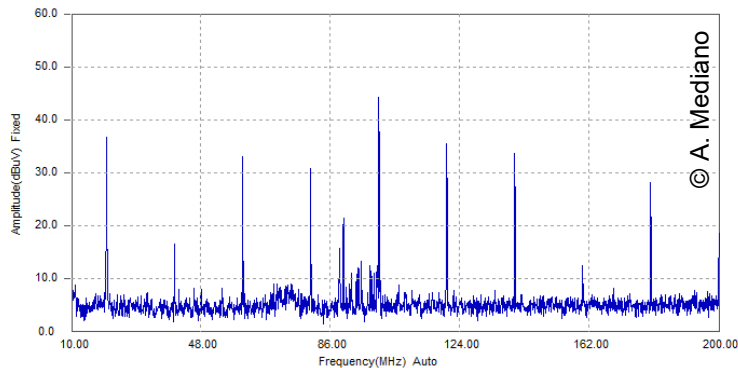
Warstwa dolna

NAKLADKI

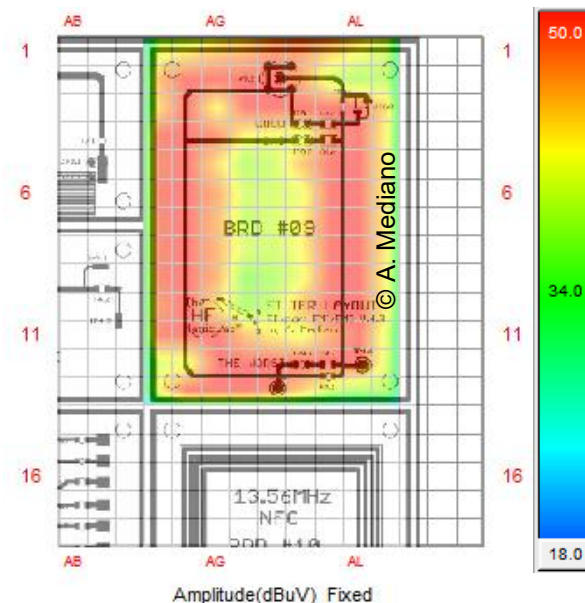
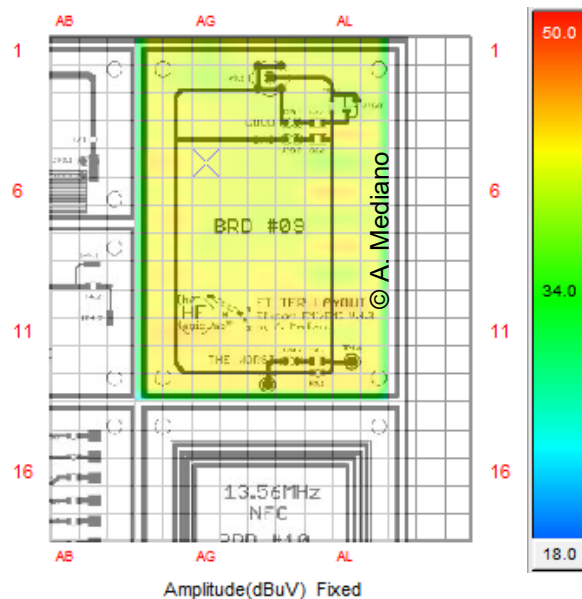
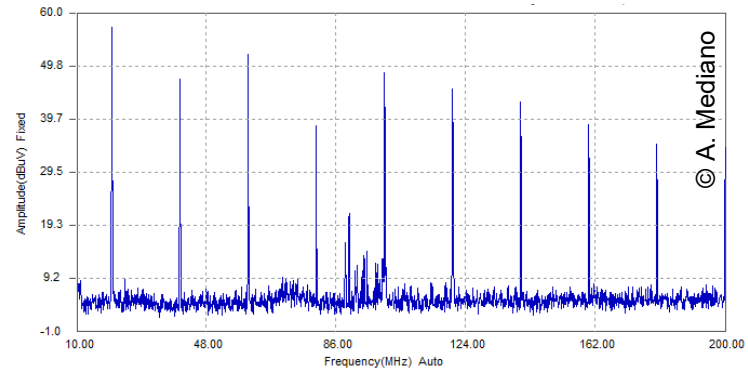

ANALIZA SPEKTRALNA I PRZESTRZENNA

Aktywność przy wyłączonym Filtrze. Zauważ niski prąd, ponieważ rezystor obciążenia wynosi 4700 omów.

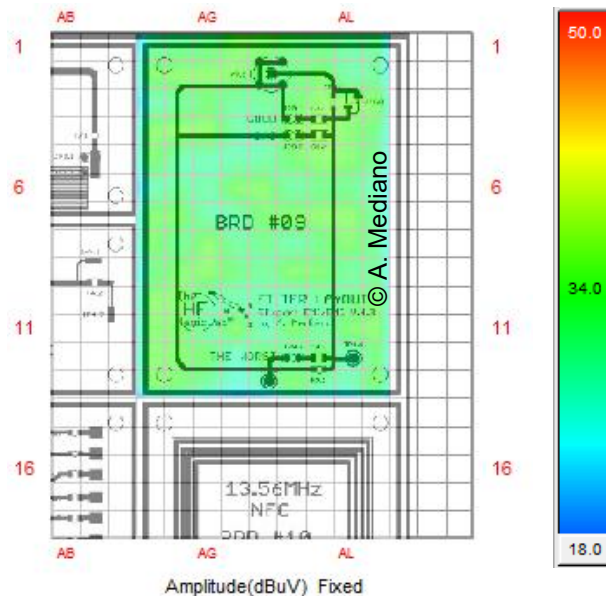
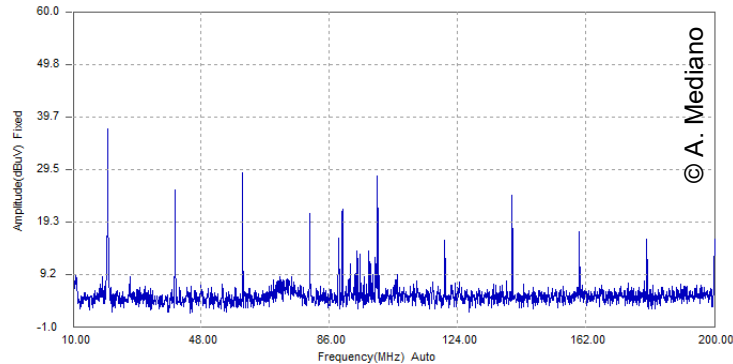

Filtr jest włączony daleko od źródła (C9.3). Zauważ wzrost prądu z powodu zwarcia przez kondensator.

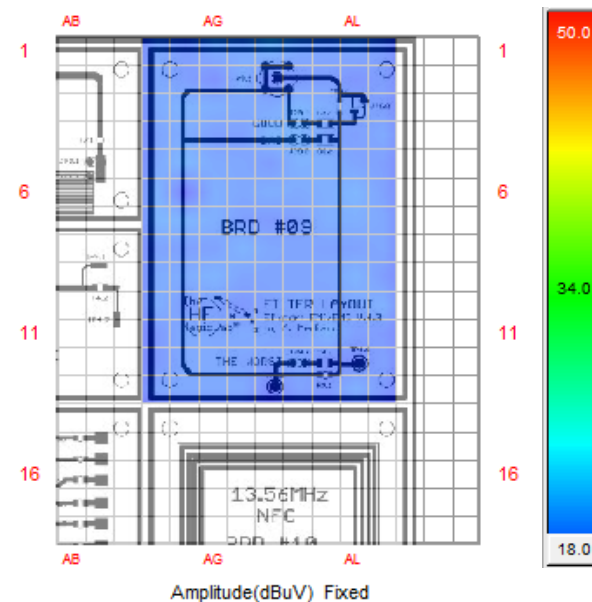
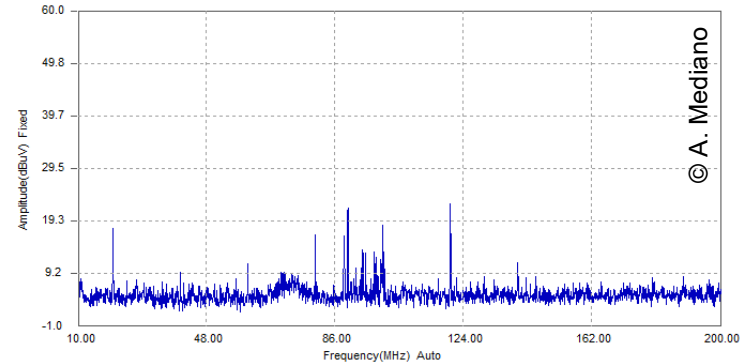

ANALIZA SPEKTRALNA I PRZESTRZENNA

Filtr jest włączony blisko źródła.

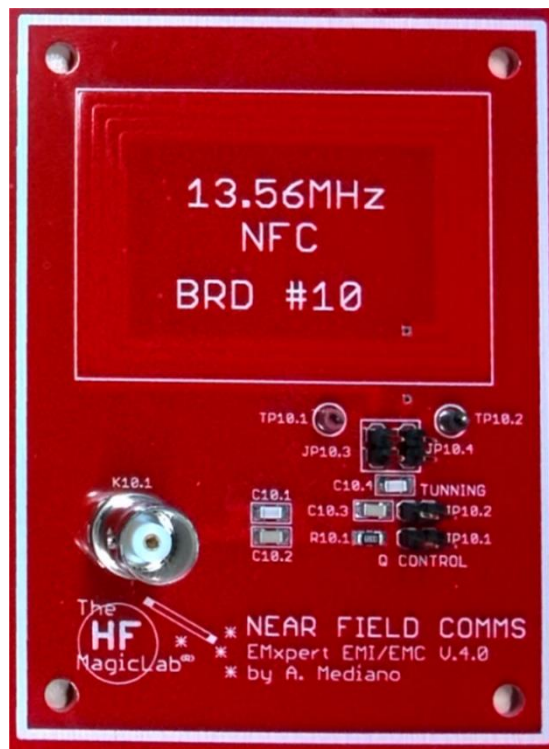

Filtr jest włączony blisko od źródła (C9.1) i ferryt jest włączony.

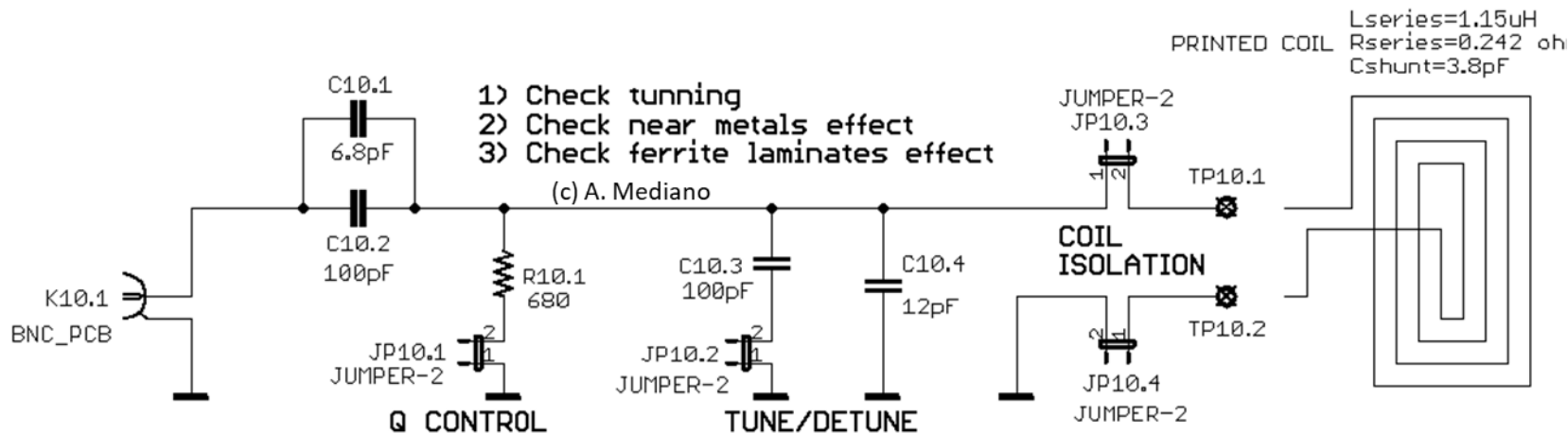

BOARD 10

Komunikacja Bliskiego Zasięgu (NFC)

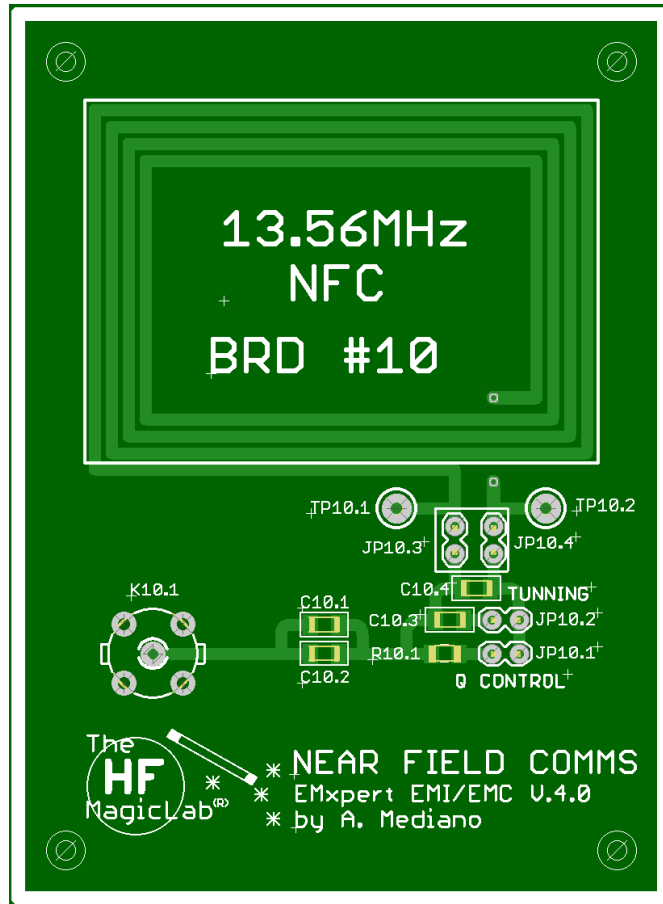

SCHEMAT

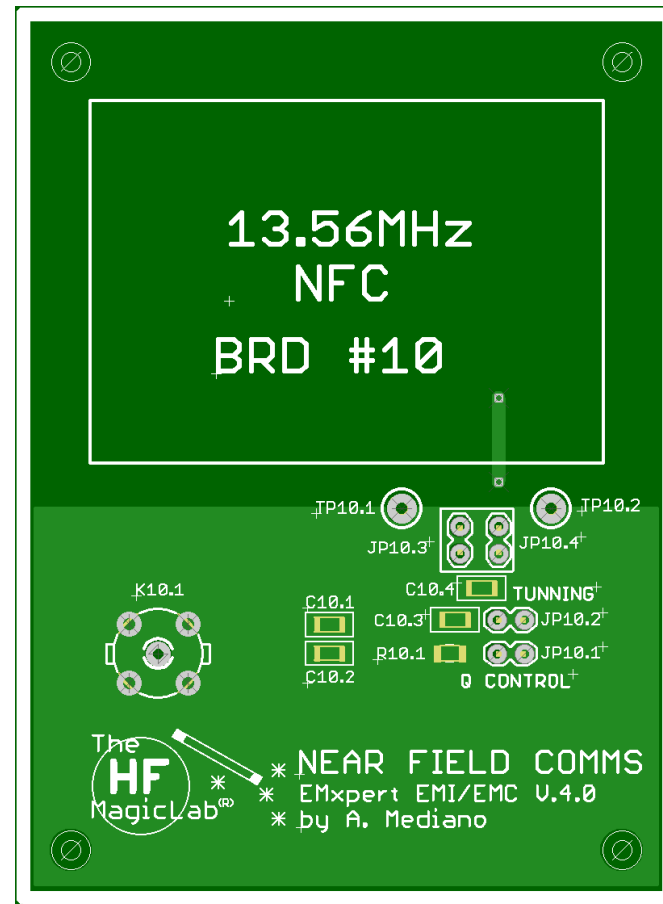

PCBs

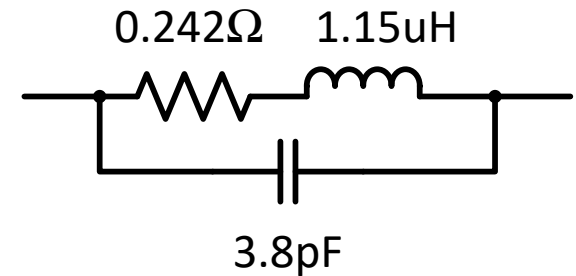
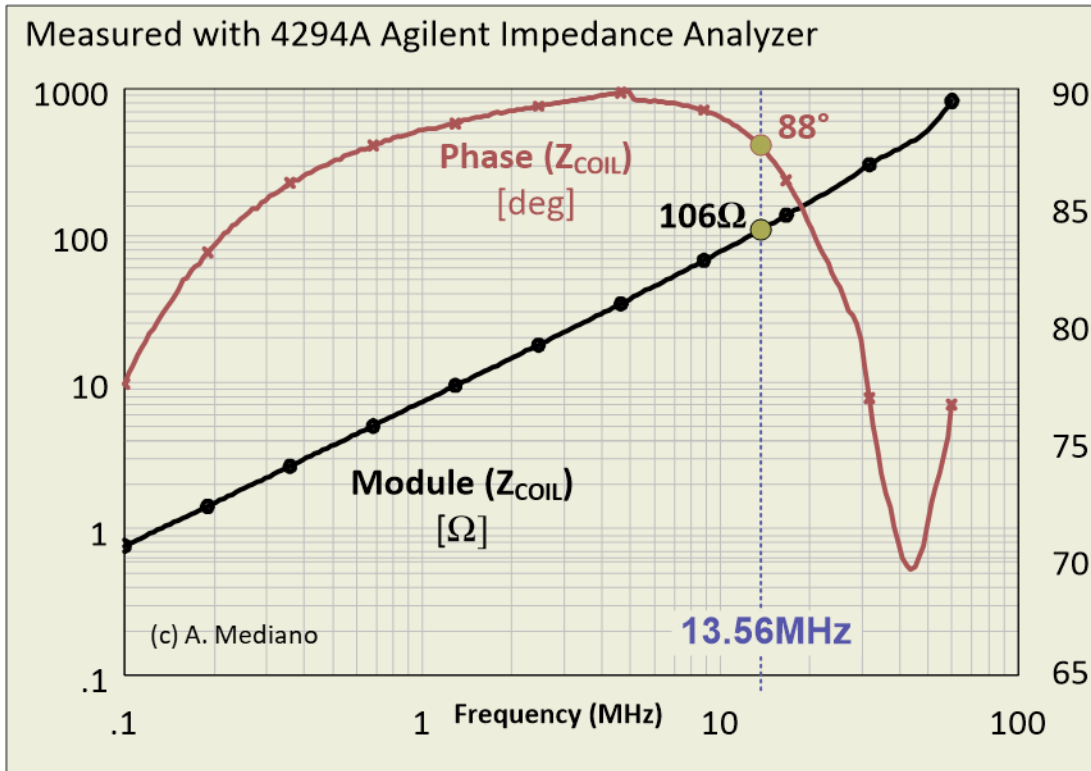

Warstwa górna

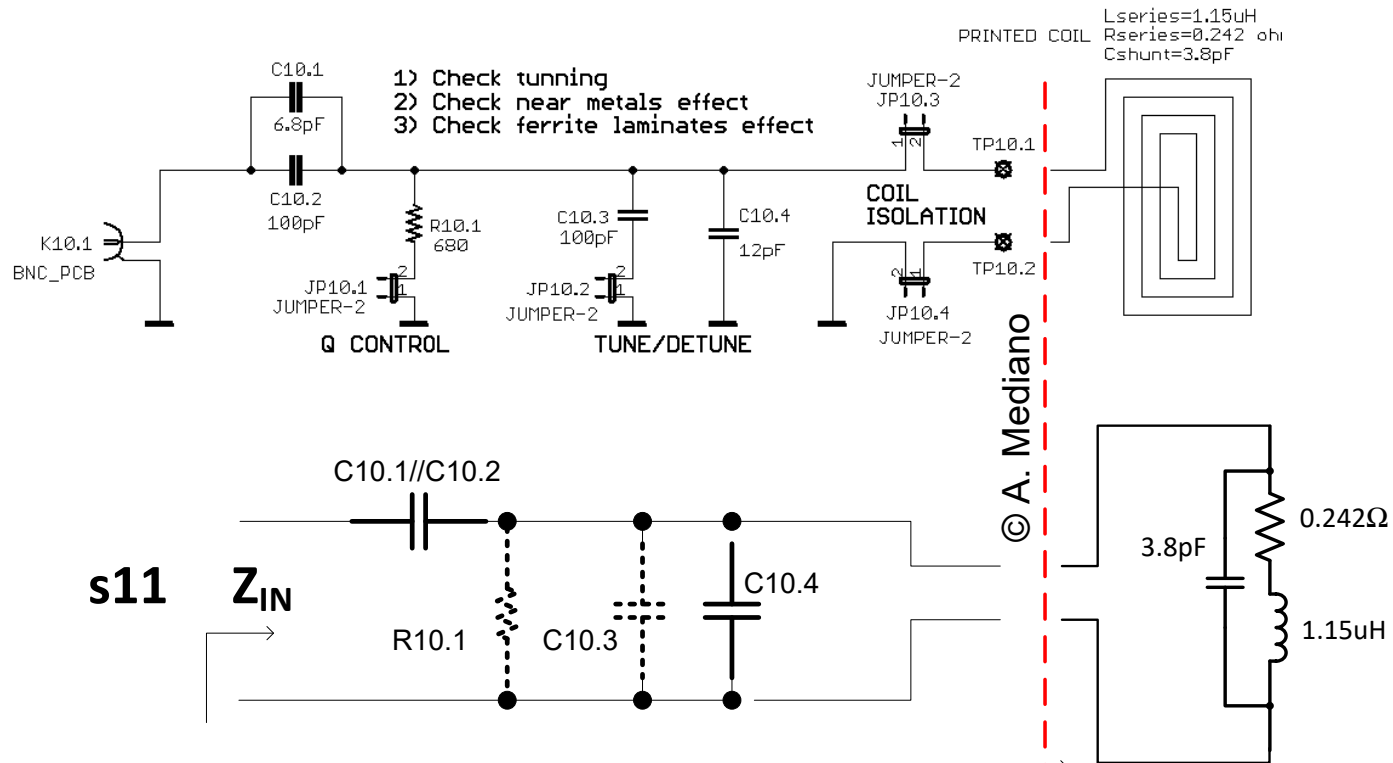

Warstwa dolna

MODEL CEWKI

OBWÓD

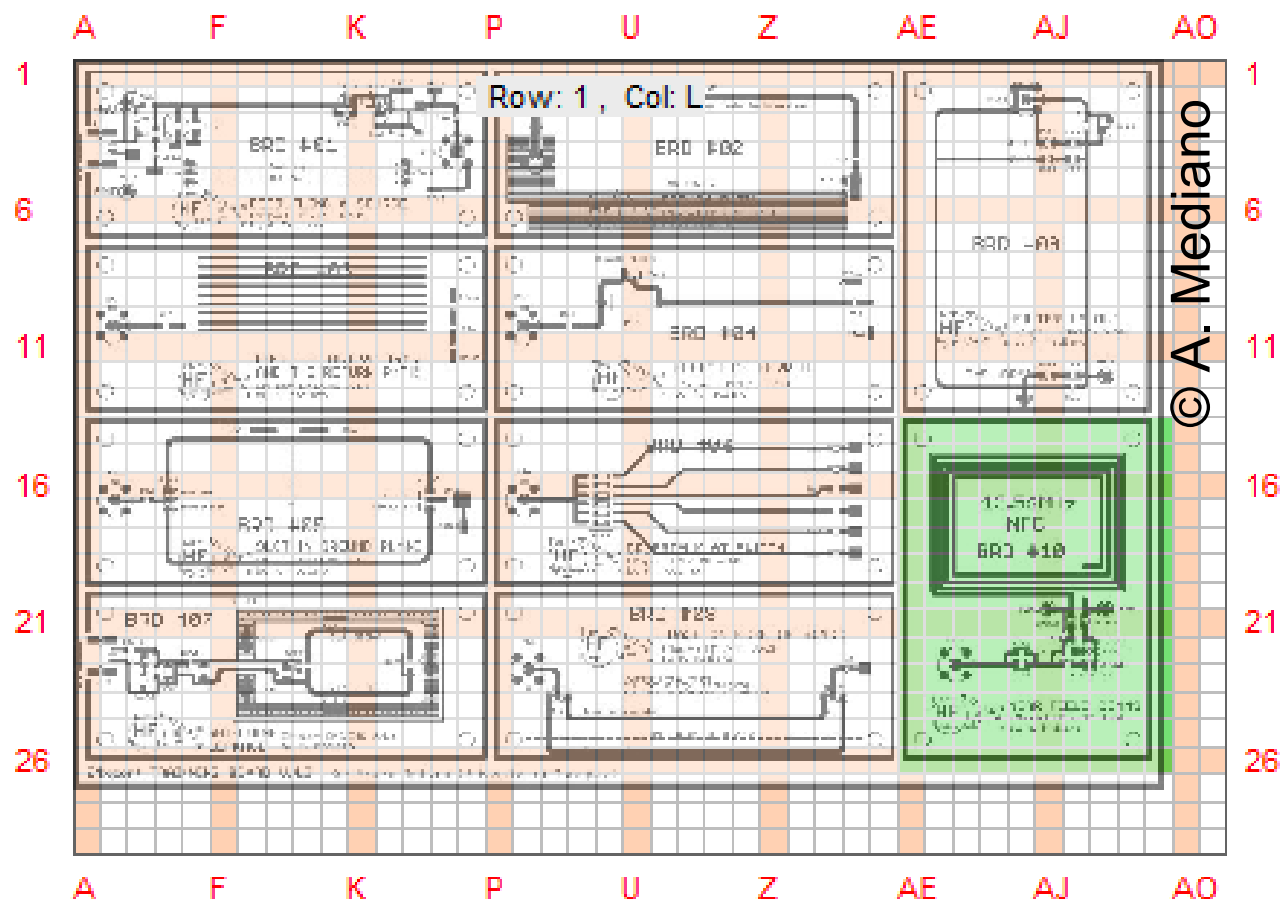

Sieć typu L, złożona z C10.1 równolegle do C10.1// C10.2 oraz C10.4, jest używana do dopasowania (strojenia) wejścia przy 13.56 MHz przy 13.56 MHz

C10.3 jest podłączany tylko wtedy, aby pokazać sytuację dużego niedopasowania (untuned situation).

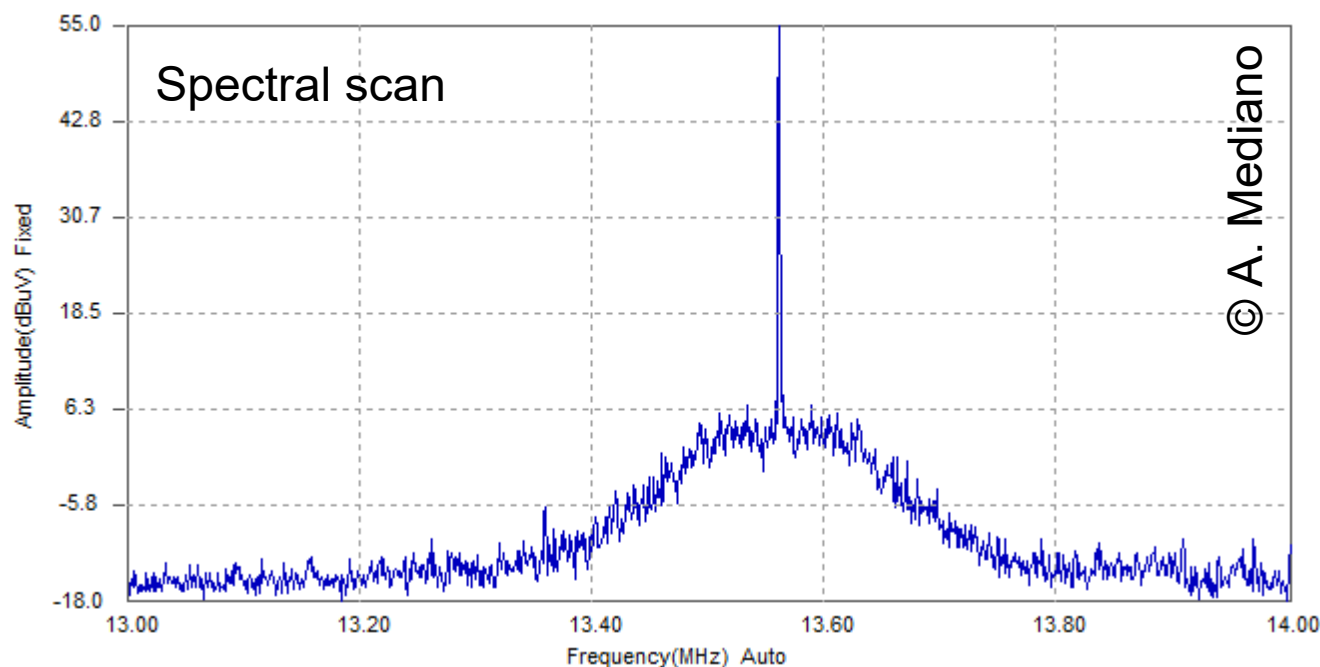
R10.1 może być użyty do zmiany dobroci cewki Q (szerokości pasma).

NAKLADKI

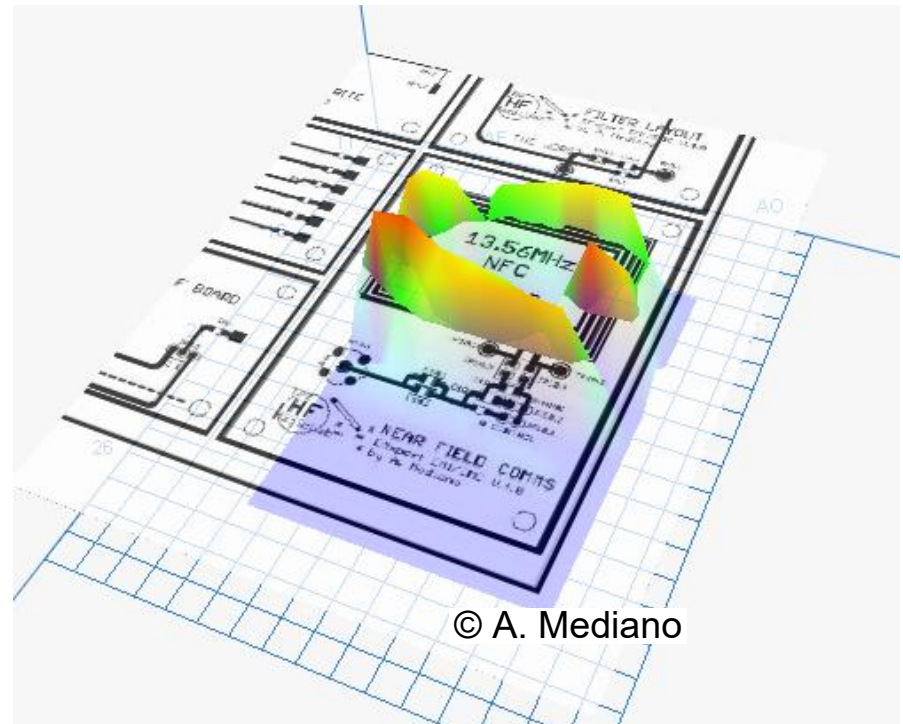
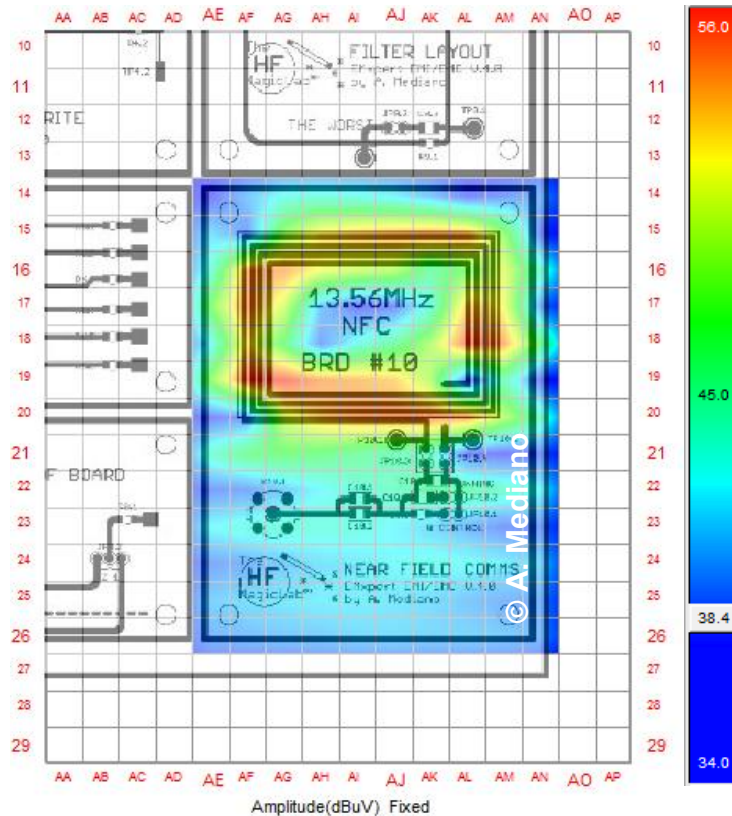

ANALIZA SPEKTRALNA

EXT GEN 50ohm 10dBm 13.56MHz JP10.1 & JP10.2 WYŁĄCZONE (OFF) (SYSTEM STROJONY)

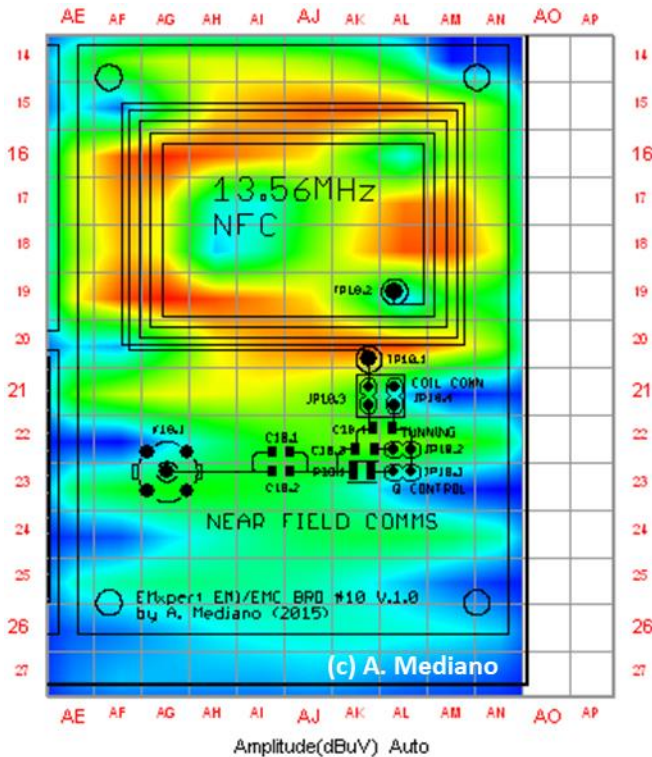

ANALIZA PRZESTRZENNA

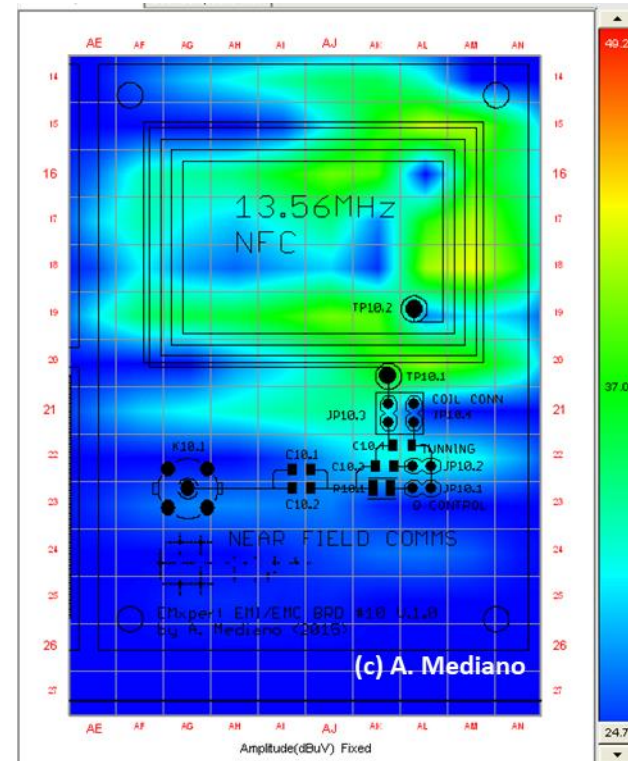

ANALIZA PRZESTRZENNA

BEZ METALU I STROJONY

ROZSTROJONY METALEM

Wyniki 2D, gdy metalowa płyta znajduje się
w pobliżu dopasowanego układu

DZIĘKUJĘ

CONTACT ADDRESS

Dr. Arturo Mediano

Institute of Engineering Research (I3A)

UNIVERSITY OF ZARAGOZA

Mariano Esquillor s/n., 50018, Zaragoza (SPAIN)

Email University: **amediano@unizar.es**